

KOL: PLAY

בס"ד. מגזין קול פליי
לתרבות ומוזיקה יהודית
ירחון מס' 12 : תמוז תשפ"א

המקהלה החסידית מארה"ב, עשתה מהפכה בעולם האירועים האמריקאי: במקום זמר בודד, כמעט כל האירועים היום מתהדרים במקהלה גדולה, עם הרמוניות מוזיקליות וסגנון מיוחד. כעת, בשלושת השבועות, זמן של המקהלות הווקאליות, ראשי מקהלת "שירה" וחבריה מספרים על ימי ההקמה והכניסה לאולפנים, חושפים עם אלו זמרים יש להם את החיבור החזק ביותר, והאם יש חומר מקורי בדרך? | ישראל כהן, ניו יורק

מקהלת שירה

המספרים מדברים

בעד

3 14
בתי חולים
בכללית

4 1,500
מרפאות
ומרכזים
רפואיים

7 47
מרכזים
לבריאות
האישה

8 42
מרכזים
לבריאות הילד

11 3,000,000
ביקורים בשנה
במרפאות חוץ
של כללית

12 50,000
לידות בבתי
החולים של
כללית מדי שנה

שלחו הודעה למספר 050-770-3735

צעד לפני, בשב

מצטרפים עכשיו לכללית
עד יום ה'ו' אב 15.7.2021

ברים

עצמם

1 4,700,000
לקוחות מרוצים בכללית

2 64,000
מצטרפים חדשים לכללית בשנת 2020

5 11,000
אחיות מקצועיות בכללית

6 10,000
רופאים איכפתיים בכללית

9 12,000,000
שיחות בשנה עם לקוחות במוקד *2700

10 5,456,598
מנות חיסוני קורונה בכללית

נציג אישי יחזור אליכם או חייגו *2700

KOL:
PLAY

מעוז טנודי הפקות חג'ש:

MORI'A

MORDECHAI SHAPIRO
מדדכי שפירא

עקירא מארח

בנייני האומה כ"ט באב 7.8

יורשו מוצ"ש פושט דאה 2021

פתיחת שערים: בשעה 22:00 // תחילת המופע: בשעה 22:30

ניהול וליווי מוזיקלי: מאסטרן יואלי דיקמן ותזמורתו

כרטיסים בטיקצאק: TICKETAK.CO.IL // 6565*

כל מה שמבורך בטונה!

ברזל

B12

להתחזק מכל הטעמים

עם טונה סטארקיסט אתם מעניקים למשפחה חוויית טעם עשירה בברזל שחיוני לחיזוק הגוף ובמגוון ערכים תזונתיים נוספים

Star Kist

לא משמרים חומרים

ברזל B12

Se סלניום

Mg מגנזיום

ויטמין D

PROTEIN חלבון טבעי

3 אומגה

בהשגחת הבד"ץ
הרשום
המזון

תוכן

18: ובמקהלות רבבות

חברי מקהלת "שירה", המקהלה המצליחה מארה"ב, עשו מהפכה בעולם האירועים האמריקאי | אהרן אטינגר

26: פרזנטור מוזיקלי

יותר ויותר זמרים ומוזיקאים משתפים פעולה בקמפיינים פרסומיים. האם זו עסקה שווה לשני הצדדים? | דניאל שטרן

36: מלחין בשפת הדור

כיצד הפך איציק וולדנר לשותף המוזיקלי הצמוד של יעקב שוואקי, ומאחורי כמה לחנים הוא עומד? | ישראל גולדמן

44: צלם באולם

טובי ובכירי צלמי האירועים מסכמים עונת אירועים עמוסה, ובוחרים תמונה מיוחדת | יונתן ריגלר

טורים

10: ח. קוריץ

12: הרב שלמה טויסיג

14: מונה רוזנבלום

16: פנחס ביכלר

מדורים

08: בקצרה

50: ובאו האובדים

52: נעים להכיר

54: משרד התרבות

56: בית נאה

58: החודש בתמונות

60: ישראל שומע ומדווח

62: קפיצה לחו"ל

64: אוכל

65: יין

66: החידושים של דוליק

67: דוליק בולש

במשך השנים, פורסמו במוזיקה החסידית מספר שירים אותם שרו באחדות נדירה כמות גדולה של זמרים. כזה למשל הוא השיר "לבבות של זהב" מתוך "סוליד גולד", בגרסה באנגלית וגרסה השנייה בעברית, בשתייהן השתתפו עשרות זמרים. כך גם השיר "כולנו אחים", מתוך פרויקט אחר, בו השתתפו גם כן זמרים רבים או "שיר האחדות" של שוקי סלומון. אי אפשר שלא להזכיר גם את השיר "הדף היומי" של המלחין א.א. שטרן שיצא לפני כ-20 שנה, בו השתתפו זמרים רבים במעין קמפיין לעידוד הלימוד בדף היומי, וכמובן השיר Unity עשר מרדכי בן דוד במקור, וחודש עם הרבה מאד זמרים, בקמפיין למען שחרורו של האסיר לשעבר רובשקין.

אבל אחד הראשונים שעשה זאת, היה קן ברג'ס ז"ל שנפטר החודש, עם הלהיט "אדון עולם" מתוך אלבומו "לא לבד במדבר" שהתנגן בתחנות הרדיו שוב ושוב, עם הרבה מאד זמרים. הלחן שלו היה מיוחד, גם המילים. הכל ברוח של גר הצדק המוזיקלי שפעל כאן במשך השנים, ואולי לא זכה להערכה מספיקה. חבל עד דאבדין.

הפנים המושמעים ביותר בערוץ של ישי ריבו

הניסיון הזה
(12 מיליון)

תוכו רצוף אהבה
(19 מיליון)

אחת ולתמיד
(23 מיליון)

הלב שלי
(28 מיליון)

לשוב הביתה
(40 מיליון פעמים)

כחה חילים

האלבום החדש של יעקב שוואקי

בשנים האחרונות, כל אלבום חדש של יעקב שוואקי מהווה בשורה. למה? אולי כי הוא מסמן בכל פעם מחדש את הקווים החדשים של המוזיקה היהודית. אם בתחילת העשור התחיל שוואקי להוציא שירים בעברית אחד אחרי השני, שכולם הפכו ללהיטים, הרי שמהר מאד הדבר הפך לתופעה וכולם הוציאו שירים כאלה. אחרי זה היתה תקופת האלקטרוני, וגם אז רבים מהזמרים העתיקו את הסגנון.

כעת, יעקב שוואקי מוציא אלבום חדש, "לחיים" שמו, וכולם ניגשו מסוקרנים לגלות את הסגנון הפעם, רק כדי לגלות שאין סגנון. הפעם, קיבלנו את שוואקי הישן והחדש, המעודכן והנוסטלגי. הכל בכל. האלבום מכיל סגנונות רבים, גם מ"שוואקי הישן" והאהוב (שימו לב לשיר הנהדר "לך עצמי"), וגם מ"שוואקי החדש" ("לחיים" ועוד).

הדבר הזה אולי מסמל את הסגנון הבא של אלבומי המוזיקה היהודית בסטייל הזה: הכל מהכל. גם שירים בעברית, גם מוזיקה מודרנית ומתקדמת יותר, וגם שירים בסגנון של פעם. האם זה טוב או לא טוב, זה כבר המאזינים יחליטו, אך מה שבטוח הוא דבר אחד: אלבום חדש של שוואקי הוא חגיגה מוזיקלית לאוזניים. לא משעמם לרגע, עם לחנים טובים, עיבודים מושקעים, וקול מהמשוברים שידעה המוזיקה היהודית. לחיים, שוואקי. לחיים.

051-2051076

רוצים לקבל את מגזין "קול פליי" מידי חודש ישירות לוואטסאפ? שלחו את שמכם ל-

למינוי דיגיטלי במייל, שלחו מייל ל- minuy@kol-play.co.il

עורך: חנני בלייך | עריכה גרפית: מנדי שכטר | כותבים ומשתתפים: הרב שלמה טויסיג, מונה רוזנבלום, פנחס ביכלר, ישראל גולדמן,

דודי רובינשטיין, ישראל כהן, יונתן ריגלר, אהרן אטינגר, יואב שוורץ, ישראל ברגמן,

אלי הלמן, יוסי אטינגר, דניאל שטרן, מרדכי רביבו, ח. קוריץ, אפרים קמיסר, יוסי איזנטל

מו"ל: קול פליי - יוז ברמה בע"מ | מנכ"ל: עו"ד אריאל דרעי | מנהל תוכן ושיווק: עוזר דרוק

יעוץ מוזיקלי: יואלי דיקמן | צלמי מערכת: משה ביטון, נתן איבגי

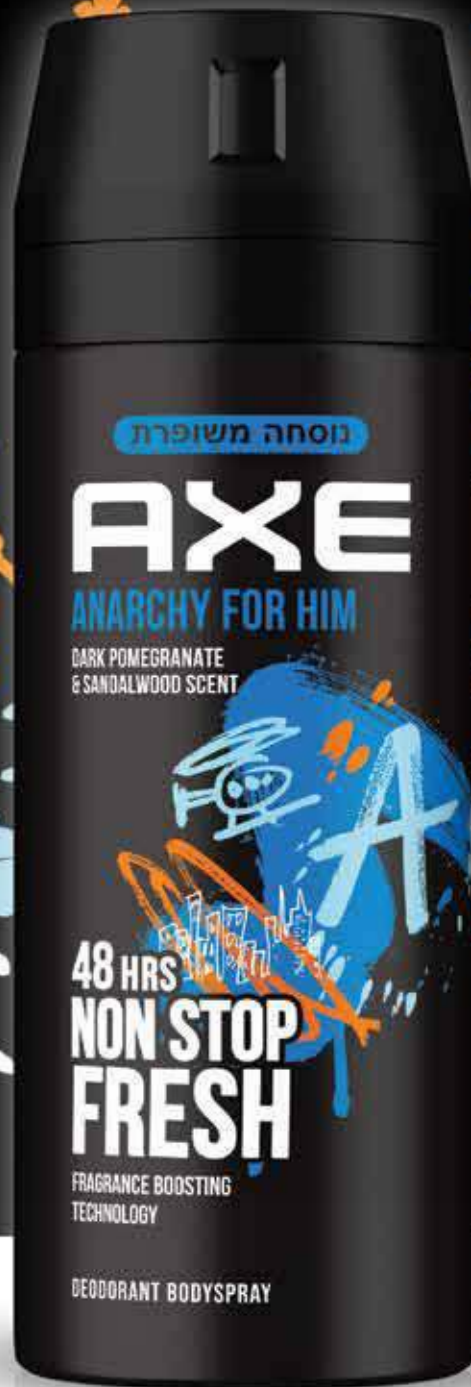
הפקה: בר פוינט אוף סטיל בע"מ | בשער: מקהלת שירה. צילום: שימי קוטנר | מערכת ומנהל: ז'בוטינסקי 7, בני ברק

דוא"ל: magazine@kol-play.co.il | טלפון: 03-5777782 | אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנון

KOL
PLAY

AXE

עכשיו אפשר להתחיל את היום.

רעננות עד 48 שעות

כשאני מתיישב מול המיקרופון, מול מיקסר השידור, אני רואה בעיני רוחי את המאזינים

המוזיקה מרוממת, מרטיטה, נוגעת בנימי הנפש, מרימה, חודרת ומניעה כל שריר בגוף, מחזקת ומשמחת. פעמים לוקחת את הדמיון למחזות רחוקים, מזכירה תקופות. פעמים היא ברקע, מרגיעה. נכון, לפעמים היא מציקה, מרעישת, אבל אי אפשר להתכחש להשפעתה בחיינו.

אשרי שזכיתי שרוב תחנות חיי נגעו בעולם המוזיקה, ובחלקן הייתה המוזיקה נוכחת מרכזית: החל כילד, אז הייתי סולן מקהלת "פרחי צברים" ולהקת "אנעים זמירות", המשך בזה שעסקתי בהפקות האירועים הגדולים ביותר כמפיק, כבמאי, כמעצב ומפעיל התאורה וכן כאיש הסאונד והתאורה של גדולי הזמר החסידי בהופעותיהם ברחבי העולם, ועבור דרך שעות רבות בעיבוד והקלטת קולות באולפנים לעשרות אלבומים בתעשיית המוזיקה החסידי. בסופו של דבר, נחתי בעשייה הרדיפונית כשדרן, עורך וטכנאי ראשי ברדיו, כאשר מאחוריי כעשרים שנות שידור בכל סוגי השידורים ובתחנות רדיו שונות. עיקר שידורי עסקו במוזיקה, במצעדי מוזיקה, בתכניות דגל מוזיקליות ועוד. יותר מכולן, אהבתי את התכניות האינטראקטיביות עם המאזינים, תכניות שבהן אתה כשדרן מצליח להרגיש בפועל את המאזינים, לשתף אותם, להתרגש יחד איתם ולקבל פידבק בזמן אמת.

מה שחשוב לי כשדרן ומה שעומד מול עיניי הוא המאזין. כשאני מתיישב מול המיקרופון, מול מיקסר השידור ומסכי המחשבים, אני רואה בעיני

רוחי את המאזינים עצמם. מנסה לחשוב מה היה רוצה המאזין לשמוע עכשיו, מנסה לקלוט לטעמם של רוב המאזינים שמורכבים מסגנונות וטעמים שונים, מנסה לנטרל דברים שאולי יכעיסו את מי מהמאזינים. כל מילה נשקלת בזהירות כדי לא לפגוע ח"ו, לא באמן או היוצר ולא במאזין. כמה עקרונות מנחים אותי ועליהם אני נותן דגש מיוחד בשידורי. הראשון שבהם הוא דיוק, שקיפות ואמירת אמת. לדוגמא: תמיד אומר את כמות המאזינים המדויקת שעל הקו ולא אגזים. אם אני לא יודע משהו, אומר שאני לא יודע, ואת התואר "גדול ה..." אתן רק לאחד ולא לכמה, שלא יהיה תרתי דסתרי. השני, לשדר בגובה העיניים. בצנעה, ולא כמורם מעם. להתייחס לכל מאזין כשווה בין שווים בין אם הוא מבוגר או ילד, מפורסם או לא מוכר. המחשבה שמדריכה אותי היא כי אפשר שכל אחד מהמאזינים יהיה הרבה יותר טוב ממני הקטן בכל דבר, ואין שום סיבה שאתנשא עליהם ואני מרגיש כשווה בין שווים.

ועוד לא דיברתי על המחויבות הטוטאלית לשידור, על המקוריות, החידושים, האינטלקט, הציניות, הרועג מול שמחה מתפרצת, דעתי על מתיחות ועוד. מה לעשות, הוגבלתי באורך הטור, אז אולי בהזדמנות אחרת... ולסיום, לפני כל שידור, מבקש אני מבוראי שיצליח דרכי ושח"ו לא יגבה ליבי. האזנה טובה, נעימה ומועילה שתהיה לכם!

הכותב משדר את תכניות הלילה והתכנית האינטראקטיבית ב"קול פליי", ב-22:00

קן ברג'ס ז"ל, מרדכי
בן דוד ויעקב שוואקי,
סביב שולחן אחד בשמחה
בישראל

המאזין
לראות את המאזין

אפרים קמיסר
בטעם של פעם

המוזיקה חזקה היום הרבה יותר מפעם, הפכה למצרך חובה לנפש, לכלי ריפוי

"ברשות בעל האכסניה!", זו ההצהרה הפותחת כל דרשה של אורח, וכך אני חייב לפתוח כשאני זוכה להתארח על גבי הבמה המכובדת הזו, זאת לאחר שהייתי קטן ואמונה והתחייבתי לאחר צאת הגיליון הראשון כי אם הוא ישרוד וייצא מידי חודש, אכתוב טור לגיליון מספר 12, וברוח הימים הללו - הבטחות מקיימים.

עבורי, גיליון מספר 12 הוא מיוחד וסמלי, ומעלה בי זיכרונות נפלאים מימי מגזין המוזיקה המוצלח "שירו לו" (שהנפיק כמדומני 30 וכמה גיליונות). הייתי אז בחור צעיר בן 20, וזכיתי להיות העורך הראשון שלו. התחייבתי ליזמים ל-12 גיליונות, וכך אכן היה בסיעתא דשמיא. אחריי, המשיך בעבודת העריכה אבי קלמרסקי. באחד מימי ההולדת שלי, אשתי כרכה עבורי את כל הגיליונות שערכתי לספר עב כרס מהודר בכריכת עור, והוא ניצב כבוד בספריה בביתי.

אז מדוע הייתי קטן ואמונה? ובכן, אנחנו נוטים לחשוב שבקצב החיים של היום אין לנו זמן ופנאי למה שהוא לא אקטואלי ובווער. אז מגזין מוזיקה? אך במחשבה שניה, המוזיקה חזקה היום הרבה יותר מפעם. אם פעם מוזיקה הייתה להווי, להנעים את הזמן, בלי שהיו כל כך הרבה אופציות אחרות של מדיה ותקשורת, היום המוזיקה הפכה למצרך חובה לנפש. כלי ריפוי.

התדרים המוזיקליים שאבו אליהם את המאזינים, כי יש גבול לכמה ניתן להאזין לאקטואליה ולהתבוסס נפשית בכל צרות העולם. פחות מעניין אותי ב'8 בבוקר האם הוקמה כבר קואליציה עירונית בבית שמש ועד כמה קשים הולכים להיות הקיצוצים ב"מוכר שאינו רשמי". אלו באמת דברים חשובים ומהותיים, אבל לי, האזרח הקטן, אין איך לעזור. ואני רוצה אוויר, חמצן טהור.

זה מזכיר לי את ימי הבראשית שלי בתחום התיירות והתעופה. הייתי צריך להתייצב לקורס כל בוקר בתל אביב למשך כמה שבועות, ואת הדרך לשם עשיתי במוניות שירות. אחרי שב"ה זכיתי לתפוס מושב בצד של מושבי היחיד, התחיל הקרב היומי בו הנוסעים נלחמים יחד עם הנהג את מלחמת איסוף הנוסעים בדרך, מחזיקים לו אצבעות שיצליח לעקוף את האוטובוס ולחטוף עוד שני נוסעים בתחנה. וכמובן, גם להעביר קדימה את תשלום הנסיעה, מהספסל האחורי אל הנהג. כולנו מגויסים להצלחתו ופרנסתו. ב'9 בבוקר, כשהגעתי לתל אביב, כבר הייתי עייף וסחוט.

אין לאנשים היום כח להגיע עייפים. הם רוצים שמחה, אמונה וקצת שלוה. גיליון מספר 12 מוכיח התמדה רבה של עריכת תוכן ושל אנשי השייווק. ולסיום, הרבה מאוד מזמני אני נמצא כיום בדובאי, ובעיניי השילוב בין כל העולמות בהם אני פועל - יגיע כשייוסי גרין ילחין מחדש על הגג של הבורג' חליפה את המילים: "דובאי כולה ביה"...

הכותב מגיש את תכנית הבוקר ב"קול חי מיוזיק"

עשרת הלהיטים של
החודש ברדיו "קול פליי"

<<
אלוקינו
אברהם פריד

<<
זיו הקודש
חיים ישראל
ונמואל הרוש

<<
לחיים
יעקב שוואקי

<<
לכתחילה אריבער
רועי לביא

<<
יהיו לי עוד ימים
יוסף נטיב

<<
ברוך השם אני נושם
אריה קרלינסקי

<<
ואשא
יונגערליך

<<
ניגון
אודי דמארי
ואריאל זילבר

<<
מחשבות טובות
מוטי וייס

<<
יגעתי
יעקב שוואקי

אריאל דרעי תמיד צעירים

המשפט "תמיד צעיר - תמיד קול פליי", אינו רק סלוגן אלא גם מוטו שלנו ושל המאזינים והקוראים שלנו

מי שמאזין לרדיו "קול פליי" או מדפדף בדפי המגזין, לא יכול להימלט מהסלוגן שמלווה את שידורי התחנה מאז הקמתה: "תמיד צעיר - תמיד קול פליי".

לפעמים שואלים אותי, מה הכוונה בסלוגן הזה, מה היתה כוונת המשורר. ובכן, דרך הסלוגן הזה אנחנו בעצם באים ואומרים למאזין או לקורא: קח את הדברים בחיים יותר בקלילות, ברוח צעירה, בדינמיות. לא להכביד את הדברים. כי חבל להכביד. בסוף - המשא הוא עליך.

כשאנחנו מדברים על עולמות של מוזיקה, אז אנחנו ברדיו "קול פליי" משתדלים לתת לכם קצת עזרה בדברים האלה, לקחת את החיים בצורה יותר שוטפת וזורמת, לא כבדה.

ברוח זו בנויות כל תכניות הרדיו. בוודאי שאנחנו משמיעים, למשל, גם מוזיקה נוסטלגית וישנה, אבל כל המעטפת, ההגשה, תהיה ברוח צעירה ודינמית. כי "תמיד צעיר", אינו רק סלוגן של התחנה, אלא המוטו שלה. המוטו שלה - עבור המאזין.

כל דבר ניתן לעשות בכמה דרכים. גם מוזיקה, ניתן לשדר בצורה ארכאית, אבל ניתן גם שלא. ניתן לשדר מוזיקה ושמחה בדרך אנרגטית ומקפיצה, בדרך משמחת ומעלה, ולא בדרך מכבידה ומורידה.

כבר למעלה משנה שאנחנו משדרים את הרוח הזאת למאזינים ולקוראים, ונמשיך לעשות זאת בעזרתה. תמיד צעיר, תמיד קול פליי.

יואלי דיקמן ממליץ לכם להשקיע האזנה נוספת

והפעם: דמוקרטיה מוזיקלית

מאז ומעולם, באולמות האירועים והמופעים, ישבו להם נגנים על הבמה, וניגנו את השיר או היצירה, ללא מנצח. תופעת המנצח שעומד על הפודיום עם המקל, היא תופעה חדשה יחסית בתולדות המוזיקה, לא הרבה יותר ממאה שנים. לא פעם שואלים אותי, למה בכלל צריך את המנצח? מה תפקידו? עד כמה הוא הכרחי? ובכן, על חשיבותו של המנצח בתזמורת, אפשר להרחיב רבות וזאת אכן נעשה בעזרתה, בהזדמנות אחרת.

אבל הפעם, אני רוצה דווקא לבטל כאן את עמדת המנצח, לתת לו מעט חופש לטובת הנגנים שרוצים לחוות "דמוקרטיה מוזיקלית". כן, לא רק בפוליטיקה המושג דמוקרטיה קיים, גם במוזיקה. הנגנים רוצים להביע את עצמם מוזיקלית, לנהל דריש מוזיקלי עם חבריהם על הבמה. הגיטרה "שואלת" את הסקסופון, ואז מתערבת החצוצרה, והטרומבון מגיע להפריד, והגיטרה בס נותנת תמיכה וביטחון לכולם - יחד עם המתופף.

יש ז'אנרים מוזיקליים כדוגמת הג'אז, שם באמת אפשר לשמוע שיח ופתיחות דמוקרטית בין הנגנים והרבה שיח פתוח. שם, באופן רשמי יש ביטוי חופשי ונרחב לכל כלי. אולם ה"דמוקרטיה" הזאת שאני מתכוון אליה, לא קיימת כלל ולא מקובלת במוזיקה הקלאסית, שם כל צלילי מתוזמר בספר, ויש גם מנצח שלעיתים הוא לא רק מנצח אלא גם דיקטטור ומנהל מוזיקלי, וכולם חייבים לציות וללכת אחר כל תנועה וכל הוראה שלו שקשורה בקונצרט.

בסופו של דבר, צריך להבין שמאחורי כל כלי נגינה מסתתר לו בן אדם עם נשמה, שבסך הכל רוצה להביע את עצמו בחופשיות, להוציא את השמחה ואת הרגש מלבו, ולפעמים גם את התסכול. ואיך כל זה יוכל לקרות ולצאת לפועל, אלמלא הנגנים בתזמורת לא יקבלו הזדמנות להביע את עצמם בחופשיות? (וכמובן, במסגרת במקצועית).

כי אם חשבתם שרק לקהל מגיעה דמוקרטיה, ובכן, לא. גם לנגינה מגיעה דמוקרטיה. האם אנחנו חיים כעת בכלל במדינה דמוקרטית? טוב, זה כבר סיפור לטור מסוג שונה לגמרי...

קידמו שרים אחר נוגנים

רסיסי הוד מעשיריו של האדמו"ר מאשלג זיע"א, במלאת חמש שנים לכטירתו בד' באב

כ"ק האדמו"ר מוהרי"י מאשלג זצוק"ל

זה אמר בהתפעלות: שרים את השיר הזה בפתח גן עדן! בשנה האחרונה לחייו, השתדכה משפחתו, משפחת קוריץ, עם נכד האדמו"ר מסלונים שליט"א, ובחג הפסח של אותה שנה, הגיעה משלחת לבקר אצל הסבא קדישא, האדמו"ר שליט"א. ואז התעניין ושאל, איך מתכוננים לחתונה הגדולה? כי נהוג אצל חצרות חסידים שבהגיע עת דודים, לחתונות גדולות, יש הכנות מיוחדות.

שאלו האורחים, משפחת המחוננים: ובאיזה הכנות עלינו לעסוק? השיב להם, שיש להכין ניגונים חדשים. באשלג, כך אמר הצדיק, ידוע שיש כח הנגינה. אם כן, צריך לחנים חדשים. ולפלא היה שבשמוע כן האדמו"ר מאשלג זיע"א, קרא לבנו בכורו, לימים האדמו"ר שליט"א, ואמר לו כי ילחין ניגון לחתונה, וכך הווי. בנו חיבר את הניגון "עוד ישמע".

בחדש תמוז, לפני ימי בין המיצרים, ביום שישי, הודיע האדמו"ר זצוק"ל להלחין שיר לכבוד החתונה, כמצוות המחזק. ולפלא היה שלא שמעו מפיו מאום ולא זמזם דבר. פשוט תוך כדי לימוד, אמר שיש לו ניגון חדש. רבינו הק' השמיע את שירו כשבאו להקליט. והנה התגלה לחן מורכב, מארש מיוחד, שכולו למדנות וחריפות. שאלה ותשובה בנויות בניגון שכמותו לא נשמע עד כה. ומפליא היה כיצד היה השיר מחובר בפנימיות לגמרי, ללא שום היכר חיצוני. וכשבאו לפניו, הוא שר את השיר בשלמותו המורכבת.

במהלך אותה תקופה, לא יכלו להשמיע את השיר ולא יכלו לבצע אותו, כי היו אלה ימי בין המיצרים. ובד' באב, נסתלק הצדיק לעולמות עליונים. אחר ט' באב, כשקברו ההכנות לחתונה, ידעו שהרבי הכין הכנה גדולה לחתונה, זאת מלבד שחיבר והוציא לאור ספר זוהר הק' עם פירוש הסולם על ענייני נישואין.

השיר המופלא הוקלט ותזמורת בית סלונים שקדה על לימודו. והשירים הללו, שירו של האדמו"ר זצוק"ל ושירו של האדמו"ר שליט"א, הושמעו במהלך החתונה וברגעי ההתעלות במצווה טאנץ.

הלויים בשיר. חכמינו קבעו שמי ששר בבית המקדש, לא יכול לעשות מלאכה אחרת. ולוי שמשורר אסור לו לשער. יש אף הסוברים שמשורר ששיער חייב מיתה (ספרי). כלומר, מי ששר אינו משער, אינו יכול לסגור את שערי העזרה. והיה האדמו"ר מאשלג זיע"א אומר, כי איך יסגור? והרי השיר עניינו לפתוח שערים...

אדמו"רי בית אשלג לויים ומצוינים ביותר בכח השירה והזמרה. מרן בעל הסולם זיע"א, חיבר ניגונים עצומים ומופלאים שכולם בדרך ההתעלות והעבודה. כל ניגון הוא מערכה שלמה של דבקות והתעלות, וכולם מכוונים על פי הספירות הק'. בנו, האדמו"ר העטרת שלמה, מלבד מה שהיה בעל מנגן ובעל תפילה עצום, גם היה מנגן בכינור ברגש רב. בכל חג סוכות היו עורכים אצלו אושפיזין ושרים את כל ט"ו שיר המעלות בכל כלי שיר וזמר, עד לפנות בוקר.

אף האדמו"ר מוהרי"י מאשלג, כך. הלחין שירים רבים ומופלאים, והיה מבאר עניינם של שירים אלו שחיברם.

האדמו"ר רבי יחזקאל יוסף הלוי מאשלג זיע"א, לוי היה וכוחו בנגינה עצום. הרגלו שהיה מרבה לדבר בלשון שמים, והסביר על השירים פעמים רבות, למה כך וכך תווים בכל שיר, ומה צריכים לכוון. בילדותו הצטיין בכח הנגינה, ובעודם מתגוררים בתל אביב, ליד מרן האדמו"ר בעל הסולם זיע"א, הגיע האדמו"ר מרן בעל האמרי אמת מגור זיע"א לארץ ישראל. הוחלט אז על ידי חסידי גור בארה"ק, שיקבלו אותו בשירה, עם המקהלה המפורסמת של ילדי ישראל הטהורים, מקהלתו של ר' יעקב תלמוד. ביקשו מר' יענקל' המשורר האגדי לבית גור, שילחין שיר. אלא שמרוב התרגשות ואימתא דקדושה, לא עלה בידו של ר' יעקב לחבר שום שיר. אז הלך למלחין החסידי של מודו"ץ באותם ימים, ר' שמואל רוזנבר, וביקש ממנו כי ילחין שיר לכבוד מעמד עצום ונשגב זה, כשהאדמו"ר בעל האמרי אמת זכה בדרך נס להגיע לארץ. את השיר המיוחד הזה, שמוכר היום כאחד המארשים הסוחפים, שרו כמה ילדים חסידים, וביניהם האדמו"ר מאשלג זיע"א. המעמד העצום ההוא נחקק בו עד כדי כך, שבכל מצווה טאנץ כשהיה ניגש לרקוד, היו מנגנים לפניו שיר זה.

רבינו הלחין שירים רבים, כולם דבקות וחסידות, שירי כיסופין. רובם במקצב של מארש. כשהלחין את השיר 'שלום עליכם מלאכי השלום', היה מרוגש מאוד ואמר כי זכה במתנה מן השמים. וביאר אז שהשירים יש בהם ד' בתים, ועל פי רוב בית ב' ובית ד' זהים. וכל כך למה? כי שיר של ד' בתים הוא בנוי על שם הוי"ה. בית א' כנגד י', בית ב' כנגד ה', בית ג' כנגד ו', והבית הרביעי הוא גם כנגד ה'. לכן, יש להם אותו לחן, כפי שרואים בניגון ק"ה אכסוף, למשל.

אמנם, ה"ה הראשונה שבשם הוי"ה היא כנגד עלמא דפה, עולם העשייה. וה"ה המסיימת היא כנגד עולמות טמירים. וכששרים את הניגון באופן מדויק, מרגישים את החיבור והתעלות העולמות. על שיר

כשאחרים
משקיעים
במספרים

אנחנו
משקיעים
בך

פותרים חשבון חדש בלאומי ונהנים מעולם של אפשרויות והטבות:

הלוואה של
₪ 50,000
ב- 50 תשלומים
ללא ריבית*
או
פטור מלא
ל-3 שנים*
מעמלות עו"ש
לתיאום פגישה בסניף התקשרו 5522*

לאומי. בנק שחושב מחר.

אי עמידה בפירעון ההלוואה עלול לגרור חיוב בריבית פיגורים והליכי הוצאה לפועל | אישור ההלוואה ותנאיה בכפוף לשיקול דעת הבנק ולתנאי המבצע
*ההלוואה נושאת ריבית קבועה שתחויב מידי חודש | הלקוח יזוכה בסכום הריבית או בהחזר עמלות עו"ש מדי חודש בכפוף להעברת משכורת ופעילות
בכרטיס אשראי | המבצע בתוקף עד 31.12.2021. לאומי רשאי לשנות או לבטל את תנאי המבצע בכל עת וללא הודעה מוקדמת | פרטים מלאים ומחייבים
בסניפי לאומי ובאתר הבנק.

הרב שלמה טויסיג רב קהילת בעלעד, בורו פארק
shloimesinger@yahoo.com

הצד השני של הסיטואציה

לכבוד את השני, גם כעקצקת קשה. חתונה

בחודש הזה אנחנו נכנסים לשלושת השבועות, ימים שמזכירים לנו את סיבת חורבן בית המקדש, שכפי שכולנו יודעים, חז"ל מלמדים אותנו שהסיבה היתה שנאת חינוס. אז כמובן, כתשובת המשקל, הדבר הנכון לנו לעשות הוא להרבות באהבת חינוס.

בעניין הזה, יש סיפור יפה שמספרים על הרה"ק בעל אהבת ישראל מויזניץ' זצוק"ל, שהיה ידוע בעבודתו הקדושה לקרב יהודים לאביהם שבשמים באהבה ובחום. באחת הפעמים, הגיע אל הרבי יהודי מגושם מאד, שיראת שמים היתה רחוקה ממנו מאד, והאהבת ישראל זצוק"ל קירבו מאד והראה לו חיבה יתירה. באו מקורבי הרבי ושאלו: הייתכן שהרבי מקרב כל-כך יהודי כזה? ענה להם הרבי בשאלה: אני לא מבין אתכם. כל העולם סובל מהבעיה של שנאת חינוס ולאף אחד אין בעיה עם זה. אבל אם אני סובל קצת מאהבת חינוס, כבר יש ביקורת על כך?!...

יש דבר מעניין ששמתי לב אליו, ואני מאמין שרבים אחרים גם הם שמו לב לכך, אבל אולי אנחנו לא נותנים לזה מספיק תשומת לב. ואני אנסה להסביר את הסיטואציה שעליה אני מדבר, במשל: הרבה מאד פעמים קורה שהמחותן ניגש אלינו, בעלי המנגנים, באמצע החתונה, ומבקש שניתן לאיזה יהודי שבור לב או סתם אחד שמרגיש שהוא יודע לשיר, שמרגיש שמכיוון שהוא מכיר קצת או הרבה את אחד המחותנים, יש לו כאן הזדמנות להשמיע את עצמו וליהנות מלעמוד קצת על הבמה ולשיר. הרבה פעמים זה מצליח, וגם הקהל נהנה, לא רק אותו שבור לב...

אבל מה, יש גם מקרים אחרים, של אדם לא מוכר שעולה לבמה לשיר, והקהל קצת פחות נהנה ממנו. או, אם נגיד את זה בצורה קצת אחרת, זה ששר, נהנה על הבמה הרבה יותר מהקהל... והנה, קרה שבדיוק בזמן שאותו בן אדם שר, אחד האורחים המוזמנים לחתונה, נכנס לאולם כולו בעצבים. יכולות להיות לכך הרבה סיבות. למשל, הוא חיפש חניה במשך חצי שעה, רצה להספיק להגיד מזל טוב למחותן עוד לפני שבאים לסחוב אותו לתמונות המשפחה. או שחלק מהתוכנית שלו היתה להספיק את המנה העיקרית, שהוא פספס בזה הרגע, כשהוא רואה מול עיניו את המלצרים מפנים את השולחנות. ובדיוק בתוך כל זה, עומד ההוא על הבמה, שר ומשמיע את עצמו בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו. זה בדיוק מה שהיה חסר לו עכשיו עם כל העצבים שלו...

התגובה הראשונה שלו, לכל הסבבים אותו, היא קודם לבטל בהינף יד את ההוא שעל הבמה, באומרו לסובבים: מה הוא חושב לעצמו, שהוא זמר? בשבוע שעבר גם ראיתי אותו באיזה אירוע, והוא נעמד לשיר. הוא לא מבין שהקול שלו סתם צורם באוזניים?

ואני עומד מן הצד וחושב לעצמי: בשביל מה זה חסר, לזלזל כך באותו יהודי (שעל פי רוב מרובה בצרות), שזה שהוא שר קצת על הבמה נותן לו סיפוק וחיות לימים הבאים? האם בגלל שאתה עכשיו בעצבים, זה מצדיק לשחרר הכל על אותו יהודי קבל עם ועדה? וכמובן, עוד יותר גרוע, אם אותו יהודי שנעמד לשיר רואה פתאום בזווית עינו את התגובה של ההוא על השירה שלו, האם זה מצדיק לא להתחשב ברגשות של השני רק כי אתה עכשיו במצב רוח כזה?

והנה עוד דוגמא של סיטואציה שקורית כל הזמן: אנחנו מוזמנים לשמחה, בר מצוה, שבע ברכות וכדו', ובאמצע הסעודה בעל השמחה נעמד לדבר. אבל אנחנו באמצע שיחה קולחת עם חברינו לשולחן, ואף אחד לא יעצור אותנו מלהמשיך! עכשיו, אני כבר לא מדבר על כך שבעל השמחה רוצה קצת להביע את הרגשות שלו בשמחה שלו, ואני גם לא מדבר על כך שהוא הכין את עצמו לדרשה הזאת. הרי הבן אדם השקיע את כספו ואת עצמו באירוע הזה, והזמין אתכם להשתתף אתו בשמחתו, האם לא מגיעה לו קצת תשומת לב בשמחה שהוא עורך? הרי מי שעשה שמחה, יודע שלא משנה באיזה סדר גודל האירוע, כל אירוע עדיין מצריך הרבה זמן, כח וזמן, וכמובן כסף, אז האם זה לא מצדיק קצת התחשבות בבעל השמחה?

אפשר לדבר הרבה על הנושא הזה, ואני רוצה להדגיש שישאל קדושים ואין לקב"ה מה להתבייש בעמו כהוא זה, אבל הבאתי לפניכם שתי נקודות למחשבה משתי זוויות שונות. בואו, בפרט בזמן הזה של שלושת השבועות, ניקח על עצמנו לתת קצת יותר תשומת לב ולהיות קצת יותר רגישים לרגשות של השני, ובזכות זה נזכה שתשעה באב של השנה, שנת תשפ"א, ייהפך ליום חג ונזכה לשמוח בבניין בית המקדש אמן ואמן.

לא לוקחים סיכון

לוקחים חיסון

אפיקס

מחסנים גם את בני הנוער
ומנצחים את הנגיף

חסנו את ילדיכם בגילאי

12-15

לבירור מוקד החיסונים
הקרוב לביתכם
ולזימון תור חייגו *2700

העיקר שתהיו לנו בריאים!

צעד לפני,
בשביל הבריאות שלך

ר' משה מרדכי (מונה) רוזנבלום
magazine@kol-play.co.il

ללמוד מוסר מהמוזיקה הווקאלית

לגרום לגיוון: לקחת את כל המקהלה, וליצור איתה משהו ריתמי, קצב, ועליו לבנות דרשיח בין המקהלה לבין עצמה או בינה לבין הסולן.

זה דומה גם לבניין, למשל. לכל בניין יש יסוד, הרי לא מתחילים לבנות מהגג. בווקאלי, היסוד הוא הבס. הוא הקומה הראשונה. למרות זאת הבס - כמו יסוד הבניין, אותו לא רואים - לא תמיד שומעים, אבל הוא הכי חשוב, כי הוא המחזיק של כל הדבר הזה. קשה להסביר במילים, אבל קול הבס הוא הקובע של כל המארג ההרמוני של השיר. לא רק הבס כבס, אלא גם המצלול שלו, הצליל שלו.

כשאתה עושה ווקאלי מבלי להשתמש בסינטיסייזר ועזרים טכניים, אתה צריך להיות מאד יצירתי כדי להפיק את ה"עושר" הזה בשיר. בשביל זה, אפשר להשתמש באמצעים ריתמיים כמו סולן, כשכל שאר המקהלה עושה לו ליווי. וגם בליווי, יש ליווי ריתמי או קונטרה פונק - שהיא מעין מנגינה מתחת למנגינה: גם מלווה למנגינה הראשית אבל מאד רצוי שגם היא תעמוד בפני עצמה, ותספר סיפור משלה. כששומעים את שתי המנגינות הללו ביחד, למעשה לא חשים את המנגינה הזאת ש"מתחת", אבל תת ההכרה כן שומע את זה - ונוצר דבר מיוחד! אחדות! במוזיקה ווקאלית, לכל קול יש תפקיד. הוא גם עומד בפני עצמו, וגם מתייחס לקולות האחרים. לכן המוזיקה הזאת היא באמת סמל ודוגמא לאחדות, איך הקולות מתאחדים ואיך כל אחד מהם מבין את הצורך והמקום של השני.

הרי מה יקרה אם פתאום הבס ישתלט על הכל ויתחיל להיות סולן? הוא פשוט יפריע! כדי שהוא יקבל צל"ש על תפקידו, הוא דווקא צריך להתנהג בהתחשבות ובענווה כלפי שאר הקולות, וכנ"ל גם בהיזון חוזר. תמיד צריך לדעת היכן העיקר והיכן הטפל, כאשר גם ה"טפל", כאמור, אינו באמת טפל אלא חשוב בפני עצמו. יסוד. אם רוצים ללמוד מוסר ממוזיקה או מאיך שעושים מוזיקה, המוזיקה הווקאלית היא באמת דוגמא טובה לכך. אם מתבוננים בה, אפשר ללמוד ממנה מוסר: בלי אחדות - פשוט לא תצא מוזיקה טובה.

המוזיקה, גם הרגילה אבל במיוחד זו הווקאלית, מלמדת אותנו להכיל את השני, לכבד. בווקאלי, כל קול מוכרח להתחשב בקול השני. הוא יודע שהוא אינו לבד ועליו לתת מקום לקול השני, והקול השני יודע לתת בתורו מקום לקול השלישי וכן הלאה, וכך נוצרת אחדות. כל אחד מהקולות יודע שעליו לעתים "להתקפל" בפני השני, ללוות אותו. אבל יהיה גם חלק שבו הקול השני הוא זה שילווה אותו. כל אחד מהם מכבד את הקול האחר. כשכולם מבינים שהם אינם העיקר, אלא הם חלק מעניין גדול ושלם שצריך להיעשות בכוחות משותפים, וכל אחד יודע לתת את המקום לשני, זה סוד האחדות. וזה, כמובן, גם בחיים, לא רק במוזיקה.

בשנים האחרונות נפוצה יותר ויותר המוזיקה הווקאלית, דהיינו - המוזיקה המופקת מקולות לבד, ללא כלי נגינה. עסקתי בכך כבר לפני למעלה מ-25 שנה, בעקבות הביקוש שנוצר. אנשים רצו לשמוע שירים בימי בין המצרים, בזמן שאסור לשמוע מוזיקה, והפתרון היה ליצור מוזיקה ווקאלית.

למען האמת, הוצאתי רק אלבום אחד כזה במשך השנים, "מקהלת פילהרמוניה - ווקאלי" שמו. יש קצת קושי ליצור מוזיקה ווקאלית, כשהיא באה "להתחרות" מול מוזיקה רגילה. הקושי הוא, כמובן, שמכיוון שאין לך ליווי של כלים - אתה צריך לדאוג שיהיה לך איזשהו "פיצוי" בווקאלי, והשאלה היא: איך עושים את זה כשאין לך הרבה אלמנטים להשתמש בהם... אז למעשה, יש כמה אפשרויות. אחת מהן היא ממש לבנות את השיר כמו שבונים שיר למקהלה, וזו עבודה שונה לחלוטין מעבודה על קולות רקע לשיר בו יש כלי נגינה. זה ממש לא אותו הדבר. כי כשיש מוזיקה, אתה לא צריך לתת למקהלה עצמה שום חיזוק ריתמי, כי הקצב נובע מהמוזיקה הכלית, ומה שצריך לעשות שם, זה רק להעשיר את היצירה המוזיקלית הכלית, ולשלב בה את המקהלה. מה שאין כן בווקאלי, שם אתה צריך שהקולות יעמדו בפני עצמם.

כשיוצרים יצירה ווקאלית, הגישה צריכה להיות שונה מאשר יצירת מוזיקה רגילה עם כלים. אתה צריך להבין שיש לך רק כמה אלמנטים - קולות טנור ראשון, טנור שני, בריטון ובס, ולכל אחד מהם יש את התפקיד המיוחד שלו - ועם זה ליצור יצירה. גם אי אפשר שאחד מהתפקידים יגלוש לחברו. ולכן צריך הרבה ניסיון, ומעל הכל סיעתא דשמיא. ובהערת אגב, חלק מה"מוזיקה הווקאלית" היום אינו בדיוק ווקאלי. כבר יש בה חיקוי של כלים אמיתיים על ידי קולות אנושיים וגם אפקטים מסינטיסייזר.

בואו נלך רגע על דוגמה מעולם המזון. סלט ירקות, מורכב בעיקרו מעגבנייה, מלפפון ובצל. שמת אותם, יש לך גיוון. מעתה, אם תכניס מרכיבים נוספים כמו כמון, פלפל, שמן - זה נהדר, אבל כל הסלט יקבל מרקם חדש. זה כבר לא עגבנייה, מלפפון ובצל, אלא כבר יצרת משהו חדש שמורכב עכשיו מ-4 דברים או יותר. בהחלט ייתכן שאם יש ריבוי של עוד ועוד דברים, נוצר טעם מיוחד מכל הפרטים ביחד, אבל העגבנייה, למשל, כבר אינה דומיננטית כפי שהיתה. כעת היא כבר רק אחת חלקי כמה וכמה.

גם במוזיקה, כמו גם בכל שטחי החיים, זה כך. כל דבר שאתה מרכיב אותו עם עוד משהו ועוד משהו, יוצר לך דבר חדש, והיות ורוצים לעשות את הווקאלי מעניין, כמו בכל דבר, אז בשביל הגיוון לוקחים קולות נמוכים, גבוהים יותר וגבוהים מאד, ואם יש ילדים אז גם סופרן. וככל שהקולות שונים האחד מהשני - המוזיקה הווקאלית תהיה עשירה יותר. יש אפשרות נוספת

לא צריך להוסיף למצוקה הנפשית גם קשיי בירוקרטיה!

בחברה המרכזית למימוש זכויות ילוו אתכם טובי המומחים
לבריאות הנפש עד להשגת מלוא הזכויות המגיעות לכם.

חרדה, דיכאון, פוסט טראומה, כפיתיות,
מניה דיפרסיה, סכיזופרניה, הפרעות אכילה

במשך 15 שנות פעילות מנצחת, באלפי תיקים של התמודדות עם מצוקה נפשית,
מול הגופים הממסדיים, השגנו עבור לקוחותינו את מלוא הזכויות המגיעות להם על פי חוק,
תוך שמירה על סודיות ופרטיות מלאה, סיוע באבחון, בתהליך השיקום ויציאה לחיים חדשים.

פנחס ביכלר מנצח מקהלת "מלכות"
p 0 5 2 7 6 4 5 8 8 2 @ g m a i l . c o m

הורידו דציבלים!

שמחה אמיתית אינה תלויה בגובה הווליום. מערכות הגברה

בדרישה בתוקף מהתזמורת להנמיך, אלא שבעל השמחה, המחנות, ששילם טבין ותקילין על הצוות המוזיקלי, ביקש לשבת ולהתענג על פלייליסט מוזיקלי שהזמין. הוא ניגש והסביר כי 'לא נעים לו' מהגיסים היקרים, אבל הוא רוצה ליהנות, אז לא להתייחס ל... נכחתי גם במקרים הפוכים, כאשר חברי החתן טענו בתוקף כי המוזיקה לא מספיק 'חזקה' ולא מספיק 'מקפצה', בו בזמן שאבי החתן התנה את התשלום בווליום מאוזן בשל סב החתן שהרעש מקיף לבראות.

לכן, חשוב לזכור, נכון שלכל אחד יש את צרכי הנוחות והחווייה שלו, בסוף יש כאן בעלי שמחה שרצונותיהם קודמים ויש להתחשב, ולו במעט (...), גם בבקשותיהם.

ושוב נכחתי באירוע שאותו 'דוד מבוגר' התיישב מתחת לרמקול ולא גמר לרטון על גובה הווליום הצורם באוזניו. אז הנה הטיפ לכל מי שגובה הדציבלים מפריע את שלוותו: לפני שאתם נוטלים ידיים לסעודה, בחרו את המקום הכי רחוק מהרמקולים! הפער הדציבלי בין המקום הקרוב לזה הרחוק הוא לאין ערוך. כאן, הרחק מן הקופסא השחורה המרעיש, תוכלו לפטפט עד אין קץ באין מפריע, ובעלי השמחה יוכלו במקומם ליהנות ממוזיקה מרגשת.

בשעת הריקודים? אם אתם בין אלו המרקדים והמשמחים את החתן, גובה הדציבלים פחות יפריע לכם בדרך כלל, ואם לאו, תמיד יש פינות נסתרות באולם ומחוצה לו, אליהן לא מגיע הרעש הגדול הזה.

ואתם בחורי ישיבות יקרים, חשוב שתזכרו, שמחה אמיתית אינה תלויה בגובה הווליום. אבותינו ואבותיהם (וגם אחינו ובני דודנו בימי הקורונה למשל...) התחתנו ללא דציבלים מחרישי אוזניים וללא מערכות 'לייב-אריי' אימתניות, ותאמינו לי, השמחה הייתה שם מושלמת. אין ערך ל'שמחת חתן' המותנית בדציבל נוראי שעל הדרך טורדת את שמיעתם ומנוחת נפשם של הבוגרים שבינינו, בני משפחה נכבדים שחצו את גיל הבינה, העצה ואף את גיל הזקנה. אין שמחה מושלמת יותר מזו שכולם שמחים בה, זקנים עם נערים, טף ונשים. מי ייתן ויהיו שמחותינו שלמות ללא רבב.

פני שניגע בעניין הדציבלים המוזיקאליים, בהם נעסוק בטור הנוכחי, אבקש להתייחס למשוב הרחב והנלהב שגרר בעקבותיו הטור הקודם שעסק כזכור ב'היימישע טיילערס'.

ובכן, תודה לכל הקוראים היקרים שכתבו ופרגנו במילים חמות וגם לאלו שיצאו ידי חובה בעל פה. הפידבק חשוב תמיד, מחמא ומעניק אנרגיה. במקרה דנן, החשוב מכל הוא מהות הדברים והסיבה שלשמה נכתבו השורות הנ"ל: לזכור, רבותיי, צאו והתפרנסו זה מזה. אין יותר מכובד, מפואר ו'היימיש' מזה!

ומכאן לנושא אחר שמעסיק את אולמי השמחות זה שנים רבות, כנראה כבר מאותו היום בו נוצקה האבן הראשונה לאולם החתונות הראשון ועד ימינו: הדציבלים (רמת לחץ הקול - בתרגום לעברית). השורות דלהלן נכתבות בקו התפר שבין עונת חתונות תוססת ועליזה לבין ימי בין המצרים, בהם אנו מתאבלים על חורבן בית אלוקינו שנחרב בעוונות שבין אדם לחברו ושנאת חנם. כל כך אקטואלי ומתבקש.

אז הבה נעיף מבט אל מה שקורה שם ב'מלחמת הווליום' שבין זקני העדה, ה'סבות' בלשון הפחות תקינה אך יותר מדוברת, לבין הצעירים, חברי החתן ופרחי השושבינים.

אלו כמו אלו רוצים את אותו הדבר: ליהנות מהמוזיקה שבאולם. אלא שבעוד החברא הצעירה נהנית מהמוזיקה רק כאשר דציבליה מרקיעי שחקים, הרי שלדודים הקצת יותר מבוגרים או לסבי החתן והכלה, הולך הסבל וגובר ככל שאיש הסאונד גורר אצבעו כלפי מעלה כשהיא מוצמדת הדק היטב למתג הווליום - הדציבלים, שבמיקסר ההגברה.

ננסה לעשות קצת סדר ולתת כמה טיפים קטנים למשתתפי האירועים למען יתרצו שני הצדדים והאמת והשלום אהבו. ראשית, חשוב לזכור, הזמר או לחילופין המקהלה, או לחילופין הנגנים, אינם אחראים על גובה הדציבלים באולם. לא אחת נראים בני משפחה מבוגרים רצים אל במת המוזיקה בתנועות ידיים המשרדות מצוקות ווליום נוראית, או במקרה ההפוך, חבורות בחורים צעירים שמתוך בליל התנועות והצמדת האצבעות לתנוך האוזן מתקבל המסר ש"אנחנו לא שומעים כלום". אלו כמו אלו קוראים נואשות אל הזמר או אל המקהלה או התזמורת "הושיעו נא". ובכן, להבא, חשוב לחפש את איש ההגברה באולם. בדרך כלל תמצאו אותו באזור במת התזמורת, הוא ישמח לעזור לכם כי רק לו יש גישה למערכת השמע שבמקום.

שנית, חשוב וחובה לזכור כי בסוף מי שקרא (ומשלם...) לזמרים והנגנים הם בעלי השמחה, ובדרך כלל להם יש בקשות משלהם. כבר היו דברים מעולם שבאו למשל שני דודים מכובדים שככל הנראה לא נפגשו זמן רב והנה נזדמנה להם השעה לשבת ולשוחח בצוותא,

אמא, את כבר יודעת שהחיסון יעיל ובטוח. הוא הגן עלייך ויגן גם על ילדייך!

עקב העלייה בתחלואת קורונה בקרב ילדים ונוער, משרד הבריאות קורא לצעירים בגילאי 12 ומעלה לבוא ולהתחסן

פרופ' צחי גרוסמן, יו"ר האיגוד הישראלי לרפואת ילדים:
"החיסון נגד נגיף קורונה הורחב לבני 12–16 לאחר בדיקות
מחמירות שבחנו את יעילות החיסון ואת בטיחותו בקבוצת
גיל זו. בארה"ב חוסנו עד כה 2.5 מיליון נערים ונערות.
החיסון יעיל נגד נגיף קורונה."

בישראל התחסנו עד כה כ-5.5 מיליון איש שאפשרו את החזרה לשגרה.
עקב העלייה בתחלואת קורונה בקרב צעירים, המגפה עלולה להתפרץ
שוב. החיסון הוא הדרך להיות מוגנים מפני זנים מסוכנים של קורונה, להימנע
מבידוד, ולהפחית את ההדבקה בישראל. החיסון הוא הדרך להגן על בריאות
בני הנוער ולשמור על השגרה."

שירה חדשה

מקהלת "שירה" הביאה איתה לעולם האירועים סגנון חדש ומקצועי של שירה, את הקולות המדויקים מהאולפנים – הישר אל החתונות והדינרים • בימים בהם כולנו שומעים רק מוזיקת מקהלות ווקאלית, ביקשנו לשמוע מראשי מקהלת "שירה" על המהפך שעשו בתוך שנים לא רבות, עד כדי כך שמקהלה הפכה למוצר צריכה בסיסי באירועים בארה"ב, ובשנים האחרונות גם בארץ • שיתוף הפעולה ההדוק עם מרדכי בן דוד. הזמרים שיצאו משורות המקהלה. כיצד קיבלו זמרי הסולו את חברי המקהלה ש"גנבו את ההצגה", ומה הסיבה שאין מספיק שירים מקוריים של מקהלת "שירה"?

ישראל כהן, ניו יורק

נוסף הזמין את החברים לשיר בעוד חתונה. ואחרי זה הגיע עוד אירוע, ואז עוד שתי חתונות של עוד שני חברים, עד שכמה שנים לאחר מכן, נפתחה 'שירה' בצורה רשמית והתחילה לקבל הזמנות לאירועים."

עם הזמן, החל ביקוש גדול למקהלה, וכששרגא עבר לניהול הטכני של המקהלה, הורביץ קיבל את שרביט המנצח הראשי - לאחר שהוסמך לכך על ידי שרגא - והיום הוא המנהל המוזיקלי של המקהלה. מה זה כולל? כבר תשמעו.

הייתם המקהלה הראשונה באירועים בארה"ב?

"אחת מהמקהלות הראשונות", אומר הרשי ויינברגר (אל תתבלבלו עם המלחין), האיש שדואג לכל הפרטים הטכניים במקהלה - ענייני במות, טיסות, מלונות ורכבים ועוד. "תראה, קמנו כבר לפני כ-20 שנה".

איך הציבור קיבל אתכם אז, באותם אירועים ראשונים? הם היו רגילים למקהלות רק בטישים החסידיים, לא באירועים פרטיים.

שרגא גולד: "שירה" שינתה משהו בכל נושא הגישה של המקהלות לציבור. עד 'שירה', המקהלות שכן היו, היו בעיקר מבצעות על הבמה את תפקידי המקהלות מהטישים. כמו שהמקהלה נשמעת באירועי החסידיים השונות. כל זה היה, עד שהגיעה מקהלת 'שירה' והתחילה לבצע על הבמות ביצועים מוקפדים ומדויקים, כמו ביצועי אולפן.

מקהלת 'שירה' הפכה בשנים האחרונות למעצמה של ממש, בארצות הברית, שם היא פועלת, אבל גם מחוצה לה, בישראל ובאירופה. היא מוציאה מידי ערב, לאירועים - חתונות, בר מצווה יוקרתיות ודינרים - עשרות חברי מקהלה, עם ראשי צוותים ומנצחים, לכמה וכמה אירועים שונים, ובנוסף, היא משתתפת כבר למעלה מעשור בהקלטת מקהלות להרבה מאד אלבומים והפקות, בתוככי האולפנים.

אתם מכירים אותם, בין השאר, גם מקליפים רבים אותם מנפיקה המקהלה לאורך השנה, המתעדים רגעים קסומים שלה מעל גבי הבמות, וזוכים לצפיית רבות. המבוגרים יותר זוכרים אותם גם מהאלבום "כיסופים" של מרדכי בן דוד, לו היו שותפים מלאים ואף הופיעו בגדול על תמונת העטיפה. אבל גם מהאלבומים של שלמה יהודה רכניץ, לוי פאלקוביץ' ועוד הרבה מאד זמרים והפקות, שם הם לוקחים על עצמם במקצועיות רבה את תפקיד המקהלה ועיבודי הקולות.

"שירה" נחשבת היום לאחת המקהלות המצליחות - בטח היוקרתיות - בארה"ב, ולאחת המקהלות החסידיות המצליחות בעולם. ולא פלא, היא כנראה ותיקת המקהלות שפעילות היום, וצברה ניסיון מקצועי רב עם השנים.

אבל מעבר להפקות היוקרתיות באולפנים, היא נחשבת גם למקהלה שקבעה מסמרות בעולם האירועים. זה התחיל בארה"ב ועבר גם אלינו: כיום, אין חתונה או אירוע שמכבד את עצמו, שלא תראו בו מקהלה חסידיית. כמעט בכל חתונה אמריקאית הם מופיעים על הבמה, מוסיפים לאווירה ולשמחה, וגם למקצועיות של השירה - ומשתלבים היטב עם הזמר. לעתים, הם עצמם הזמר. כלומר, בעלי האירוע מעדיפים לשמוע רק אותם ללא זמר נוסף.

וכמובן, הזמן בו המקהלות החסידיות עולות לכותרות, הוא כעת, שלושת השבועות, הימים בהם לא שומעים מוזיקה, והמוזיקה הווקאלית, זאת שהמקהלות מתמחות בה, הופכת לחזות הכל. זה הזמן בו ניתן לשמוע מעל גלי האתר וגם בדינרים שנערכים בימים האלה, את המקהלות בשיאן: עם עיבודי המקהלות המדויקים, הקולות המיוחדים של חברי המקהלה בסינרגיה המדהימה ביניהם, ואת הרגש שיוצא מהביצועים החסידיים והמרגשים.

ערב שלושת השבועות, זמנן של המקהלות, כינסנו לשיחה את ראשי מקהלת 'שירה', וביקשנו להבין איך צמח ז'אנר המקהלות במהירות רבה כל-כך, וכיצד הצליחה 'שירה' להגיע לכזאת הצלחה, עד כדי 5'4 אירועים בערב, עם כמה צוותים שונים.

להביא מקצועיות לאירועים

מקהלת 'שירה', מספר יואלי הורביץ, המנהל המוזיקלי של 'שירה', נוסדה לפני כ-20 שנה, על ידי שרגא פייבל גולד, מי שהיה המנצח הראשון של המקהלה, וכיום עוסק בניהול שלה, מאחורי הקלעים. "המקהלה התגבשה בפעם הראשונה, למעשה, בחתונה של אחד מהחברים של שרגא, שנערכה באותו הזמן. אבל לקח עוד כמה שנים עד שהיא נפתחה בפועל, בצורה מסודרת. זה פשוט הגיע בעקבות הדרישה. אחרי אותה חתונה ראשונה, מישהו

"התפקיד של יואלי מורכב ומלא אחריות. התפקיד שלו הוא לבנות את הצבע של המקהלה בכל צוות שיוצא, את המנצח המתאים, המלודיה, ההרמוניות"

שמקליטים את הקולות לשירים השונים, באלבומים המבוקשים ביותר. "בהתחלה", מספר אלי שפריי, מנצח במקהלה, "שירה" התחילה כמקהלה רגילה, שמלווה באירועים. אבל לפני בערך 15 שנה, התחיל ביקוש מצד אמנים וזמרים ש'שירה' תעשה גם הקלטות מקהלות באולפנים, וכך היה. האלבום 'ידיש קולקשן' של מרדכי בן דוד, שיצא לפני כ-14 שנים היה מהראשונים בהם 'שירה' הקליטה קולות ליווי לאלבום".

שרגא גולד: "החיבור הראשוני בין 'שירה'

לבין מרדכי בן דוד, היה כבר מצווה לבנו של המפיק והמוזיקאי ג'יי ג'יי פריד, באותה תקופה. ג'יי הזמין את מרדכי לבן המצווה שישיר, ולקח את 'שירה' כמקהלה. מרדכי עוד לא הכיר אותנו ושאל את ג'יי מה זה 'שירה'. אחר זה הוא גם פגש אותי ושאל: מה אתם עושים ב'שירה'? מה הסגנון? אבל מאז אותו ערב, אחרי שראה אותנו יחד איתו על הבמה, בכל מקום שמרדכי הולך לשיר, 'שירה' זו המקהלה הרשמית שלו. מאז, שרנו איתו בכל מקום ובכל העולם. מרדכי ושירה זה שידוך מעולה.

בדניר בויליאמסבורג

"זה כבוד גדול לשיר עם מלך הנגינה, בכל פעם שאנחנו במחיצתו, זה תענוג מיוחד. זכינו להרבה רגעים טובים איתו. אנחנו גם הולכים ביחד במשך שנים, 'שירה' ומרדכי, לבקר חולים ל"ע ולבקר אסירים בבית הכלא, לשיר להם ולעודד אותם".

והחיבור הזה עם מרדכי בן דוד, הפך מהר מאד לחיבור חזק, עד שאת האלבום 'כיסופים' הוא הוציא בשיתוף פעולה מלא איתכם.

הורביץ: "את החיבור בינינו לאלבום המשותף 'כיסופים', עשה זאבי פריד, שהיה בזמנו חבר המקהלה. זאבי, שאף היה אמון על הפקת האלבום כמו שרק הוא יודע, תיווך את המקהלה למרדכי כחלק בלתי נפרד מהקונספט של האלבום, כאלבום דואט בין מרדכי ל'שירה', וכך היה. על העטיפה מופיע בגדול, 'מרדכי בן דוד ושירה' - כיסופים. מאז, הקשר הזה עם מרדכי רק הולך וגובר. אנחנו עובדים איתו בתקופה האחרונה על כמה פרויקטים, ולצורך כך נפגשים אצלו וגם באולפן כמה פעמים בשבוע.

"נכון שזה היה מאד יוצא דופן שמרדכי שם אותנו על העטיפה של 'כיסופים' ככזאת בולטות, אבל הוא ראה בנו שותפים מלאים לאותה ההפקה. הוא סיפר לנו שמה שגרם לו לעשות את ההחלטה הזאת, היה מה שהוא חווה איתנו כשהחל לעבוד עם 'שירה'. הוא אמנם עבד עוד לפנינו באלבומים ובהופעות עם כמה מקהלות, אבל כשהוא פגש את מקהלת 'שירה', כך הוא אמר, הוא הרגיש שהוא נפגש עם מקהלה שמשלבת גם נשמה, גם חסידי וגם מקצועי ביחד, וזה מה שגרם לו לצאת מהסדר הרגיל שלו, בו הוא תמיד חתום לבד על אלבומיו, ולעשות איתנו אלבום בשיתוף פעולה מלא, כש'שירה' היא חלק בלתי נפרד מהשירים, לא רק כמלווים מאחורה. משהו שונה וחדש".

"היינו רוצים להספיק יותר באולפנים"

אז כיום "שירה" משלבת. בערבים היא באירועים, ובימים - בהקלטות באולפנים. איך מצליחים לשלב בין הדברים? זו השאלה הגדולה. איך ניתן להגיע עירניים לאולפן בשעת בוקר או צהריים מוקדמת, לאחר שערב קודם סיימתם אירוע ב-2 או 3 בלילה? שאלנו

בסיום הש"ס של "דרשו" בארה"ב, בשיתוף הפעולה הנדיר עם מקהלת "מלכות"

בעצם, הבאנו את תפקיד המקהלות המקצועיות מהאולפנים אל הבמות, נתנו לקהל לשמוע לייב על הבמה, את מה שהוא שומע בדרך כלל באלבומים".

ואיך הזמרים קיבלו אתכם? הרי לפניכם, כל הבמה היתה שלהם, הם היו מרכז ההצגה, וכתאום מגיעה מקהלה ש"גונבת" להם חלק מהפוקוס.

יואלי הורביץ: "תראה, זה היה 'מוצר' חדש בשוק, וגם הזמרים קיבלו אותנו כמו שהקהל קיבל אותנו. כשהמקהלות התחילו לפעול, אולי היה להם חשש, מה באמת המקהלה תעשה. אבל כל זמר, אחרי שהופיע איתנו - הבין כמה האירוע משתדרג עם מקהלה, והעריך את הליווי והתמיכה שנותנים לו חברי המקהלה. אירוע עם מקהלה, הם נוכחו תוך זמן קצר, נשמע הרבה יותר שמח וגם יותר מקצועי. היום, זמרים רוצים ומעדיפים להופיע עם מקהלות".

מהר מאד, הגיעה "שירה" גם להקלטות באולפנים, כחבר'ה

יוצא לכם תכופות לשירה כמקהלה לבד, ללא זמר?

הורביץ: "בוודאי שיוצא, אם כי לא הרבה. יש אנשים שמבקשים דווקא את זה, אירוע עם מקהלה לבד. הם רוצים לשמוע אירוע כמו פעם, באווירת הטיש והלייב. יש עדיין כאלה שרוצים את המקורי והייחודי, ובעיניהם שיהיו על הבמה כמה אברכים חסידים שרים, עושה 'מצב' יותר מאשר זמר אחד, הגם שהוא מלווה במקהלה".

אתם עובדים באירועים עם כל הזמרים? או שלא כולם יודעים כיצד לשיר עם מקהלה?

"אנחנו, כמקהלה, עובדים עם כולם, כמוזן. עובדים עם כל הזמרים. עבורנו לא משנה אם הזמר נחשב לגדול או שלא,

מונה רזנבלום עם מקהלת "שירה" (כולל בני ובר), בראשית דרכה. שרגא גולד שלישי משמאל

חברי מקהלת "שירה"

אם הוא חסיד, ליטאי, ספרדי, חב"דניק וכו'. אנחנו עובדים עם כל הזמרים. כמוזן, יש זמרים שכבר עבדנו איתם בעבר, אם זה באירועים שונים ברחבי ארה"ב או באלבומים וסינגלים או קליפים שונים, ואיתם יש לנו חיבור מיוחד, כמו, למשל, בני פרידמן ושמואל ליינר. כשיש לנו לזמר כזה חיבור כמו שיש לנו איתם, הזמר יודע שכשיש לו את 'שירה' באירוע, הוא יכול לפנות אלינו זמן קצר לפני האירוע, להגיד שהוא רוצה לבצע את השיר הזה והזה, ונעשה איתו ביחד - כי אנחנו כבר מכירים היטב את העבודה המשותפת. אני יכול לומר לך שהזמרים מחכים לאירועים שיש בהם את 'שירה'".

רוב העבודה - לפני האירוע

ויינברגר מספר, שרוב העבודה של 'שירה' היא הרבה לפני האירוע עצמו. "יש כמוזן חזרות כל הזמן, כמעט לפני כל אירוע. עובדים על

את יואלי הורביץ. "באמת", הוא אומר, "זה לא פשוט, ואנחנו לא מספיקים אולי הקלטות באולפן כפי שהיינו רוצים, בגלל כמות האירועים בערבים. אם היה לנו יותר זמן להגיע לאולפנים, היו יוצאים עוד הרבה דברים שלנו. בכל מקרה, לאולפנים אנחנו מגיעים בעיקר בימי ראשון, או בימים שיש בהם פחות אירועים. בימים לחוצים, באמת קשה לשלב בין שני הדברים".

בין השאר, "שירה" עשתה קולות לאלבומיהם של מרדכי בן דוד, אברהם פריד, יעקב שוואקי (כולל החדש, "לחיים"), בני פרידמן, שלמה יהודה רכניץ ועוד ועוד. "תשאל איפה לא עשינו קולות...", אומר הורביץ בחיך. בגדול, הם היו מעורבים בכמעט כל הפקה שדרשה מקהלה חסידית, בעשור האחרון.

כעת, מספר הורביץ, הם עובדים באולפנים על אלבומיהם של אנשי פרידמן, יידל ורדיגר, אברהם מרדכי שווארץ, בני פרידמן, מרדכי בן דוד - האלבום האישי שלו והאלבום בו ישיר מלחני חזקי וייס, ועוד. "אבל לא כל מה שאנחנו עובדים עליו היום יוצא מחר. אלו דברים שלוקחים זמן. אנחנו מצדנו עובדים כל הזמן", הוא אומר.

כמה זמרים יש היום ב"שירה"? כמה הרכבים?

ויינברגר: "למעשה, יש שני סוגי חברי מקהלה ב'שירה'. יש את אלה שעובדים באירועים במשך השבוע, ויש את אלה שהולכים לשבתות, שבתות חזנות ושירה. מן הסתם, אלה שמגיעים כמעט כל יום ושרים באירועים, צריכים את שבת כדי לנוח, וגם כדי לתת לקול קצת מנוחה, ולכן בשבת יש חברי מקהלה אחרים. יש צוות של שלושה עד חמישה חברי' שיוצאים לשבתות, ואילו לגבי אירועי אמצע השבוע, יש לשירה למעלה מ-50 (!) חברי מקהלה. 'שירה', זה עסק לכל דבר, עסק גדול ורציני. וכמוזן, 50 חברי המקהלה הללו מתחלקים לקבוצות, לפי העניין. יש אירוע שמזמין חמישה חברי מקהלה, יש אירוע שמזמין עשרה. בשביל זה יש מנהלים ומנצחים שיושבים בכל יום להכין את הצוותים לפי הצורך".

שפריי: "אני למשל לא שר בשבתות, וממילא אני כמעט ולא פוגש את חברי המקהלה ששרים בשבתות. וכמו שאמר הרשי, לגבי ימי השבוע, הכל מתחלק לפי הזמנת הקלוח. ממש כעת, לפני שהתחלנו את הריאיון, יואלי, המנהל המוזיקלי של המקהלה, עסק בסידור הקבוצות לשבוע הבא ולעוד שבועיים. התפקיד של יואלי מורכב ומלא אחריות. התפקיד שלו הוא לבנות את הצבע של המקהלה בכל צוות שיוצא, את המנצח המתאים, המלודיה, ההרמוניות וחברי המקהלה המתאימים לאותו אירוע. אחרי שהוא מסדר את זה, במזכירות המקהלה שולחים את ההזמנות באימיילים לחברי המקהלה השונים, לפי התאריכים שנקבעו, וגם - ולא פחות חשוב - את רשימת השירים לכל אירוע ואירוע.

"יואלי מכין לכל לקוח רשימה עם בקשות השירים והדברים המיוחדים שהוא רוצה, יחד עם שאר השירים שיתאימו לאופי האירוע. הוא מעביר את הרשימות למנצחים, והם בתורם מעבירים את הרשימות לחברי המקהלה. אחרי כל זה, ואחרי שהאירוע צולם, מגיע תפקידם של אנשי המדיה, שמקבלים את הקליפים מהאירועים השונים ומעלים אותם לרשתות. 'שירה' זה עסק גדול. יש הרבה פעילות מאחורי הקלעים שהקהל לא רואה אותה, אבל מרגיש אותה על הבמה עצמה".

לאירוע, כל אחד מהם יודע בדיוק מה הולך לשיר, מהשיר הראשון ועד 'לשנה הבאה' בסיום האירוע".

במשך השנים יצאו לא מעט זמרים משורות מקהלת "שירה". בין השאר ניתן למנות את בערי וובר, שמילי אונגר, לוי פאלקוביץ', שולם למר, יואלי גרינפלד, מנחם מושקוביץ', יומי לואי ועוד. אלו בעצם זמרים שהחלו כחברי מקהלה, עד שהשתדרגו והגיעו לקדמת הבמה, וזכו להצלחה בפני עצמם.

וכשאתם מופיעים איתם, זה לא יוצר מצב של קנאה מול חברי המקהלה ה"רגילים"?

הורביץ מזדעק. "בדיוק להיפך. אנחנו מרגישים שההצלחה של כל אחד מהזמרים האלה שיצאו מ'שירה', היא גם שלנו. קנאה? חלילה! בדיוק להיפך! הכבוד שלנו הוא שיש מישהו מאיתנו שנהיה כזה גדול. זו ההצלחה שלנו. הנחת הכי גדולה שלנו היא כשאנחנו שרים עם זמר שיצא מהמקהלה ונהיה זמר סולו והתפרסם. אנחנו לגמרי מרגישים שזו הצלחה שלנו".

ומה עם חומרים מקוריים משלכם, של "שירה"? יש דבר כזה?

שפריי: "תראה, אם אתה רוצה להסתכל מה 'שירה' הביאו לשולחן, ובכן, שירה הביאו הרבה יותר מעוד שירים. 'שירה' חידשו סטייל חדש ומקצועי של שירה. כששומעים את 'שירה' מבינים מה פירוש מוזיקה חסידית. יש רבים מאד שנחשפו למוזיקה החסידית-חסידית, על ידי 'שירה'. מעבר לכך, 'שירה' גם חידשה את הסגנונות המרובים במוזיקה החסידית באירועים. כלומר, חידשו שלא צריך להיות חסיד מודו'ץ כדי לשיר של מודו'ץ, אלא אם יש - לצורך הדוגמא - שיר טוב של מודו'ץ, נשיר אותו גם באירועים של חסידות אחרות. אם המוזיקה טובה, הלחן טוב - פשוט נשיר אותו. אז בעיניי, הדבר המרכזי ש'שירה' הביאה הוא איכות של מוזיקה חסידית, שהקהל מבין איך נשמעים הקולות בדיוק כפי שהם באולפן, איך נשמעת הגשה חסידית מקצועית".

הורביץ: "יש הרבה מאד שירים ש'שירה' חידשה, והביאה לעולם כולו. למשל, כל מיני מארשים של מודו'ץ או שירים של ויז'ניץ ויצירות שונות של יוס'ה רוננבלט שהמקהלה ביצעה והנגישה אותן לקהל. יש ברשת קליפים רבים כאלה. השירים האלה נכנסו לציבור, מתי ש'שירה' ביצעה אותם והכניסה אותם בחזרה לפס הקול. יש שירים שהיו בארכיון הרבה שנים, והודות לחברי 'שירה' שביצעו אותם במופעים, עם הטעם והתיבול שלהם, הם הפכו לפופולריים. כל מיני שירים מפעם.

"כיום, רוב סגנון החתונה באמריקה בנוי מהשירים האלה. היום באירועים, כולם מסתכלים על 'שירה', מה הם עושים, ולפי זה מכניסים שירים לאירועים אחרים. אני מקבל פניות מאנשים שונים, ואפילו מבעלי מקהלות בארץ ובעולם, שקיבלו הקלטות של 'שירה' ושואלים אותי מה ואיך לעשות כדי לבצע את זה כמונו. אני בהחלט נותן להם עזרה וטיפים. אני כמובן לא יכול למכור את העיבודים עצמם, אבל אני נותן להם שיטות איך לעבוד. 'שירה' נמצאת פה גם לעזרה ותמיכה בשאר המקהלות".

מעניין. ובמקום, יש לכם שירים משלכם?

"יש כמה שירים ש'שירה' שרה לבד או עם מעט זמרים אורחים פה ושם בשיר. למשל, 'אל הנער הזה התפללתי' של רכניץ, הוא שיר שמקהלת שירה בולטת בו והכניסה אותו. או 'אם ה' לא יבנה בית'

רשימת השירים והרפרטואר, הכל מאד מסודר. רוב העבודה, הוא למעשה ההכנה לאירוע. זה לא מציאותי להגיע לאירוע אם לא מוכנים אליו, אם לא יודעים סולמות מתאימים, את רשימת השירים, התכנית המדויקת, סדר השירים, מתי עושים מודולציות, וכל השאר. כל אירוע שאנחנו באים אליו, הוא כבר אחרי הכנה מרובה, מגיעים מקסימום מוכנים.

"למשל, ביום ראשון הקרוב קיבלנו הזמנות לכמה דינרים ואירועים, כל אחד בסגנון שונה. אז ההכנה היא לפני, לדעת מי הזמר, איזה נגנים הולכים להיות שם, מה הסגנון, ואז לבנות רשימת שירים שמתאימה למארגנים ולקהל שיהיה באירוע. כמובן שיש הבדל בין אירוע של חב"ד או אירוע של סאטמר לבין חתונה משפחתית. והעבודה הגדולה, כאמור, היא לפני, להכין את העיבודים למקהלה לאירוע, את הסגנון, ואת זה עושה כל מנצח עם הקבוצה שלו. כשחברי המקהלה מגיעים

באירוע, עם מרדכי בן דוד

"עד 'שירה', המקהלות שכן היו, היו בעיקר מבצעות על הבמה את תפקידי המקהלות מהטיפשים. כמו שהמקהלה נשמעת באירועי החסידות השונות. כל זה היה, עד שהגיעה מקהלת 'שירה' ושינתה את זה"

של רכניץ, שהתפרסם בעיקר על ידי קליפ של 'שירה', שזכה לצפיות רבות. 'שירה' גם ביצעה לאחרונה סינגלים שכבשו את העולם, כמו 'שוכן עד', 'הייליגע בעל שם' ועוד. שירים חדשים שהם לגמרי שלנו, יהיו אחד הדברים שנעשה כשיהיה לנו יותר זמן".

מעלים שירים מהארכיון

ז'אנר שלם של "שירה", כמו שסיפרו ראשי המקלה, הוא למצוא לחנים ישנים ולהחיות אותם מחדש. כל מיני שירים מהעבר של יוסי גרין שלא רבים הכירו, או יצירות של חזנים - שבאה "שירה" ומחדשת אותם בצורה מודרנית לאוזניים של 2021, בסגנון קליל ומעודכן.

מי חושב על השירים האלה שאתם מוציאים מהארכיון? איך זה עובד?

ויינברגר: "כולם, כל חברי המקלה, מביאים רעיונות לשולחן, אחד פחות ואחד יותר. הרעיונות מגיעים מכלל חברי המקלה, שמעבירים אותם למנצחים ולמנהל המוזיקלי, וכשרעיון טוב מגיע לשולחן - אנחנו מחליטים לבצע אותו, בסגנון של 'שירה'. למשל, את 'כרחם אב' של שרגי גשטטנר ז"ל, ביצענו לאחרונה, לעילוי נשמתו, מספר פעמים. כולם הרגישו שזה זמן שבו צריך לשיר שוב את השיר הזה, להחזיר אותו".

בין השאר, זכורה הופעה שלהם בארץ, שצולמה עבור האלבום "קומטאנץ" של המנגנים. הם הופיעו לאורך המופע המצולם עם שלל הזמרים, וגם שרו כמה רצועות לבדם. "אנחנו מגיעים מפעם לפעם להופעות בארץ", מאשר יואלי הורביץ. "הפעם אחרונה שהיינו בארץ, היתה בסיום הש"ס בביתר, לפני שנה וחצי, עם אייזיק האניג. חברת 'אפקט' של אפרים זילברברג שהפיקה את האירוע, הזמינה אותנו".

בחזרות לאירוע. במרכז: יואלי הורביץ

והם הסבירו למה דווקא אתכם? הרי יש בארץ מקהלות, ולהביא אתכם מארה"ב זה לא סיפור זול...

"כשבן אדם מתקשר לומר שהוא רוצה את 'שירה', השאלה האחרונה שאנחנו נשאל אותו היא 'למה', כי אנחנו יודעים למה הוא רוצה דווקא את שירה... יש הרבה אנשים ומפיקים שמתקשרים מאירופה ועוד מקומות להזמין אותנו, אבל לא תמיד יש להם את התקציב לזה. כמו שאמרת, זה לא דבר זול להביא אותנו, מקלה עם כמה חברים, כשיש פה גם עלויות של טיסה והלנה".

מה לגבי שותפויות עם מקהלות אחרות? יש לפעמים דבר כזה?

"בהחלט, במשך השנים יצא לנו לעבוד כמה פעמים עם מקהלות אחרות. למשל, בסיום הש"ס של 'דרשו' בארה"ב, היה לנו שיתוף פעולה עם 'מלכות'. שרנו שם שתי המקהלות ביחד, והיה מאד כיף לעבוד איתם, אנשים מאד נחמדים. הם כמוזן הוסיפו לאירוע עם

אל תיקחו יכון כפול

עישון
עלול לגרום
למחלת
קורונה קשה

6800* התקשרו למוקד הגמילה הארצי או לקופת החולים
כללית: 2700* | מכבי: 3555* | מאוחדת: 3833* | לאומית: 507*

"מרדכי בן דוד שם אותנו על העטיפה של 'כיסופים' בכזאת בולטות, כי הוא ראה בנו שוותפים מלאים לאותה ההפקה"

באירוע אחר, הוא נזכר, "ניגש אליי אברך אחד, ואומר לי: אני רוצה להגיד לך תודה. אשתי היתה חולה במחלה קשה במשך חצי שנה, ובזכות המקלה - הרגישה הרבה פחות את הכאבים. היא נהגה לצפות בקליפים השונים של המקלה, ובכך להסיח דעת מהכאבים ולעבור את התקופה הקשה. התרגשתי מאוד לשמוע את זה".

מה סוד ההצלחה של "שירה"?

שרגא גולד: "הסוד הוא פשוט מאד, ש'שירה' מתייחסת למקהלה כמו לפאזל, כלומר, כל אחד מהחברים הוא חשוב בפני עצמו והוא קריטי למארג השלם. אלה שבונים את המלודיות וההרמוניות ואלה שנותנים את הבס ושאר הקולות, כולם עובדים באחוזה, כמו משפחה אחת, וזה המפתח להכל. המנצחים השונים ב'שירה', נותנים לכל אחד מחברי המקלה את ההרגשה שהוא חשוב כמו כל השאר, וזה נותן את הצבע למקהלה, ואת ההצלחה, כשכולם מרגישים חלק שווה במקלה, מרגישים שזו משפחה. כל אחד מהחברים מרגיש שבלעדיו - אין 'שירה'. כולם אצלנו מספר אחד, וזה הסוד של המקלה". ■

עם אברהם פריד, באירוע בארה"ב

הטעם שלהם והעיבודים שלהם. באירוע ההוא, 'מלכות' למדו את העיבודים של 'שירה', וגם 'שירה' למדה כמה שירים לפי העיבודים של 'מלכות'. עבדנו בשיתוף פעולה יוצא דופן".

"שירה" גם היתה המקלה שליוותה החודש את המופע ההיסטורי של הקמת "עיר התורה" במקסיקו, עם מרדכי בן דוד, אברהם פריד, יעקב שוואקי ומוטי שטיינמץ. אבל לבד מהאירוע ההיסטורי הזה, הם זוכרים כמה אנקדוטות יוצאות דופן שאירעו להם במשך השנים.

הורביץ נזכר בחיך: "היינו לפני כמה שנים באירוע ווקאלי, ללא כלי נגינה. בשלב מסוים, מישו מחברי המקלה צחק מסיבה כלשהי, והצחוק הזה הדביק את כל שאר חברי המקלה. לא היו כלי נגינה שיחפו על כך, רק אנחנו, והצחוק נשמע היטב באולם, ועד מהרה כל הקהל באולם הצטרף לצחוק. ממש התייסרנו עד שהצלחנו להפסיק את גל הצחוק הזה..."

חברותא שמתאימה לי בדיוק

פילטר שקוע

קוד אקווה
הפילטר שלי
הווינסטון שלי

* מחיר מומלץ לצרכן

28*
ש"ח

המחיר ירד

אזהרה - מחקרים רפואיים קובעים כי עשן הסיגריות פוגע בבריאות ילדיך

לוח מודעות - רשות
אזור הדבוקה...
לעורר את...

הכרזות
03-5707920

לפרסום כאן 03-6150005
ת המודעה הקטנה ומודעות
על-לוח זה חשבו להודעות מודעות אבל מודעות מוגבלות
על שטח של 4, המבנה על הראשית אלה צמוד לקטן

אשת עסקים? ולאן שברך...
היום יום המזל! עם כוחות ענקיים
בנין על חשבון עסקים ורשום על קטן ומגוון
עדיין על חשבון עסקים ורשום על קטן ומגוון
עם חשבון עסקים ורשום על קטן ומגוון
בנין מרוב ודמי המודעות על המודעות שחברות בנות
אל קוד שחק לאן נבחר להפיקה במחשבות
עם רשום מוגבל נבחר מוגבל נבחר
בנין מרוב ודמי המודעות על המודעות שחברות בנות

שוקל
BLACK
הקופה ה...
הקופה ה...

פרסום

החיבור בין עולם הפרסום
 לעולם המוזיקה, הולך
 וגובר לאחרונה • יותר
 ויותר משרדי פרסום
 מבליטים זמרים ואנשי
 מוזיקה בקמפיינים
 הפרסומיים שלהם,
 ולאחרונה אנחנו רואים
 אפילו קליפים ושירים
 שהופקו במיוחד עבור
 קמפיינים • כעת, אנשי
 עולם הפרסום, וגם זמרים
 ומוזיקאים שהשתתפו
 בהפקות הפרסומיות
 השונות, מספרים על
 התופעה, על ההצלחה
 העצומה שהביאו איתם
 הקמפיינים מהסוג הזה

דניאל שטרן

מוזיקה

יש שמועות על פרסומת חדשה ופורצת דרך לבין הזמנים. למה אנחנו צריכים לצפות?

"אכן, לקראת ימי בין הזמנים נעלה עם קמפיין שיתחבר להכנת טורקי בשטח. כחלק מהמהלך נשיק פרסומת חדשה עם אריק, שהפעם תשלב בין המוזיקה לפרסום גם בסרטון, ולא רק בג'ינגל. מוזיקה היא כלי מרגש וסוחף, ובעיקר הופך כל תיקשור שיווקי לזכיר. אנחנו שמחים להיות מובילי טרנד משמעותי במגזר, המחבר בין תעשיית הפרסום למוזיקה ומייצר מהלכים חדשניים בעולם הדיגיטלי וברדיו".

אריק דביר, תספר לנו איך הכל התחיל?

"רחלי שניאור מ'בולטון פוטנציאל' פנתה אליי והציעה לי להיות פרזנטור של קפה טורקי עלית. לא הייתי צריך להתלבט, היה לי ברור שאני הולך על זה. אני מאד מזוהה כצרכן קפה וזה הרגיש לי הכי טבעי בעולם".

ואיך היתה חווית הצילומים הראשונה?

"לעמוד מול מצלמה ולשחק, זה משהו שתמיד דיבר אליי. חווית הצילומים היתה מצד אחד מאד מאתגרת, אבל אין ספק שגם מאד חוויתית וכיפית. ולרבים השואלים, הבית בפרסומת לא שלי, הוא של חבר טוב, שם היה לנו גם פסנתר כנף ששימש אותנו. על הצילום והעריכה היה אחראי הצלם בצלאל כהן המוכשר".

זו תופעה שגוברת והולכת בתקופה האחרונה, ואין כמעט אף אחד מאיתנו שלא שם לב אליה: יותר ויותר אנחנו רואים את שילוב עולם המוזיקה בקמפיינים פרסומיים - זמרים ידועים שמקליטים ג'ינגלים בקולם לחברות שונות; קמפיינים שבנויים על פרזנטור (כלומר, ידוען שמשתמש בפרסומו לקידום מוצר כלשהו); קליפים שלמים בנויים לתלפיות עם זמרים ידועי שם, ואפילו הופעות שהן כולן חלק מקמפיין שלם.

ראינו את זה לאחרונה, למשל, בקמפיין המוצלח והמדובר שעשה אריק דביר עבור "קפה טורקי" של עלית, קמפיין שכלל מספר סרטונים שזכו להצלחה ולצפיות מרובות במגוון פלטפורמות; בקמפיין מתוקשר שעשו הזמרים רולי דיקמן וארי היל עבור "מאוחדת", אז צילמו קליפ משותף ביחד באחת ממפואות קופת החולים. ממש לאחרונה הושק קמפיין ענק נוסף של עלית, "שפע רב", במסגרתו נקראו לדגל מנדי וייס ומידד ססה, שהשיקו שיר וקליפ חדש כחלק מהקמפיין. ובימים אלה נמצא באוויר קמפיין קוקה קולה, שבחלקו הראשון כולל שאלוני טריוויה אותם מגיש המוזיקאי יואלי דיקמן, ובהמשך הקיץ, הקמפיין יעלה הילוך לכדי מהלכים ענקיים וחדשניים שעוד מוקדם מלדבר עליהם.

בשורות הבאות ננסה לעמוד על התופעה הזאת, ולהבין: האם ה"עסקה" הזאת, בה ידוענים מתחום המוזיקה מקדמים מוצרים ומותגים שונים, שווה לשני הצדדים? והאם אנחנו הולכים לראות קמפיינים נוספים כאלה בעתיד הקרוב?

"אריק לא היה גימיק, אלא פיצוח אסטרטגי"

הכל התחיל ממהלך אסטרטגי שהובילו במשרד הפרסום "בולטון פוטנציאל" עם "קפה טורקי". רחלי שניאור, מנהלת לקוחות ב"בולטון פוטנציאל", משתפת אותנו בפיצוח האסטרטגי שמאחורי המהלך: "כולם מכירים את היתרון של קפה טורקי כקפה מעורר. המשימה שלנו היתה לחזק את קפה טורקי מהזווית הרגשית, ולמצב אותו כקפה של החבר'ה בקרב בחורי הישיבות, כזה שעושה 'מצב', או חלק מ'מצב'. מאחר ומוזיקה מחוברת חזק לקהל היעד, חיפשנו את הזמר שיתחבר הן לקהל היעד והן למוצר. אריק דביר, במקרה שלנו, הוא לא גימיק אלא פיצוח אסטרטגי: זמר שאהוד על בחורי הישיבות, מחובר ל'מצב' חברתי, והכי חשוב: מזוהה עם צריכת קפה טורקי - בכל הופעה שלו אפשר לראות את כוס הקפה מונחת בקצה האורגן.

"הבחירה באריק כפרזנטור לקפה טורקי, היא מדויקת למותג ומגיעה ממקום אמיתי ואותנטי. לא בכדי אריק התחבר מיד, כי הוא ממש חי את זה".

מה יצרה הפעילות איתו?

"הפעילות עם אריק יצרה באזז מטרור, וחיזקה את קפה טורקי כקפה של החבר'ה, שעושה מצב. החיבור המוצלח הזה למעשה הוביל לטרנד החם שמחבר בין מוזיקה, זמרים ומותגים במגזר".

ואכן, הופעתו הראשונה של דביר, התחילה בפרסומת ייחודית שלמידה איך מכינים קפה טורקי כמו שצריך. הקמפיין פורסם ב'זמן חורף', ועלה בכל אמצעי המדיה. הפרסומת השנייה עלתה לקראת חג השבועות. בתסריט מעניין שחיבר לאוירט ליל שבועות, נראה אריק נשאר ערני כל הלילה, בזכות קפה טורקי.

אריק דביר בקמפיין ל"קפה טורקי"

נו, ונראה עוד קמפיינים איתך בעתיד?

"אם זה תלוי בי, בשמחה. החיבור שלי למותג מאוד טבעי. אם היה מדובר במותג שאני לא מחובר אליו, לא הייתי הולך על זה. אני שמח לקחת חלק ולהיות הפרזנטור של קפה טורקי למגזר החרדי".

עכשיו תגלה לנו: כמה כוסות טורקי אתה שותה ביום?

"בין 4 ל-5 כוסות ביום סטנדרטי. בימים אינטנסיביים מגיע שלב שאני מפסיק לספור".

אסף המר, מנהל אשכול קריאייטיב ב"בולטון פוטנציאל", מוסיף: "השפה התקשורתית של טורקי מאופיינת בסגנון צעיר, מעודכן ומעורר. הכוס של טורקי היא הכוכבת המרכזית וסביבה הסיפור. היא עושה את השינוי ומכניסה את הסיטואציה ל'מצב'".

"בשורה של פעם בכמה עשורים"

יוסי דץ, מנהל אשכול לקוחות במשרד הפרסום "בולטון פוטנציאל", אומר כי "תחום המוזיקה בציבור שלנו, מאז ומתמיד היה פופולרי. רגעי הפנאי של המגזר החרדי, הם בעולם המוזיקה. המוזיקה פוגשת אותנו בבית ובנסיעות, עד כדי כך שתחנות הרדיו החרדיות הבינו שיש להקים תחנות רדיו מוזיקליות, וזאת כי התרבות החרדית תמיד סבבה סביב שירים ומוזיקה. וגם במוזיקה החסידית יש שינויים מפליגים: אם בעבר זמר חסידי שרצה לשמור על מעמדו, היה מוציא אחת לשנה אלבום עם 10-12 רצועות, שמתוכן יש כמה להיטים, בשנים האחרונות התחדדה ההבנה כי גם שיר בודד אבל מוצלח יכול לעשות

את העבודה. ואז התקדמנו גם לקליפ וידאו, עד שכיום זמר רציני חייב אחת לשנה להוציא שיר חדש עם השקעה מצולמת, וככל שהקליפ מושקע יותר כך הדיבידנד גדול יותר.

"כאן נכנסנו אנחנו והוצאנו לדרך מהלך שיווקי מתגלגל, שהחל בקמפיין תחת המסר 'שפע רב בכל העולמות' עם מגוון ענק של מוצרי עלית שעלו לכשרות מהדרין. מדובר בבשורה גדולה במיוחד - בשורה של פעם בכמה עשורים, ולכן היה חשוב לנו לחגוג עם הצרכנים את הבשורה המרגשת והמשמחת".

בשורה כזאת, אומר דץ, הם רצו לחגוג בקול רעש גדול, "ולכן, במקביל לקמפיין שמתקיים בכל פלטפורמות המדיה תחת הכותרת 'שפע רב בכל העולמות', הפקנו לראשונה קליפ מוזיקלי מושקע יחד עם מנדי וייס, מידד טסה ומקהלת 'מלכות' בניצוחו של פנחס ביכלר, ששרו לחן מקורי של בנצי שטיין למילים 'שפע רב בכל העולמות'. מאחר ומוזיקה היא דרך פופולרית לחגוג ולשמוח, החיבור למוסיקה היה טבעי ומתבקש".

מה מבחינתך היה האתגר בקליפ?

"האתגר היה לעשות את זה חכם. הבנו ששיר שנכתב במיוחד לקמפיין ייתפס כמסחרי, ולכן הפרדנו בין קליפ הוידאו, שצולם במפעל הממתקים, לאודיו, שהיה לא שיווקי, כך שיכול היה לתפוס תאוצה ולהפוך ללהיט בזכות עצמו. היה ברור לנו שאם נפצח את זה, השיר יהפוך ללהיט".

"כך התחברנו ל'שפע רב', מילים מתוך התפילה שאחרי ספירת העומר, שבאופן מדהים התחברו גם לתזמון השקת המהלך! ב"ה,

מידד טסה ומנדי וייס
בצילומי הקליפ ל"עלית"

"אם אתה עושה את העבודה כמו
שצריך ומוציא שיר שכולם שרים
אותו, עם קליפ נהדר, השילוב
מביא לך תוצאות"

לאומי
leumi

כללית

מנחת

מאוחדת

חושבת שמדובר באחד הקליפים הראשונים שנעשים כחלק מקמפיין חיזוק נאמנותם של לקוחות מאוחדת במגזר החרדי, וזה לגמרי הוכיח את עצמו.

"קמפיין מוזיקלי הוא מכפיל כח"

דייד טויב מוביל בשנים האחרונות, מלבד קריירה מוזיקלית ענפה כזמר, יוצר ומעבד, גם קריירה נוספת כיוצר ג'ינגלים פרסומיים מוצלחים. "מוזיקה היא שפה, זה מדבר לאנשים, ולכן ג'ינגלים מוזיקליים מסייעים לחברות הפרסום להבהיר את המסר המכירתי שהם רוצים", הוא מסביר.

לאחרונה, שמעתם אותו בקמפיין שעשה עבור קופת חולים ה"כללית", אז ביצע את השיר "אוטוטו" של אברהם פריד, עם מילים מיוחדות לקמפיין, שנכתבו על הקופה. "בדרך כלל כשאני בא לשיר ג'ינגל", אומר טויב, "הכל כבר מוכן. חברת הפרסום כבר כתבה את המילים ובחרה את השיר הספציפי עליו הם רוצים להדביק את המילים. אך לא כך היה במקרה הזה. נתנו לנו פה את החופש ליצור, וכך מצאתי את עצמי באופן יחד עם המפיק מיכאל צי, כששנינו כותבים את המילים ובחרים את השיר המתאים. אני חושב שלכן זה יצא כל כך טוב.

ותיק התופעה. ישי לפידות

ראינו את ההצלחה הגדולה של הקמפיין, שהביאה לכך שהרבה זמרים שרים את השיר הזה באירועים והוא גם מושמע המון ברדיו, פשוט כי הוא שיר טוב."

אם בשיר לא מוזכר המותג עצמו, מה השיר נותן ללקוח?

"נתחיל בזה שגם עולם הפרסום החרדי עובר תהליך של התקדמות והתחדשות, וכדי לרגש את הצרכנים, לחבר אותם למהלך ולהפוך את הקמפיין לזכיר, אנחנו חייבים להתעלות ולהביא מהלך שיווקי שנותן מענה בכל הפלטפורמות, כך שלצד קריאייטיב מאוד פוד אפילי של שוקולד, יצרנו גם קליפ מושקע שנוגע בעוד קהלים, וסוחף אחריו את הצרכנים בעזרת לקיץ מלא בהפתעות מתוקות."

אכרופו הפתעות, מה צפוי בהמשך?

"קיץ מלא בהפתעות: גרסה קייצית ומרעננת ללהיט 'שפע רב בכל העולמות'; פעילות שטח עם חלוקת חטיפי השוקולד המפנקים של פסק זמן, ועוד מוצרים מדהימים שיעלו לכשרות מהדרין. מבטיחים שלא לשעמם ולהמשיך לפרוץ דרך, בכפוף לגדרי ההלכה המקובלים בציבור שלנו, ולהיות מותאמים בצורה מוחלטת לאורח החיים החרדי."

מפיק ג'ינגלים.
דייד טויב

לדברי פנינה וינבר, מנהלת אשכול קריאייטיב בבולטון פוטנציאל: "יצרנו יחד מהלך שהצליח לגעת בצרכנים ולהפוך את הפעילות השיווקית לתוססת וקייצית עם מותגים נוסטלגיים שהתקדמו לכשרות מהדרין. הקליפ עטף את המהלך השיווקי ויצק לו את החיבור הרגשי שחיבר חזק כל כך את הצרכנים."

גם מאוחדת, השקיעה בשיר מיוחד שהפיקה, שהוקלט על ידי הזמרים רולי דיקמן וארי היל, בליווי מקהלת "קאפלה" ומקהלת הילדים "בשפתותינו נרננה", ואף לווה בקליפ מיוחד שצולם במרפאת מאוחדת בנתניה.

"השיר המיוחד, גרם לכל אחד ואחת מלקוחותינו ועובדי מאוחדת להיכנס לקצב ולשמחה", מסבירה שיפרה פרידמן ויצמן, מנהלת אגף השיווק ב"מאוחדת". "הוא היה חלק מפעילות לחיזוק נאמנות לקוחות הקופה בבחירתם בקופה. המהלך התבסס על סקר דעת קהל שבוצע על ידי מכון גיאוקרטוגרפיה, ולפיו מאוחדת היא הקופה המתאימה ביותר לציבור החרדי. נתוני הסקר הצביעו על האמון המלא של הציבור החרדי במאוחדת. בנוסף, בכל מחוזות הארץ, מעסיקה מאוחדת מנהלי קשרי קהילה המתאמים לכל מגזר ולכל זרם לפי צרכיו. השיר הסוחף מביא לידי ביטוי את הערכים והחזון של מאוחדת, להוביל את עולם הבריאות בישראל.

"המילים של השיר שפרסמו הן: 'שמעו נא רבותיי דבר נפלא/ יש קופה אחת שפיצחה את הנוסחה/ בכל פעם בוחרים בה בשמחה/ רק מאוחדת בשבילי ובשבילך'. זה היה חיבור נהדר בין הזמרים לבין הקמפיין, שעסק בבחירת הצרכנים החרדים שוב ושוב במאוחדת. אני

"אין ספק שכל קמפיין עם מוזיקה וזמר טוב, התוצאה שלו טובה לאין ערוך מקמפיין רגיל. גם כמות הרייטינג של מוצר שמושק בקמפיין כזה, גדולה משמעותית"

רוצים להיות מהנדסי בניין? תבחרו להצליח בענף מבטיח!

מכללת מבחר מזמינה אתכם לרכוש תואר יוקרתי
לקראת פרנסה בכבוד, בלי להתפשר על הערכים
ועל אווירה חרדית מלאה לאורך כל הדרך!

1

לראשונה
בציבור
החרדי!

מלגת
קיום חודשית

2000 ₪ ע"ס

לתקופת
המכינה!

הנדסה אזרחית

תואר של אוני' אריאל

התמחות בניהול הבניה

מסלול בהפרדה מלאה לאורך כל הדרך

ענף הבנייה והתשתיות בישראל גדל משמעותית בעשור הנוכחי!
ע"פ מכון סמית - עד לשנת 2028 יידרשו במשק כ-32,000 מהנדסים

הצטרפו לתכנית 4 שנתית למסלול להנדסה במכללת מבחר
והבטיחו לעצמכם עתיד כלכלי יציב ואיתן כבר בשנים הקרובות!

הרישום למכינה מתחיל עכשיו - מהרו להבטיח מקומכם!

סיוע במלגות שכר לימוד - לזכאים!

עזרה וליווי לאורך כל המסלול עד להצלחה

לתיאום
פגישה
צרו קשר: **03-5726104**
meet@mivchar.org.il

קמפוס ראשי: רח' יהושע בן נון 2, ב"ב | קמפוס קונקורד: רח' בר-כוכבא 21, ב"ב

www.mivchar.org.il

מכללת בני ברק החרדית (ע"ר)

זה כן משנה
באיזו מכללה!

ספק שכל קמפיין עם מוזיקה וזמר טוב, התוצאה שלו טובה לאין ערוך מקמפיין רגיל. גם כמות הרייטינג של מוצר שמושק בקמפיין כזה, גדולה משמעותית, וגם כמות החיבור של הצרכן, כלומר החלק הרגשי, שהוא מאד משמעותי בחיבור למותגים או בכל קמפיין כזה או אחר שחברות עושות. בעיניי, הכותרת של חיבור כזה היא: לתת מכפיל כח לקמפיין שלך."

רווח מוסיף ואומר כי, "ככל שעולה הכח הדיגיטלי, אני מאמין שהחיבור הזה, בין הפרסום והמוזיקה, יביא רק תוצאות מבורכות. אני יכול לומר שגם אנחנו בהחלט חושבים כעת על לקוחות שלנו בעניין הזה, לחבר אנשים מתחום המוזיקה למוצר שלהם. בסך הכל, עבור הלקוחות שלנו זה לא דבר שזר להם, אולי המוזיקה שלנו זרה להם, כי הם פחות מכירים אותה, אבל החיבור למוזיקה, או החיבור בקמפיין מסוים לאמן כזה או אחר, בוודאי לא זר להם. היום יש יותר פלטפורמה גם בציבור שלנו להשיק קמפיינים מהסוג הזה, ואין ספק שזו ברכה גדולה מאד."

זה דבר שילך ויתגבר לפי דעתך?

"בהנחת יסוד שהכל קורה על פי דרך התורה והחרדיות, אני מאמין שזה ילך ויצמח וגם יגדל. בסך הכל, ההבדל היחיד הוא שהפקה של קמפיין כזה, העלות שלה, שונה מאשר להרים קמפיין פרינט קלאסי או קמפיין רדיו קלאסי. אבל ככל שאתה מתחבר לאמנים, אתה נוגע יותר בצרכן, ואני חושב שזו רק ברכה. אני מאמין שהדבר הזה ייצר גלים נוספים, ולא יישאר במקום שאנחנו מכירים היום."

"מה שטוב בזה בעיניי, שקופירייטרים ופרסומאים, ככל שיהיו טובים, לא תמיד מכירים את השפה שלנו, את המוזיקה. זה כמו שיש סופרים גדולים, שאת השירים שלהם כיף לקרוא בספר, אבל קשה מאוד לשיר אותם. אנחנו, כמפיקים מוזיקליים, נתקלים הרבה פעמים באתגרים גדולים בביצוע שיר שמוכן מראש. לכן, הייתי ממליץ לעוד חברות פרסום לגשת למוזיקאים בשלב יותר גמיש, לבוא עם הרעיונות ועם הסיסמאות ולתת לאמן את האפשרות להפוך את המילים לשיר שכיף לשיר אותו, שימכור מוזיקלית".

אתה נהנה בעשייה של קמפיינים פרסומיים?

"כל עוד מדובר ביצירת מוזיקה ובאמנות, לא משנה מה היעד של היצירה, אני בפנים עד הסוף, ונהנה מכל צליל וכל שנייה, ואני מודה לה' על הזכות להתעסק במה שאני אוהב. ובכלל, תחום המוזיקה בציבור בצמיחה מאוד גדולה מבחינת ההשפעה שיש למוזיקאים על העוקבים והאוהדים, ולכן עוד ועוד חברות פרסום פונות לזמרים ולמוזיקאים כדי להשתתף בקמפיינים, כדי להגיע ולגעת בקהל של אותם מוזיקאים".

גם יגאל רווח, יו"ר ובעלים של קבוצת "אפיקים", סבור כי עצם החיבור בין הפרסום לעולם המוזיקה אינו חדש, אבל השדרוג של החיבור הזה לרמת הקליפים והקמפיינים הגדולים - הוא חדשני ועובד יפה. "החדש פה בעצם", אומר רווח, "הוא השילוב בין דמויות מעולם המוזיקה, לעולם הקליפים ועולם הדיגיטל. המשולש הזה של דיגיטל, פרינט ורדיו, עובד נהדר. העולם הכללי, אגב, נמצא שם כבר מזמן, יושב שם, כי בעולם הכללי, הדיגיטל והמסכים תמיד היו חזקים. אין

מקהלת "מלכות" בקליפ של עליית

"אני חושב שלעשות ג'ינגל, זה האתגר הכי גדול למלחין ויוצר, שרגיל בדרך כלל לבטא את עצמו בשיר של 3 דקות"

כלולית

מאוחדת

לאומי
leumi

"זה עוזר לעשייה המוזיקלית והתרבותית"

ישי לפידות, הוא קרוב לוודאי הראשון מהמוזיקה החסידי שנטל חלק בקמפיינים פרסומיים כבר לפני 20 שנה ויותר, כשפרסם ג'נגלים רבים בתחנות הרדיו החרדיות הצעירות של אז, וגם שימש כפרזנטור למספר חברות, עוד בטרם היה שוק הפרסום החרדי מפותח כפי שהוא היום.

היית מחלוצי הז'אנר. איך היה החיבור שלך, כאמן זמר, לדבר כזה? זה אמנם היה מקובל כבר אז בעולם הכללי, אבל אצלנו עדיין לא.

"אני חושב שלעשות ג'נגל, זה האתגר הכי גדול למלחין ויוצר, שרגיל בדרך כלל לבטא את עצמו בשיר של 3 דקות. כי פה, אתה חייב בחצי דקה להכניס טקסט ולחן שיספר סיפור, שירגש, שישמח, שיפגע. זה אתגר מאוד גדול, ואולי באמת לא יוצרים רבים בתחום המוזיקה מסוגלים לעמוד באתגר כזה. אני בהחלט שמח שאני חלק מזה".

מה מבחינתך "עשה ולא תעשה" בתחום? האם אתה בוחר דווקא קמפיינים שיכול להיות לך קשר אישי כלשהו אליהם?

"לא בהכרח, אני חושב שאני אבחר בכל קמפיין. בוא נודה על האמת, זו פרנסה פרופר, אז גם אם יבקשו ממני לעשות פרסומת לחטיף ילדים או למוצר שמיועד לשכבה המבוגרת יותר או כל מיני דברים אחרים, אני אסכים. הדברים שלא אסכים לפרסם, הם מן הסתם דברים שליליים או מאוד לא בריאים, אבל ברוב המקרים לא יצטרכו לעשות להם ג'נגל, כי כלי התקשורת עצמם לא יפרסמו אותם. את רוב הדברים שמגיעים לפתחי אני אקח בשמחה, אעבוד עליהם ואשתדל להאדיר ולהעלות אותם לרמה מסוימת שתוכל להיות מושמעת בכל כלי התקשורת".

כאמן שפרץ את התחום אצלנו, מה יש לך לומר על הפריחה העצומה בתחום כיום: קליפים, הופעות ענק כחלק מקמפיינים שלמים, שירים שמופקים במיוחד, ועוד?

"אני חושב שזה בסדר גמור, כי זה דבר שמפרה אחד את השני. כלומר, יש הרבה מאוד הופעות שמתקיימות בגלל קמפיינים פרסומיים. יש הרבה מאוד תקציבים שמגיעים לתרבות היהודית והמוזיקה היהודית והחסידי בגלל קמפיינים פרסומיים. וזה נראה לי דבר נהדר, שתי לולאות שקשורות אחת בתוך השנייה ומפרות אחת את השנייה. עולם הפרסום מתרומם למעלה מזמרים ויוצרים שכולם אוהבים, ומהצד השני אותם יוצרים והאנשים מהתעשייה, מקבלים עוד פידבק, כלכלי, כדי להאדיר את העשייה המוזיקלית או התרבותית שלהם. אני לגמרי רואה את זה בחיוב".

מנדי וייס ומידד טסה הובילו כאמור את הקמפיין ל"שפע רב" של עלית. כעת מספרים השניים על מאחורי הקלעים. "כשקיבלתי את הטלפון הראשון", מספר טסה, "הופתעתי, אבל השבתי מהר מאוד

בחיוב. סיפרו לי שכלל מוצרי עלית הולכים לעבור לכשרות מהודרת, ואמרו לי שרוצים לעשות לכבוד זה שיר יפה, ושיהיה באחדות, גם חסידי וגם ספרדי. חשבתי על הרעיון וזה נשמע לי טוב, שוקולד, מתוק, שמחה, אלו דברים שתמיד טובים, אז זרמתי על הרעיון. הגענו למפעל של עלית, וצילמנו קליפ תוך כדי שאנחנו יושבים על המלגות... צילמנו שם והיה מאוד יפה. שמחתי להכיר דרך השיר הזה 'שפע רב', את מנדי וייס, זמר חסידי שמשמח את עם ישראל, זמר שעושה הרבה שמח בחתונות.

"בשבילי זה היה כיף לעשות שיר עם זמר חסידי, וכל הכיוון היה מאד יפה. גם השילוב הזה של השיר, שהוא שיר שמח רגיל, ובכלל לא ג'נגל פרסומי, עבד הרבה יותר טוב, כי הוא הגיע בתור מוזיקה ולא בתור פרסומת לחברה. אני עצמי שר את 'שפע רב' באירועים ובחתונות שאני מופיע בהם, וזה הולך נהדר. אנשים שרים את זה, רוקדים, מכירים את השיר. אגב, זה שיר נהדר בפני עצמו, אני חושב שגם אם הוא היה מוצע לי סתם כך, כשיר רגיל שאשיר, ללא קשר לקמפיין, הייתי שר אותו".

מנדי וייס, השותף השני לשיר, אומר כי עבורו "זה די ראשוני", לעשות דבר כזה. "בכלל, זו פעם ראשונה שעושים קמפיין עם הפקת שיר לכל דבר ועניין, שיר חסידי עם זמרים ומקהלה והכל. בציבור הכללי זה כן קרה, אבל אצלנו, ליצור שיר כחלק

מקמפיין, בגוון הכי חסידי שיש, זה עוד לא קרה. כמוכן שהיתה התלבטות בהתחלה. איך זה יתקבל. בכל זאת, זאת פלטפורמה אחרת ממה שאני רגיל אליה, פלטפורמה שלא קשורה לאירועים, משהו חדשני. אבל כשהבנתי שפנחס ביכלר מ'מלכות' לוקח על זה אחריות, הייתי די רגוע, כי פנחס יודע מה הוא עושה, הוא מבין. פנחס הוא פרפורמר גדול. מעבר להיותו מוזיקאי הוא יודע גם להפיק דברים, וכשהבנתי שהוא בפנים - די הלכתי עם זה בעצימת עיניים. וכמובן, גם התייעצתי וקיבלתי למהלך ברכת הדרך".

והחיבור עם מידד?

"שמחתי כששמעתי שמידד בפנים, למרות שלא מספיק הכרתי אותו לפני. למעשה, הוא אדם שיש לו קריירה יותר גדולה ממני, כי הוא כבר הופיע כילד פלא, ואני לא זכיתי לשיר כילד, רק בתוך ויז'ניץ, כי פחות היה מקובל אז אצלנו בויז'ניץ לצאת ולשיר בחוץ כילד. כשפגשתי לראשונה את מידד, גיליתי אדם ירא שמים, אדם שמדקדק ושחשוב לו שכל פרט יהיה בצורה יהודית ומעודנת. למדתי ממנו המון, גם מעבר למוזיקה, איך צריך לקחת כל דבר בפרופורציה הנכונה, לשמור על עצמנו להיות על הקרקע. דרך הקמפיין, זכיתי להכיר אדם מיוחד, היכרות שבשבילי היתה תענוג".

וזה יכול להיות פתח עבורך לעשות עוד שותפים עם זמרים מזרחיים?

"עוד לפני הקליפ הזה, כבר הרבה זמן אני חושב לעשות סוג של דואט עם מישהו שהוא פחות מהז'אנר שלי. אני מאמין בקוטביות הזו, להבליט אצל כל אחד את הטוב שבו. אז הקמפיין הזה של 'שפע רב', בהחלט היה עבורי הזדמנות מצוינת לעשות את זה". ■

1,450
1,150

VITVAL מיטת קומתיים.
לבן/אפור בהיר.
ר' 97, א' 207, ג' 162 ס"מ.
מתאימה למזרנים 90X200 ס"מ,
נמכרים בנפרד.

59
39

MULA חשבונייה.

350
195

LJUVARE
שולחן הגשה.
שחור/צבע זהב.
ג' 32, ק' 65 ס"מ.

95
29

SKOGSSTARR סט
ציפה וציפית יחיד.
ירוק.
ציפה 150X200,
ציפית 60X50.

49
19

GLIMRANDE
עששית.
שחור.
ג' 23 ס"מ.

125
95

DINERA סט כלים
18 חלקים.
אפור/כחול.

195
145

RONNSKAR יחידת מדפים.
שחור.
ר' 42, ע' 40, ג' 176 ס"מ.

59
39

STARTTID תיק גב
כחול/ורוד.
ל' 12.

IKEA

SALE

עד י"ח באב

(27.7)

בתוקף עד י"ח באב 27.7 • בסייל משתתפים 2,490 מוצרים • מינימום 20 יח' במלאי ממוצרי המודעה בכל חנות או עד גמר המלאי • המחירים כוללים מע"מ • התשלום בכל כרטיסי האשראי, מזומן ושיקים • שלושה תשלומים ללא ריבית לעסקה מעל 1,000 ש"ח (לא כולל מזון) • תשלומים לפי תכניות הקרדיט של חברות האשראי • ניתן להזמין שירות הובלה והרכבה בתשלום.

2,295
1,695
KIVIK ספה תלת מושבית.
 ריפוד Hillared שחור.
 ר"228, ע"95, ג"83 ס"מ.

550
375
TARNO שולחן+4 כיסאות.
 עץ ליבנה/פלדה.
 אדום/גוון חום בהיר.

19
9
ULLKAKTUS כרית נוי.
 אפור/כחול כהה ירוק.
 50X50 ס"מ.

75
59
PHALAENOPSIS סחלב.
 מגוון צבעים.

795
495
EKERO כורסא.
 ריפוד Kimstad שחור.
 ר"70, ג"73, ע"75 ס"מ.

345
245
FLINTAN כיסא משרדי.
 אפור Vissle.
 ר"74, ג"69, ע"114-102 ס"מ.

495
395
VANGSTA שולחן אוכל נפתח.
 גמור שחור/חום כהה. ר"75, ציפה 120/180, ג"73 א"

295
225
NORDVIKEN כיסא.
 גמור שחור.
 ר"44, ג"54, ע"97 ס"מ.

95
39
JÄTTEVALLMO סט ציפה וציפית יחיד.
 לבן/ורוד כהה.
 ציפה 150x200, ציפית 50x60.

175
125
KARLJAN כיסא.
 אדום/Kabusa אדום.
 ר"49, ע"55, ג"81 ס"מ.

495
395
DUKTIG מטבח למשחק.
 ר"40, ג"72, ע"109 ס"מ.

395
295
SVALSTA סט שולחנות 2/ יחידות.
 פורנר ליבנה.

95
69
OUMBARLIG סיר עם מכסה.
 פלדת אל-חלד. 5 ל"י.

59
35
LACK שולחן צד.
 לבן/ירוק.
 ר"55, ג"45 ס"מ.

1,100
695
STRANDMON כורסא.
 ריפוד Nordvalla אדום.
 ר"82, ע"96, ג"101 ס"מ.

175
125
NISSAFORS עגלת אחסון.
 שחור.
 ר"30, ג"50.5, ע"83 ס"מ.

1,495
1,100
INGATORP שולחן נפתח.
 לבן.
 ר"74, ק"110, ג"155, א"מירב 155 ס"מ.

545
395
MALM שידת 4 מגירות.
 לבן.
 ר"80, ג"48, ע"100 ס"מ.

59
39
KNODD פח אשפה עם מכסה.
 אפור.
 ר"32, ג"34, ע"16 ל"י.

25
10
SOMMARDOROM כוס.
 30 ס"ל.

1,295
895
ASARUM ספה תלת מושבית נפתחת למיטה.
 כחול כהה.
 ר"191, ג"83, ע"75 ס"מ.

איקאה אשתאול. איקאה באר שבע. איקאה קריית אתא. איקאה ראשול"צ. איקאה נתניה.
 שעות פתיחה: א'-ד' 10:00-20:00, ה' 10:00-22:00, ו' 09:00-15:00.
 שירות לקוחות *איקאה* (35832) | בירור מלאי באתר www.IKEA.co.il

”גילינו שהעולם צמא לסגנון חדש“

המלחין **איצי וולדנר** הוא שותפו המוזיקלי של יעקב שוואקי בשנים האחרונות. יחד, עבדו השניים על להיטים כמו "מאמין בניסים", "תדליק את האש" ועוד רבים, שסימלו סגנון חדשני ומודרני יותר במוזיקה היהודית. בימים אלה יוצא האלבום החדש של שוואקי "לחיים", ו-וולדנר מספר על העבודה המשותפת בת 20 השנים, על ההתחלה במקהלת הילדים, ומה הוא עונה לכל אותם ששואלים: איפה השוואקי הישן והטוב מפעם?

ישראל גולדמן

השיר הראשון: בישיבה בבת ים

מתי גילית שאתה גם יודע להלחין?

"הייתי ב'ה' ילד פלא במשך כמה וכמה שנים, והתרגלתי להיות באולפנים. ראיתי שם את מרדכי בן דוד ואברהם פריד, וזה היה וואו. וכל הזמן הזה, הייתי שר בראש כל מיני מנגינות שצצו לי. כשהייתי בגיל 12, הלחנתי את השיר הראשון. הוא כמובן עוד היה בוסרי ומסתבר שהוא היה 'גנוב' מהרבה שירים אחרים שהרכבתי אותם ביחד, אבל כשסיימתי להלחין אותו בראש אמרתי: וואו, בניתי פה משהו גדול.

"מאז, בראש שלי כל הזמן חשבתי שאני יוסי גרין. לא מרדכי ולא פריד, אלא דווקא גרין, כי בעיניי מלחין היה אפילו יותר חשוב, אדם שיכול להביא לעולם מוזיקה חדשה שעוד לא היתה פה. אנחנו

אני יכול
להלחין 10
שירים כמו
'רחם', אבל
הם פשוט לא
יצליחו כמו
שמצליחים
שאר השירים
שאנחנו
עושים

יודעים אמנם ש'אין כל חדש תחת השמש', אבל להיות זה שלפחות מכיר לעולם את החידוש, זו הרגשה מיוחדת. אבל מיד אחרי בר המצווה עזבתי את כל עניין המוזיקה, התחלתי ללמוד ביותר רצינות. בגיל 18, כבר למדתי בישיבת באבוב בבית ים ושהיית הרבה בירושלים ובבני ברק, ומשם גם העברית שלי. אז גם הלחנתי את השיר הראשון כמבוגר, לאחד מהחברים שהתחתנו. השיר הזה הושר בישיבה, וגרם לי לרצות לחזור למוזיקה ולהלחין שירים."

מדובר כמובן על לא מעט שנים אחורה. וולדנר נשוי כבר 26 שנים וכבר הספיק לחתן שלושה מילדי. "התחלתי לעסוק במוזיקה והלחנה ברצינות, בערך שנה לאחר החתונה. קניתי טייפ והקלטתי 'דמו' קטנים שהכילו לחנים שלי, ושלחתי אותם בדואר (אימייל עוד

כמעט ולא מוצאים היום שותפות מוזיקלית כה חזקה, כמו זו שיש בין יעקב שוואקי למלחין איצי וולדנר. אמנם עוד לפני עידן שוואקי הלחין וולדנר שירים עבור זמרים שונים, אולם כשהחל לעבוד עם יעקב שוואקי, החיבור הזה הפך לחיבור מסוג שונה לגמרי: חיבור אישי בין שתי נשמות (כמו ששניהם מגדירים אותו), שהביא לכך שאת האלבומים האחרונים, הוציא שוואקי בשיתוף פעולה מלא עם וולדנר. חלק גדול מהלחנים, כמובן, הם של וולדנר, אבל גם שאר השירים מהמלחינים האחרים, עוברים תחת ידו. הוא מחווה עליהם דעה, ואולי אף משנה קצת בלחן, ומתאים אותו כך שיהיה הכי טוב עבור ידידו, הזמר יעקב שוואקי.

כעת, מוציא יעקב שוואקי אלבום חדש, "לחיים" שמו, שגם הוא נעשה כמובן בשיתוף פעולה עם וולדנר, וזאת בהחלט הזדמנות טובה לשוחח עם המלחין החסידי מארה"ב (שאחראי בין השאר על שיריו של שוואקי "עת רקוד", "מה מה מה", "בואי בשלום" ועוד רבים אחרים), לשמוע על העבודה המשותפת עם שוואקי, ואיך הכל התחיל.

למעשה, מספר וולדנר, תושב לייקווד, ניו ג'רזי, הקריירה המוזיקלית שלו החלה כאשר היה סולן במקהלת הילדים "עמודי שש" שפעלה בארה"ב. "אנחנו 4 אחים", מספר וולדנר. "אחי הגדול שאולי הוא זמר חתונות מפורסם כאן, בארה"ב. כל האחים, ובמיוחד שנינו, היינו שרים ביחד בשבתות, והיינו עושים הרמוניות וקולות יפים. שם הכל התחיל."

וולדנר גדל בבורו פארק, בן למשפחה של חסידי באבוב. "היתה לי זכות לגדול בצלו של האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב זצ"ל", הוא אומר. "בכלל, בבאבוב עניין הנגינה היה עניין גדול". וכך המשיכו האחים וולדנר לשיר בהרמוניות מיוחדות, מגיל מאד צעיר. "היינו משפחה מוכשרת, ובלי לעשות חזרות, כל אחד היה תופס מיד את התפקיד שלו, בשירה מיוחדת. היו שנים שהייתי שר סולו בימים נוראים בבית המדרש הענק של באבוב, שהכיל כ-4,000 איש. האדמו"ר רבי שלמה זצ"ל היה שליח הציבור, וכשהוא היה צריך לנוח מפעם לפעם, מקהלת הילדים שרה מספר קטעים, ואני שימשתי כסולן."

באותן שנים, הקשיבו האחים וולדנר לתכנית "קאנטרי יוסי" ששודרה בערוץ הרדיו היהודי-אמריקאי, שם התארח שמואל בורגר ז"ל (שנפטר החודש), מנצח ומנהל מקהלת הילדים "עמודי שש". עמודי שש היתה פעילה בעיקר בשנות ה-70, ובורגר סיפר בתכנית, בתחילת שנות ה-80, שהוא רוצה להחיות את המקהלה מחדש, ולשם כך הוא מחפש ילדים למקהלה, והציע למאזינים להגיע למבחנים.

"אחי שאולי שמע את זה, התקשר ואמר שהוא רוצה לבוא. אבי אמר לו, אתה כבר בר מצווה, זה פחות מתאים. ואמא הציעה, ש'יצחק שלמה' - כלומר אני, שהייתי קטן יותר - יילך למבחנים למקהלה. ואכן, הגעתי למבחנים, והתקבלתי למקהלה. יום אחד, שמואל ביקש ממני: איצי, אולי אתה תוכל לשיר סולו? כמובן ששרתי, ונתתי בסולו הזה את כל הנשמה שלי. כשסיימתי, שמואל אמר: וואו! מאיפה הקול הזה? מאז, הוא החליט שאני אהיה מעתה הסולן הראשי של המקהלה..."

שלוש שנים שר וולדנר ב"עמודי שש", באמצע שנות ה-80. בין השאר כסולן בשירים "קיויתי ה'", "אם אמרתי", "שמע בני" ו"זכרם". הוא הופיע כילד מעל במות רבות בארה"ב, וביניהן הופעה שזכורה לו במיוחד: האסק 2. "הופיעו באותה שנה מרדכי בן דוד, ר' שלמה קרליבך ז"ל ומונה רוזנבלום עם מקהלה של 101 קולות, ואני הופעת שם עם מקהלת הפרחי, ושרנו בין השאר את 'אליך ה' אקרא'. זה היה מדהים."

לא היה...) לזמרים שונים. לא היו אז הרבה זמרים, ואלה ששלחתי אליהם - לא ענו לי. אבל המשכתי לנסות. פריצת הדרך אירעה בזכות אחי, שלמד בבאבוב יחד עם הבן של משה אילוביץ', שרצה בזמנו להוציא אלבום. הבן ביקש מאחי שידבר איתי, אם אוכל לעשות משהו עם אביו. ישבתי איתו, כשאני אפילו לא יודע אם אני זוכר איך עושים מוזיקה, כי הרבה שנים לא עסקתי בזה. אבל ב"ה, יצאו לי 10 לחנים, ועשינו הפקה מוזיקלית בשיתוף פעולה עם שלומי זייגר שעיבד את האלבום.

"כבר אז התחלתי לעשות לא רק את הלחנים, אלא גם את ההפקות. להפיק את המוזיקה, את השירה, לעשות קולות, להכין הרמוניות, ואפילו פתיחים ומעברים לשירים. אלא מה, אחרי כמה הפקות כאלה, ראיתי שזה הרבה מאוד עבודה, והעדפתי לחזור לכיסא המלחין. אמנם, להלחין שיר ולהעביר אותו לזמר, זה רק חצי עבודה. כי התוצאה

לכתוב עבורו, ויוחי אהב את החומר. תקופת מה לאחר מכן, יום אחד מתקשר אליי יוחי ואומר לי: תשמע, איצ'י, אני מפיק אלבום כעת לזמר חדש, והייתי שמח אם היית יכול להציע לי שירים עבורו. הייתי גר אז בבורו פארק, והוא שאל: אתה בבית? וביקש שארד אליו לרכב, לשמוע כמה קטעים שהקליט מאותו זמר. ירדתי לרכבו, והוא השמיע לי מתוך טייפ נייד כמה קטעים. שמעתי ונדהמתי. אמרתי לו: וואו, איזה קול! בחיים לא שמעתי קול כזה! שאלתי אותו: מי זה? והוא אמר: קוראים לו יעקב שוואקי. שאלתי אותו: מה זה 'שוואקי', שוארמה? אוכלים את זה?... אני חסיד באבוב, לא ידעתי מה זה שוואקי.

"שאלתי אותו: חתמת איתו חוזה? והוא אמר לי: בקרוב. אמרתי לו: יוחי, תחתום עוד היום עם הזמר הזה, אתה תרוויח בזכותו הרבה מאוד כסף. אמרתי לו: מעולם לא שמעתי קול כזה, קול של אדם שיכול להישאר עם החמימות הזו בקולו, גם בקולות הגבוהים. בדרך כלל,

עם השותף המוזיקלי, יעקב שוואקי

הסופית תלויה במפיק המוזיקלי. אבל פחות התחברתי לשעות העבודה המרובות בהפקה המוזיקלית וה'יכוחים' עם הזמרים על כל פיפס, ומאז במשך כמה שנים עסקתי בהלחנה בלבד."

במקביל למד אז כאברך בכולל ומאוחר יותר הקים עסק להקמת רצפות עץ (פרקטים) במבנים שונים - תחום שהוא עוסק בו עד היום - אבל כל הזמן הלחין שירים, ושלח אותם לזמרים. חלק גדול מהשירים הללו הצליחו מאוד.

ואז, בערך לפני 20 שנה, אירע המפנה. "שלומי דקס עבד אז על דיסק יחד עם המפיק יוחי בריסקמן. אני כבר עבדתי עם שלומי על לחנים באלבום לפני, ויוחי רצה ממני שירים גם לאלבום הזה. התחלתי

זמר שיועד לשיר גבוה, הקול שלו נהיה דק בקולות הגבוהים והוא מאבד מהחמימות והצבע. אבל יעקב, גם כשהוא שר גבוהים, הקול שלו נשאר רחב, חם וגדול. יוחי מיד אמר לי: אוקיי, שמעת אותו? עכשיו תתחיל להלחין! וכך היה. הלחנתי עבורו כמה שירים לאלבום הראשון, ומאז ועד היום, יעקב הוא כמו אח בשבילי. עשיתי הרבה דברים עם זמרים אחרים, אבל עם אף אחד הקשר לא היה כמו הקשר שיש לי איתו."

באלבום הראשון, מספר איצ'י, חשבו יוחי, שוואקי וגם הוא עצמו, שדווקא "הבט" שהוא הלחין, יהפוך ללהיט של האלבום. רצה הקב"ה, ודווקא "רחם" הפך ללהיט האלמותי, ולזה שפרסם את שוואקי בכל רחבי העולם היהודי.

יוחי, אגב, גם אחראי לכך שאיצי מחשיב את עצמו היום מקורב לכ"ק האדמו"ר מלויצק מבורו פארק (אחיו של כ"ק האדמו"ר מקרלין). וולדנר מספר כי היה צריך לפני מספר שנים ישועה בעניין מסוים, בזמן שהאדמו"ר שלו מבאבוב היה שלא בקו הבריאות, ואז הציע לו יוחי בריסקמן להיכנס לאדמו"ר מלויצק, ומאז - הוא מקושר וקרוב מאד לאדמו"ר.

"הספרדים והחסידים לא רחוקים"

באלבומים הראשונים, איצי עוד הופיע כמלחין. אבל באלבומים האחרונים של שוואקי, כאמור, הוא שותף מלא לכל ההפקה המוזיקלית. "הקשר האישי בינינו התחיל מיד אחרי שיצא האלבום הראשון. יעקב התקשר אליי הביתה ואמר לי: אני רוצה להודות לך על 'מהרה' ו'הבט', שהם ממש שירים טובים. ואז התחלנו לדבר על ההיסטוריה של המוזיקה, מה מרגש אותי ומה מרגש אותך, והשיחה התארכה למעל לשעתיים. מאז החל הקשר האישי בינינו. כשהוא

באמת לא כל כך רחוקים אחד מהשני. לשינוי יש את האש בתוך הלב, אנחנו שרים וקופצים מאותם הדברים. יעקב ואני ב"ה אוהבים את אותה המוזיקה, גדלנו כמעט על אותם סגנונות. גם הטעם שלנו במוזיקה כיום הוא אותו טעם. שינוי אוהבים את אותם דברים, ולכן זה עובד. אני יכול לנגן משהו על הפסנתר, ואפילו לא צריך לראות את הפנים שלו כדי לדעת אם הוא אוהב או לא. אנחנו מקושרים בנושא המוזיקה בעומק של הדבר, ואנחנו גם חברים טובים. הקב"ה נתן לי חסד גדול, שבמוזיקה אני פתוח, לא נמצא בקופסה או בתפיסות מסוימות איך להלחין דברים. הלחנתי ליעקב שירים בסגנונות דיסקו, דאנס, רוק, שירי חופות, שירי רגש ושירים שמחים. אני מכיר את הקול של יעקב יותר מאשר הוא בעצמו, והוא יודע את זה. יש לי אולפן בבית, ויעקב מקליט כל פיסה מהשירה שלו בבית שלי. רוצה שאהיה שם כשזה קורה".

ומה קורה עם זמרים אחרים שפונים אליך? הם בטח אומרים לך: את השירים הכי טובים אתה שומר ליעקב.

"תראה, כמעט ואין לי היום 'לחני מגירה'. לא יוצא לי כמעט

באולפן עם יעקב שוואקי והאסיר לשעבר שלום רובעקיין

בחנות בתו, עם שלומי גרטנר

ולהלחין סתם, כשאני נוסע, כשאני ברכב או משהו כזה, אלא כשאני מלחין, אני בדרך כלל יושב עם הזמר, ואז, עם כל זמר יוצא משהו שמתאים לאותו זמר. למשל, כשישבת עם בני פרידמן לפני 3 שנים, ישבנו הרבה שעות ולא יצא כלום, ואז בני אמר: אולי נעשה משהו רוסי? אמרתי לו: מה, 'חראשו'? עבדתי בעבר ב'קירוב' עם רוסים, אז ידעתי קצת רוסי. ואחרי השעות בהן לא יצא כלום, פתאום הלחנתי את 'חראשו' על המקום, שנהיה כזה להיט.

"לפעמים אני מלחין שירים, ואני יודע מה מתאים ליעקב ומה לא. אני מכיר אותו טוב מאוד, ויש לנו את הסגנון שאנחנו אוהבים. אני לא יכול לדמיין אותו, למשל, שר שיר כמו 'חראשו', 'באש ובמים' או 'הפכת מספדי' שהלחנתי לאברהם פריד. זה לא הסגנון שלו. וגם עם פריד, לא כל פעם שאנחנו יושבים יוצא משהו. נפגשנו ביחד ב'זום' לפני כמה חודשים, אבל עוד לא יצא משהו טוב, ופריד אמר לי: אני אבוא לליקווד ונשב ביחד".

עטיפת האלבום החדש "לחיים"

החל לעבוד על האלבום השני, הוא כבר בא אליי הביתה. ישבנו הרבה שעות והתחלנו לעבוד על שירים, ובדיסק השני היה לי את 'על נהרות בבל', 'הנה מה טוב' ו'מה אדיר'".

ומתי החיבור הזה הפך לשותפות מוזיקלית מלאה בהפקת השירים?

"התחלתי לעבוד עם יעקב על הפקת המוזיקה והשירה, מהשיר I CAN BE, שיצא בזמנו כסינגל. יוחי עסק בהפקה עד אז, ואני מעריך מאד את מה שהוא עשה. הוא אדם שעשה המון לעולם המוזיקה שלנו. אחרי האלבום 'קולות', יעקב החליט על דרך חדשה בהפקות, ואז הוא ישב איתי ואמר: בוא נעשה את זה ביחד. ומאז, מהשיר I CAN BE, התחלתי אני לעבוד עם יעקב על ההפקות, כשאנחנו יושבים המון שעות על כל שיר, כל לחן".

איך עובד הקשר הזה ביניכם? בסוף, אתה חסיד באבוב, ואילו יעקב מגיע מעולם קצת שונה.

"יעקב הוא ספרדי, והספרדים והחסידים

האוניברסיטה הפתוחה תואר יוקרתי בדרך שלך!

קבלה ללא
תנאי סף

ללמוד מאיפה
ומתי שנח לך

המגוון הגדול ביותר של
מסלולים מבוקשים

לימודים המאפשרים
שילוב עבודה ושמיירה
על אורח חיים חרדי

מדעי המחשב | פסיכולוגיה
ניהול | חשבונאות | כלכלה
ועוד עשרות תחומים ומסלולי לימוד

לקבלת מידע נוסף על תכניות הלימוד
באוניברסיטה הפתוחה

צלצלו עכשיו: 09-7783333

האוניברסיטה
הפתוחה

openu.ac.il | 09-7783333

הלחנת שירים כמו "ישתבח שמו", "לחיים" ו"תדליק את האש". איך חסיד כמוך מלחין את השירים הכי מודרניים סטייל 2021?

"יש לך כמה הסברים. קודם כל, למרות שגדלתי בבאבוב, גדלתי לא רק על שירי באבוב, אלא גם על פרחי מיאמי, קרליבך, שלמה שמחה וכו'. הייתי פתוח להכל. ומאז ועד היום, כשאני מלחין, הנשמה שלי מושכת אותי לעשות דברים שיהיו מעניינים. יש לי ב"ה שמחה פנימית, ולכן גם כשאני מלחין שירי רגש, אני מאד נוטה להלחין דווקא לחופות, שהם רגעים משמחים. מאידך, בקורונה לא הלחנתי שום דבר, כי אני לא יכול להלחין כשאני עצוב או במועקה. הקשר של הנשמה שלי בעולם הלחנים, בא ממקום שמחה. אגב, אני חושב שזה חידוש, כי הרבה מלחינים יגידו לך הפוך, שדווקא כשהם עצובים יש להם הרבה רגש שמוציא מהם שפע לחנים. אבל אני, לא יכול להלחין כך."

שאלתי אותו:
מה זה 'שוואקי',
שוארמה? אוכלים
את זה? ... אני חסיד
באבוב, לא ידעתי
מה זה שוואקי

"מלבד זאת, אני גם מאד אוהב חידושים, לא ליצור כל הזמן באותו סגנון. יש שיר בכיות כזה ושיר בכיות אחר, ואני אומר לעצמי: מספיק עם הבכיות, אני רוצה להיות שמח. הקב"ה נתן לי מתנה להלחין בסגנונות רבים. תן לי לשמוע חנן בן ארי, ואני יכול בעז"ה להלחין לך שיר באותו סגנון ממש, באותו קצב. ולכן, אני אם שם בתוכי את כל מה שאני שומע, ומתבשל מין טשולנט מעורב שכזה, יוצאים שירים מחודשים ומעניינים. הנשמה שלי היא לא ב'רחם', אלא בשירי שמחה. לעתים קוראים לי: איצ'י, יש קומיץ, בוא. ואני לא יכול להיות בקומיץ! זה ממש לא מדבר אליי. אני יודע שיהיו שם הרבה בכיות ו'רחם' וכו'. ואוקיי, זה טוב פעם בעשר שנים, אבל בכל שאר הזמן, הנשמה שלי רוצה שמחה."

בארץ הוא עדיין לא הופיע עם שוואקי על בימה אחת, אבל בארה"ב הם הופיעו ביחד פעמים רבות, כמו בהאסק 32, אז ביצעו יחד מחרוזת שירי חופה, והם מופיעים יחד רבות גם בחופות של ידידים ובעוד אירועים.

איצי, קהל גדול של יעקב שואל את עצמו: למה שוואקי לא נשאר עם הטעם החסידי הישן, אולי עם עיבודים מודרניים יותר? הרי אם תיקח את האלבום "מוזיקה", הוא כמעט בטוח השני של הסקאלה מהאלבום הראשון, "שומעתי".

"יעקב עשה הרבה הרבה מוזיקה בסגנון החסידי. ארבעת האלבומים הראשונים היו מוצלחים מאד. האלבום האחרון החסידי שלו, היה CRY NO MORE, והשיר שהכי מוכר מהאלבום הוא לא אחד מהשירים החסידיים שם, אלא השיר באנגלית, CRY NO MORE... יעקב ראה את זה, והבין שלקהל נהיה כבר קצת משעמם מאותו דבר כל הזמן. הרי עוד לפני כן הוא עשה את האלבום המזרחי 'לבי במזרח', שם הלחנתי לו את 'לבי במזרח' ו'בואי בשלום', וזה הצליח מאד! פשוט גילינו שגם במוזיקה, העולם צמא לחידושים, להיפתח קצת, למצוא טקסטים אישיים שידברו ללב, ולא דווקא לשיר כל הזמן את אותם פסוקים, שלא כולם יכולים להתחבר אליהם. וכשיעקב הוציא את השירים בסגנון החדש, גילינו פתאום שיש לו קהל לא רק בבורו פארק,

מספרים כאלה. מ'שוואקי גדול' בעולם החסידי, הוא הפך ל'שוואקי ענק' בעולם היהודי. משהו קרה. הגיע קהל חדש לגמרי להופעות".

אחרי "מאמין בניסים" שהיה חדשני, אומר וולדנר, הגיעו תגובות מהקהל שרצו לשמוע את שוואקי בסגנון הישן והטוב, "ואז הוצאנו את 'היו ימים', שגם הוא נעשה בהפקה גדולה, לא סתם לשיר שירים ישנים. באלבום הבא, לא היתה לנו תכנית מסוימת מה לעשות, ואז יצא 'מוזיקה' שהכיל שירים מאד יצירתיים ואמנותיים, דברים שרצינו לעשות הרבה שנים אבל לא הספקנו. באלבום הזה שרתי עם יעקב את 'תפילת השל"ה', והלחנתי בין השאר את 'אש' שהצליח מאד, וגם את 'א' ב' ג'", שהיה שילוב של חסידי ומודרני. אחרי 'מוזיקה', קיבלנו הרבה תגובות מהעולם החסידי, ששוב רצו משהו בסגנון הישן. ואז הוצאנו את 'היו ימים 2'. ואז, הגענו לעבודה על אלבום הנוכחי, לחיים. חשבנו: מה יהיה עם האלבום הזה? מה הלוי? מה התכנית?"

ומה עניתם לעצמכם?

"דיברנו על כך שאנחנו צריכים באלבום הזה לא לשכוח מהעולם החסידי, אבל מאידך לא לעשות משהו שכבר עשו. אני

האדמו"ר רבי שלמה זצ"ל
היה שליח הציבור, וכשהוא
היה צריך לנוח מפעם
לפעם, מקהלת הילדים
שרה מספר קטעים, ואני
שימשתי כסולן

בני ברק וירושלים, אלא בכל רחבי העולם - בפריז, בדרום אמריקה, אנשים חילונים ודתיים כאחד. 'בואי בשלום', למשל, מושר בכל החופות, גם של אנשים לא דתיים".

השיר I CAN BE היה הראשון שבישר את סגנון המוזיקה החדש, "והוא היה להיט גדול. אפילו בארץ, שם לא מדברים אנגלית, השיר היה להיט גדול. קיבלנו עליו תגובות גם מפריז, ספרד, וממקומות שכלל לא ידענו שיש לו בהם קהל. ראינו בשיר הזה שיש קהל עולמי שקיבל הרבה השראה ורגש מהשיר הזה, וגילינו שאפשר לגעת בלב של אנשים מכל העולם, לעשות ממש גדול, אז למה לא לעשות את זה? למה לא לגעת בלב של אנשים מכל העולם, מקהילות מגוונות? היה בחור אחד שאמר ליעקב: 'לא ידעתי שמוזיקה חסידיה יכולה להיות כל כך כיף ומהנה, אחרי ששמעתי את המוזיקה שלך, עזבתי את המוזיקה הגויית'.

ואז, באלבום הבא ישבנו ואמרנו: הגיע הזמן לעשות משהו חדש, ואז הלחנתי בס"ד את 'מאמין בניסים' ושאר השירים, ובאלבום ההוא היה מין מיקס מעורב כזה: טיפה חסידי, אבל מאד מאד ישראלי. אתה יודע כמה הצליח האלבום הזה? זה היה מדהים! אף אדם לא מוכר היום

יכול להלחין 10 שירים כמו 'רחם', אבל הם פשוט לא יצליחו כמו שמצליחים שאר השירים שאנחנו עושים. אנשים מדברים בהתרפקות על התקופה של 'רחם', אבל בעצם מתגעגעים לעצמם כשהיו צעירים, לתקופה ההיא".

אבל אתה רואה שיש שירים מאד חסידיים שמצליחים גם היום, "דאווענען" ו"אחת שאלתי" של יונגערליך, למשל.

"אלו שירים ששרה מקהלת ילדים, וכן, מסתבר שעבורם זה עדיין עובד. ואגב, המלחין של דאווענען הוא הרשי ויינברגר, והוא יוצר הרבה להיטים בטעם חסידי, וכבר לפני כשנתיים אמרתי ליעקב שאני רוצה להכניס אותו להפקה הבאה, וכך היה. הוא הגיע לאולפן שלי, והודה לי על כך שאני מכניס אותו להפקה. אמרתי לו: זה לא אני, זה אתה. אתה מוכשר מאד. הוא הלחין באלבום החדש כמה שירים נהדרים, כמו 'בא שבת' ועוד. הכנסתי באלבום הזה כמעבדים גם את נפתלי שניצלער, אברומי ברקו ומנדי הרשקוביץ. אז יש לנו אלבום עם הרבה טעם חסידי, יותר ממה שהיה באחרונים.

"אני זוכר שישבנו באולפן והרשי הסתכל אליי ואמר: איצי, אתה

האוניברסיטה הפתוחה תואר בכלכלה בדרך שלך!

**מסחר, שוק ההון ואסטרטגיה כלכלית
הם רק חלק קטן מהתחומים הנלמדים
בתואר בכלכלה.**

בוגרי תואר בכלכלה באוניברסיטה הפתוחה משתלבים
בהצלחה בתפקידים בכירים הדורשים ידע בתכנון,
ניהול עסקי, ניהול במגזר ציבורי והבנת הסביבה

למה ללמוד כלכלה באוניברסיטה הפתוחה?

תכנית לימודים שזכתה להערכת איכות גבוהה
במיוחד על ידי המועצה להשכלה גבוהה

בוגרינו משתלבים במגוון תפקידים ניהוליים
במערכת הפיננסית ובמגזר הציבורי

שיטת הלימוד הייחודית מתאימה לשלב לימודים
אקדמיים עם אורח החיים החרדי

**לקבלת מידע נוסף על תכניות הלימוד
באוניברסיטה הפתוחה**

צלצלו עכשיו: 09-7783333

הלחנת כל כך הרבה להיטים חסידיים: 'ערבים', 'כדאי', 'הפכת
מספדי' וכו', ואתה חייב לעשות שוב להיט כזה. אז התחלתי
לעבוד, ויצא 'הנה אלוקינו זה'. הוא קצת כמו הסגנון הישן,
אבל מעודכן בטעם של היום".

הסגנון שיצליח מהיום: שילוב של הכל

כמה לחנים הלחנת עד היום?

"באקו"ם נרשמו יותר מ-300, ואלו עדיין לא כל השירים.
אכן פורסמו כ-300 שירים שלי, אבל בסך הכל, הלחנתי יותר
מ-500".

מכל השירים שלך, יש אחד שאתה מחובר אליו במיוחד?

"אני אוהב מאד את 'אשת חיל' שהלחנתי ליעקב. עד היום
זה משהו מאד מיוחד בשבילי. גם את 'מים רבים' שהלחנתי
לפריד אני מאד אוהב".

על איזה דברים אתה עובד כעת?

"יש לנו הרבה שירים שהתחלנו לעבוד עליהם אני ויעקב
כבר לאלבום הזה ולא נכנסו, אז כבר התחלנו למעשה את
העבודה על האלבום הבא. אני עובד גם עם אורי דויד,
לו הפקתי מוזיקלית את האלבום 'מוכנים', והאמת שאני
גם עובד כעת על שירים משלי, שאוציא בעצמי. פרסמתי
לאחרונה שיר, 'אילן אילן', בדואט עם יעקב. זה היה כמו שיר
ראשון, אבל בעזרת ה', שייתן לי את הכח ואת המוח, אני רוצה
להוציא בקרוב עוד שירים משלי".

העשור האחרון היה עשור שאופיין בהרבה שירים בעברית, בסגנון החדש. מה לדעתך יהיה השלב הבא במוזיקה החסידית?

"מאד קשה לנבא. כי יש אופנות ושלבים, דברים שבאים
והולכים. אתה רואה את זה בארץ כל הזמן, אנשים שהם
כוכבים לשנה-שנתיים ואחרי זה נעלמים. אנשים כל הזמן
רוצים להתחדש, ואני אומר שלא צריך להתחדש בכל פעם
עם משהו גדול, חידוש שאף אחד לא הכיר, להביא קצב חדש
לחלוטין וכו'. אלא הדבר הראשון שצריך לחשוב עליו, הוא
שיהיה קודם כל לחן טוב. אנשים רוצים לב. לכל לחן צריך
להיות מסר, נשמה. ואם זה טוב, אז, ורק אז, בתוך ההפקה,
שם דברים יכולים להשתנות ולהתחדש. למשל, הלחנתי
עד היום הרבה שירי חופות, ולא רציתי שוב להלחין שיר
כמו 'אשת חיל', אז לאלבום החדש הלחנתי שיר בשם 'שתי
נשמות', שהחידוש שבו הוא שהמילים שלו הן רק מהמבט של
החתן והכלה, לא המוזמנים, ולא ההורים ולא שום דבר אחר.
והם בוכים לקב"ה על חיים ובריאות והצלחה.

"זו דוגמא טובה, כי מחד הוא אמנם שיר חופה, ומאידך,
עם קצת חידוש, ולא חידוש גרנדיוזי מידי. אני חושב שסגנון
האלבום שעשינו כעת, שמשלב סאונד מודרני וגם פסוקים,
יהיה כאן לעוד הרבה זמן, כי שירים בעברית עדיין מדברים
ללב, וגם שירי פסוקים בעיבודים מעודכנים. בחלוקה גסה,
אפשר לומר שבמוזיקה שלנו יש היום שני עולמות, יש את
החסידי, כמו שמילי אונגר, מוטי אילוביץ' וכו', ויש המוזיקה
היותר עולמית, שמכוונת לכל היהודים. הכל משתנה אמנם
כל הזמן, אבל ניתן להניח שאלה ששרים חסידי, ימשיכו
בסגנון הזה. ויעקב? הוא ימשיך לשיר הכל מהכל, כמו שרק
הוא יודע".

A sunset scene over a body of water. In the foreground, a large, dark, rounded object, possibly a rock or a piece of driftwood, is partially submerged. The sun is low on the horizon, creating a warm, orange glow that reflects on the water. The sky is filled with soft, pink and orange clouds. The overall mood is serene and contemplative.

הנאה

העדשה

צלמי החתונות והאירועים המוכרים
ביותר בציבור החרדי, אריאל רבינסקי,
יוני צור, רונן שטלצר ובצלאל כהן,
מסכמים עונת אירועים עמוסה • מי
מהם אוהב לצלם נופים מדהימים
בחוו"ל, ומי לא נוגע במצלמה בחופשות
• מה היה הפתרון המפתיע של הרב
לבעיה ההלכתית בחתונה, איך כבשו
ה"תקצירים" המושקעים את עולם
צילום הוידאו, ומה עושים כאשר
מגיעים לכרמי בית-שמש ומגלים שאין
תאורה מתאימה לצילום החתן והכלה?

יונתן ריגלר

הם נמצאים שם בכל האולמות מידי ערב,
לא משנה מהות האירוע: חתונה, בר מצווה,
ברית, דינר, סיום מסכת - הם פשוט שם,
צלמי האירועים. תראו אותם רצים מצד אחד של האולם
למשנהו, לתפוס זווית שלא חשבתם עליה או לצלם
אישיות מיוחדת רגע לפני שתצא מהאולם. הם נמצאים
שם עם היד על ההדק של העדשה, לא לפספס אף
מומנטום, לתפוס הכל.

צלמי האירועים והחתונות יצאו כעת לחופשה קצרה,
שתימשך שלושה שבועות - בהם כמוזבן לא נערכות
שמחות, אבל מיד לאחר תשעה באב הם יחזרו אל
המצלמה בכוחות מחודשים, אולי עם ריענון חלק מהציוד,
טכניקות חדשות ומבט חדש על האירוע שלכם.

עם סיום עונת החתונות והאירועים ורגע לפני פתיחת
עונת הקיץ העמוסה, שוחחנו עם הצלמים הידועים בעולם
האירועים, וביקשנו לשמוע מהם על האתגרים, ההצלחות
- וגם על הרגעים הגדולים שלהם במהלך שנות הצילום.

"הכלל הוא שאין כללים"

"פחות או יותר, אלפיים חתונות. זו ההתמחות והכיף שלי, צילומי אנשים. אני לא מצלם נופים, גם לא כשאני יוצא לחופש, וגם לא מצלם את המשפחה שלי. רק כשאני בודק מצלמות חדשות, הילדים הופכים להיות שפני הניסיון שלי. אבל הם נהנים מזה. אגב, אני גם מחליף הרבה מצלמות ופירמות. רוב הצלמים בעולם מצלמים במצלמה אחת לכל אורך חייהם, תוך כמובן שדרוג הדגם מפעם לפעם. ואילו אני עברתי כבר 5 חברות, וזה הכיף שלי, לשנות ולגוון".

מה מייחד אותך בצילום?

"יש שאומרים שצילום צריך להיות כך או צריך להיות כך, ואני אומר שהכלל הראשון הוא שאין כללים. אני לא נעול על משהו. אני יכול לצאת לסיור, לקלוט שאין סוללה לפלאש, ועל המקום לשנות טכניקה, מצילום עם פלאש לצילום בלי פלאש, תוך כדי שאני אומר לעובד שלי להישאר לעמוד במקומו, כי אף אחד לא צריך להבחין באתגר שנוצר לי. ההבדל בין שתי טכניקות הצילום הללו נשמע אולי פשוט, אבל אלו שני עולמות. ואני מיד מחשב הכל בראש, לשנות את כל הכיוון ולעבוד מאותה נקודה בטכניקה האחרת, אבל כך שכולם לא יחושו בהבדל ועדיין ירגישו בנח ובכיף. כי למרות שכרגע קיבלתי מכה, עדיין הכל צריך לצאת מקצועי. חשוב לי מאוד שיהיה להם כיף בתמונות, שהאווירה תהיה כיפית. שימשיכו בשלהם, ואני כבר אשבור את הראש עם טכניקת הצילום".

כשהוא מתבקש להיזכר ברגעים מעניינים במהלך השנים, הוא נזכר באחד כזה: "הוזמנתי פעם לצלם חתונה בה מסדר הקידושין היה הגר"ש קוק מרחובות. החתן נתן לכלה את הטבעת, אבל העדים אמרו שהם לא הצליחו לשמוע את ה'הרי את מקודשת לי'. יש רבנים שאומרים להחזיר שוב את הטבעת בגלל העניינים ההלכתיים, אבל הרב קוק שאל את החתן: יש לך שקל בכיס? וכשהוא השיב בחיוב, הוא אמר לו לומר: 'הרי את מקודשת לי בשקל זה כדת משה וישראל'..."

כמה שנים אתה בתחום הצילום?

"כבר 22 שנה. התחלתי לצלם בגיל 23, כאשר חיפשתי עבודה. אשתי למדה אז צילום, והיתה לנו מצלמה ישנה בבית שהיא למדה עליה, ובשלב מסוים היא אמרה לי: מה דעתך להיות צלם? אמרתי לה: מה, לראות את כל העולם דרך חור קטן ועין אחת? לא מתאים לי... אבל בלב שלי כבר שמעתי: רונן, זה התפקיד שלך, לך על זה. התחלתי לצלם בתור תחביב, אפילו לא אנשים אלא נופים ומקומות. וכשהגעתי פעם לפתח את התמונות, שאל אותי בעל החנות: מי צילם את התמונות האלה? אמרתי לו: למה אתה שואל? אבל הבנתי למה. היתה שם טכניקה מסוימת של חישוב תאורה מדויק לצורך התמונה, והוא שאל איך הגעתי לרעיון. הסברתי לו מה עשיתי, והוא אמר: לך עם זה הלאה, ותגיע מאד רחוק.

"הטריגר השני לכך שהתחלתי לצלם באירועים, היה מרן הגר"ש אויערבאך זצ"ל. לא הכרתי אותו אישית, אבל אבי 'הכריח' אותי בזמנו ללכת אליו ולשאול אותו לגבי עבודה, והרב ממש דחף אותי להיות צלם, כששמע את הרקע שלי. הוא גם הלווה לי כספים בתחילת הדרך, ועזר לי לקנות מצלמות. מאז, עשיתי הרבה פרויקטים לא פשוטים, והוא תמיד היה איתי יד ביד".

בתוך זמן קצר הכירו את רונן צלמים בכירים, וחלקו לו מחמאות. "הם אמרו לי: אתה צלם מזן נדיר, אין הרבה צלמים שיש להם גם את הראייה שלך וגם סגירת פריים כמו שאתה עושה. מהר מאד קיבלתי הזמנות לצילומים יוקרתיים, שלא דמיינתי שאעשה כבר בתחילת הדרך. הייתי מצלם תערוכות גדולות ודברים מורכבים. אני זוכר שצילמתי בזמנו בטכניון, ובכל פעם שהייתי מגיע המארגנים אמרו לצלמים האחרים: מהרגע שהדוס הזה פה, אף אחד לא נוגע במצלמה. רוצים לעזור? תעזרו, אבל לצלם - אף אחד לא מצלם חוץ מרונן".

מהר מאד הגיע אל עולם האירועים והחתונות, ומאז הוא שם, מצלם עבודות מעניינות בזווית המיוחדת רק לו.

כמה חתונות להערכתך צילמת עד היום?

לייב'ה ליפסקר

רונן
שטלצר

ישו לפידות ויוני צור, בערשה של שטלצר

צילום אמנותי של רבינסקי

"הסלף" בנורבגיה

אריאל רבינסקי

"העליתי את הרכב לראש הגבעה"

במשימה הזאת. האהבה למקצוע והטירוף במירכאות שניכנס אליה כדי להצליח לצלם כמו שצריך, זו הייחודיות."

בין השאר, צילם רבינסקי את כל החתונות של משפחת כ"ק האדמו"ר מגור בשנים האחרונות, וגם את חתונות רבה הראשי של רוסיה, הרב בערל לזר, במוסקבה. "בגור אלו חתונות של 25,000 איש, וגם במוסקבה, מדובר בחתונות מיוחדות מאד, 1,500 איש, ב'מרכז המוסיקה של מוסקבה', הפקות יוקרתיות ומיוחדות. אבל מכל החתונות, זכורה לי דווקא אחת מעניינת, שנערכה כאן בארץ, בהדר דימול. החתן נולד אחרי שאביו נהרג במלחמת שלום הגליל. וכשהבן שמעולם לא ראה את אביו, הלך לחופה, 20 ומשהו שנים לאחר שאביו נהרג, השמיעו ברקע הקלטה של אביו שר 'עוד ישמע'. לא היה שם אחד שלא בכה. בסוף, לא המוזיקה מעניינת אותי, לא הפרחים, ולא הכסף וההפקה, אלא אני מתחבר ללב של האירוע, ושם הלב והרגש היו כל כך בולטים."

הבנים של רבינסקי אמנם לא בחרו להמשיך את המקצוע ("הם לא אוהבים לעבוד קשה", הוא צוחק), אבל הבנות דווקא כן. אחת מהן מנהלת את משרד החברה, אחרת עוסקת בגרפיקה של האלבומים הדיגיטליים ושאר הצרכים העיצוביים של החברה (שמוציאה צלמים לכ-1,000 חתונות בשנה) ובת נוספת משמשת כצלמת ניו בורן.

מעבר לחתונות, יש מקום שאתה אוהב לצלם?

"אני מאד אוהב לצלם בסן פרנסיסקו. ב"ה שאני משלב את המקצוע והפרנסה עם משהו שאני באמת אוהב, ומתי שיש לי זמן פנוי אני עוסק בצילום אמנותי. בכל שנה, בשלושת השבועות, כשנגמרת עונת החתונות, אני ואשתי יוצאים לחו"ל, ושם אני שוכח מעצמי עם המצלמה והעדשות. צילמתי בנורבגיה ב'צוק המטיף'. אתה מגיע לשם אחרי טיפוס של שעתיים וחצי ברגל, ושנינו מטפסים על סלעים ואבנים, ובאמצע ירד עלינו מבוול, ואני עם הצידוד עליי - והכל נרטב. אבל לא מתייאש מהמשימה לצלם. זה צוק אמיתי וענק שמתרומם לו מפירור, ועשיתי שם 'סלף' מדהים עם המצלמה."

"בפורים, לפני כמה שנים, הייתי בסן פרנסיסקו אחרי עבודה, וחיפשתי זווית מטורפת לצלם את גשר הזהב ואורות הלילה עם הירח שברקע. תוך כדי צילום, נכנסתי לתוך שטח פרטי, ושקעתי בצילום. כשסיימתי, רציתי לצאת, אבל אז התברר שהכל נעול, שסגרתי עליי... לקח זמן עד שהצלחתי לצאת משם. בגלל האהבה למקצוע אני טס גם לכנס צלמים שנתי בלאס וגאס, ולמרות שהוא נערך באדר, בשיא העונה, אני לא מוותר עליו. במשך השנים יצא לי להעביר הרצאות מטעם חברות כמו HP בגרמניה או B&H בניו יורק. הכל אני עושה מהאהבה לצילום."

כמה שנים אתה בתחום הצילום?

"התחלתי בגיל צעיר, כבר לפני 30 שנה. הייתי ילד שגדל בקריות, ואמי רצתה שיהיה לה ילד מתורבת כזה, שידע לנגן על פסנתר ועוד כלי נגינה. אז באמת התחלתי ללמוד מוזיקה, ובמשך שלוש שנים הייתי סופר את הדקות בזמן השיעור עד שהוא ייגמר. אמי הבינה בשלב מסוים שלנגן אני כבר לא אדע, אז שאלה אותי מה אני כן רוצה ללמוד, ואמרתי לה: אני רוצה ללמוד ציור. נכנסתי לעניין הזה בכל הכח, התחלתי ללמוד וגם לצייר ברמה גבוהה. אני מסתכל היום, אחרי שנים רבות מאד, על הציורים שלי מהילדות, ואני רואה שכבר שם התחלתי עם משחקי האור והצל, מה שאני כמובן עושה היום בעולם הצילום. מסתבר שכבר אז זה היה המוטו שלי."

"כשעברתי ללמוד בישיבה, סיימתי עם שיעורי הציור. לאחר שהתחתנתי, עברתי להתגורר בשכונת רמות בירושלים, ובשעות היום למדתי בכולל בגאולה. מי שלקח אותי טרמפ בכל יום לכולל בגאולה, היה צלם אירועים. ובשלב מסוים אמרתי לו: תשמע, אני צריך השלמת הכנסה, אני יכול בערב לבוא איתך, לעזור? והוא אמר: בשמחה. אחרי חודשים בודדים ביחד, הוא אמר לי: כבר מאד קשה לעבוד איתך, כי במקום שאני אהיה הבוס שלך, אתה נהיית הבוס שלי ואומר לי כל הזמן מה לעשות ואיך לצלם... מאז התחלתי לעבוד לבד, וכל השאר היסטוריה."

כמה חתונות להערכתך צילמת עד היום?

"אז פה צריך לחלק לשניים: יש את החברה שלי, 'טקנוארט' (אומנות טכנית), שמאגדת קבוצה של עשרה צלמים, ויש אותי כצלם. מבחינת החתונות שאני עצמי צילמתי, זה אלפים רבים, אלפי חתונות שגם מתפרסות על הרבה מדינות."

מה מיוחד אותך בצילום?

"במילה אחת, האהבה למקצוע. זה המפתח להכל. כי ללמוד, אפשר תמיד, ולקנות ציוד טוב, גם את זה כל אחד יכול. אבל מה שלא כל אחד יעשה, זה את הצילום מתוך אהבה. רק בימים האחרונים התחלתי צילומים לחתונה מסוימת כבר ב'2 בצהריים, וזו היתה חתונה ארוכה מאד שהסתיימה לפנות בוקר. אתה כמובן גמור ועייף, אבל לא, אחרי החתונה הגענו לבית שמש, ואמרתי לזוג: כעת ליל ירח ואנחנו הולכים לעשות צילומים זוגיים בכרמים ליד העיר."

"נכנסתי עם החתן והכלה לתוך הכרמים, ושניהם עייפים אחרי החתונה, רוצים לסיים עם זה, ואתה מנסה לצלם וזה לא הולך, כי גם האור שם לא משהו. ואז שברתי את הראש, ואמרתי לעצמי: רגע, יש כאן גבעה ממול. אם אעלה את הרכב שלי לראש הגבעה ואדליק את האורות הגבוהים, אצליח להאיר את כל האזור. ופשוט עשיתי את זה, למרות שהרכב שלי הוא לא ג'יפ שטח. 'השתגעתי' כדי להצליח

"כל חתונה היא סיפור שונה"

הוידאו שאני עובד איתו אינן עורכות מזדמנות, אלא אני בונה איתן ביחד את הקו של העריכה. אנחנו באים בגישה מיוחדת, כדי ליצור סרט מעניין. למשל, כל נושא ה'תקציר' - קליפ מסכם של החתונה - הוא המצאה שלי, והשוק הלך אחריי, ומצדי זה בשמחה ובפרגון מלא. אני מאמין בדרך הזו, שכך צריכים לקבל כל סרט חתונה, עם קליפ מעניין. מי שעושה את זה טוב, מצליח להביא ללקוח תקציר של אירוע, שהוא עצמו סיפור. ובאמת אתה רואה אנשים רבים שיכולים לראות את הקליפ מהחתונה כמה וכמה פעמים, ואתה רואה את תגובות שלהם, איך בכל פעם שהם צופים בקליפ, הם מגלים עוד משהו מעניין שלא שמו לב אליו קודם.

"אבל אני חייב להדגיש שצלם טוב מבחינתי הוא לא אחד שעובד דרך המצלמה, אלא דרך המח או העיניים. כל צלם מגיע לאירוע עם מצלמה, איכות כזאת או איכות אחרת, אבל מה פחות משנה איזו מצלמה יש לך, אלא איך אתה ניגש לצילום. מה שחשוב הוא אתה, הראש שלך, איך אתה רוצה לספר את הסיפור. כל צלם שאני עובד איתו או ממליץ עליו, ויש לא מעט צלמים שהכשרתי ואני עדיין מכשיר, זה אחד שראיתי שהוא יכול להתקדם בנושא הזה של לספר את הסיפור של החתונה, להבין את העומק".

כשאנחנו שואלים את צור על חתונות מעניינות שצילם בהן, הוא אומר: "יצא לי לצלם הרבה חתונות מעניינות ברחבי העולם. אבל מבחינתי, מה ש'משחק' הוא לא הכמות והגודל של החתונה, כי באמת עברנו כבר את כל סוגי החתונות, כולל החתונות הגדולות והשמות הגדולים, וכל חתונה מיוחדת בפני עצמה, עם הסיפור שלה. חתונות שאותי מרגשות, הן אלה שתופסות אותי רגשית, למשל, כשחתן יתום או כלה יתומה מתחתנים, או זוג שהתחתן אחרי הרבה שנות ציפייה לזיווג.

"ובכל זאת, אני נזכר באחד האירועים המעניינים: חתונה בתקופת הקורונה בדובאי. האירוע היה מעניין ומאתגר, כי דובאי כמוכר היתה מקום חדש לכל הישראלים. ב"ה, הצלחנו להפיק שם, למרות התנאים הלא מוכרים, אירוע שהיה באמת ברמה מאוד גבוהה, בזכות הרבה סיעתא דשמיא. גם אם אתה מוכשר מאוד ושמוך הולך לפניך, בלי סיעתא דשמיא שום דבר לא יכול לזוז".

מקום שאתה אוהב לצלם בו?

"תמיד מרגש אותי לצלם חתנים וכלות מול חומות ירושלים. כמוכן, זה מקום מדהים ויפה, אבל זה גם מזכיר לי בכל פעם את התפילה 'ולירושלים עירך'. יש פה גם משהו סמלי: שני אנשים בונים בית, בונים חורבה מחורבות ירושלים - מול חומות ירושלים. זה דבר שתמיד ירגש אותי. יש עוד הרבה מקומות מרגשים ויפים, אבל למקום הזה יש ערך מוסף לנו, כיהודים שומרי מצוות, שיש להם קצת עומק על המקום מעבר למבט השטחי עליו".

כמה שנים אתה בתחום צילום הוידאו?

"התחלתי לפני כ-20 שנה. הייתי חבר טוב של צלם וידאו בשם יוסי וייס, ויום אחד הוא אמר לי: בוא תנסה גם אתה לצלם. ואני מדבר כאמור על לפני 20 שנה, אז עוד צילמו במצלמות וידאו קטנות, מאחר והיו קהילות שאסרו צילום בוידאו, ופחות היה נהוג אז לעשות וידאו בחתונות חרדיות. אז השתמשנו במצלמות וידאו קטנות, כשאנחנו מנסים להפיק מהן את המקסימום. הרעיון שלנו היה להוציא את המקסימום - במינימום. בהמשך, הלכתי ללימודי צילום וידאו מקצועי, התחלתי לצלם כל מיני דברים בצורה יותר מקצועית, ואט אט נשאבתי כולי לעולם האירועים והחתונות. שם זה התחיל".

כמה חתונות להערכתך צילמת עד היום?

"אלפים, חתונות מכל סוג ומכל קהילה שרק ניתן לדמיין. אצלי, התחלתי ישר לעבוד בגישה אישית, להבין שבחתונה, בכל חתונה, יש סיפור. זה לא רק הציוד, לדעת לתפוס מצלמה ולצלם, אלא לנסות להגיע לייחודיות של אותה חתונה, למרות שבעיניים אחרות זה יכול להיראות כמו החתונה של אתמול. הרי לעתים זה אפילו אותו אולם ועם אותו זמר, וצלם שלא מגיע בגישה המתאימה, יכול לפעול על 'אוטומט', לעשות העתק-הדבק של העבודה שלו מידי ערב.

"החכמה של צלם טוב, היא להבין שלכל חתונה יש את הסיפור שלה, וזה המוטו שלנו עד היום, לספר את הסיפור של כל חתונה בפני עצמה. ואלו דברים שאני לא יכול לבדוק מראש, עד שאני מגיע לחתונה ורואה בעיניים. אני מגיע מוקדם, נמצא עם המשפחה בתמונות שלפני, קולט את הסגנון והסביבה ויודע איך ומה לצלם. צלם וידאו טוב שאכפת לו ובא לתת את המאה אחוז שלו, הוא גם חצי פסיכולוג. יודע להגיד את המילה הנכונה, לעשות את המעשה הנכון. אני, על כל פנים, מגיע לכל חתונה עם סקרנות לראות את הסיפור של המשפחה, עם כל הבלוזה: מי המשפחה הקרובה ומי הרחוקה יותר, מי חברים קרובים יותר ומי פחות, במה צריך יותר להתמקד ובמה פחות. וכמוכן, להיות רגיש. חתנים וכלות מתרגשים מאוד בדקות האלה שלפני החתונה, אז אתה רואה אותם ואז מחליט אם זה מתאים עכשיו לשבור את הקרח ולעשות צילומים מיוחדים, או דווקא לא. האם להדריך אותם, או רק לעמוד ולצלם. כל זה, נעשה בשטח".

מה מייחד אותך בצילום?

"אם אתה שואל מבחינה טכנית, אז נושא הזוויות. אחד הדגשים שלנו הוא נושא הזוויות, לשנות כל הזמן, לעשות את הצילום ואת הסרט ליותר מעניין. בסוף, אדם רוצה לראות את סרט החתונה ושיהיה לו מעניין, לא סתם תיעוד. ויש טכניקה איך ליצור דבר מעניין ממה שאתה מצלם. הרי בכל אירוע אתה יכול להסתכל על הכוס המלאה או הכוס הריקה. למצוא את הזווית שבה האולם נראה ריק, או את האזורים שמהם האולם נראה דווקא מלא.

"מלבד זה, אחד הדגשים הגדולים שלנו הוא נושא העריכה. עורכות

יוני צור

יוני צור
בעבודה

בצלאל
כהן

מצלם גם קליפים חסידיים. בצלאל כהן

צלם צריך לדעת להוריד את הלחץ מהמשפחה

כולם באים עם הרבה לחץ לאירוע, יש אפילו כאלה שבאים קצת עצבניים, ואתה כצלם צריך לדעת להוריד את הלחץ, להרגיע, כדי שהכל ייצא כמו שצריך. בקיצור, אתה לא רק צלם. אני לא אגיד על עצמי, אבל אומרים עליי שאני טוב בזה."

כשאנחנו מבקשים ממנו לספר על רגעים מאתגרים בעבודה, הוא אומר: "תקופת הקורונה היתה אחת התקופות הכי מאתגרות שהיו לנו. לכל אירוע אתה מגיע ואתה לא יודע איך הוא ייראה ואם בכלל יצליח להתקיים. היתה היסטריה בהתחלה. זו היתה שנה מאד מאתגרת מכל הבחינות, גם פיזית, מבחינת אתרי הצילום המתאגרים והצילום עצמו, וגם מבחינת הרוגע שלך כצלם. לא יכולת להגיע רגוע, אתה בלחץ, לא יודע מה יהיה."

בנוסף לאירועים ולחתונות, בצלאל שולח יד גם בצילום קליפים מוזיקליים. "צילמתי כבר לא מעט קליפים ופרסומות. למשל, את הקליפ לשיר 'אתה מרים אותי' תמיד של רולי דיקמן שצולם באפריקה, אני צילמתי, וצילמתי גם קליפים מוזיקליים באוסטריה ובגרמניה. גם את 'שיר השמחה' של שוקי סלומון וישי לפידות אני צילמתי, וכך גם את השיר 'אח שלי יהודי' של סלומון ואריק דביר. בשנה האחרונה נכנסתי גם לצילום פרסומות בהילוך יותר גבוה. צילמתי פרסומת לתפוצ'פס לפני שנה, וממש בחודשים האחרונים את פרסומות הוידאו לקפה טורקי של עליית, עם אריק דביר. אני מעריך שפרסומות הוידאו הללו יתפסו יותר ויותר תאוצה, כי זה עדיין תחום שהוא ממש בתחילת דרכו. זה נחמד לצלם קליפים ופרסומות, זה קצת שובר שגרה מהיום יום הרגיל שלי, בעולם האירועים."

כמה שנים אתה בתחום צילום הוידאו?

"התחלתי בגיל 17 וחצי. הייתי עוזר של אריאל רבינסקי במשך שנה וחצי, ומשם הכרתי דרך האירועים את יוני צור, ועבדתי איתו במשך עשור. בשלוש שנים האחרונות, אני עצמאי. וידאו אני מצלם כבר כ-13 שנים, ולפני כן הייתי 'פלאש מן', כעוזר של רבינסקי. זה מעניין איך הגעתי לרבינסקי: אחד מהעוזרים של רבינסקי הלך אז למילואים, והחברותא של אחד מהילדים של רבינסקי היה חבר שלי, והוא פגש אותי במקרה ברחוב, אחרי שבדיוק חזרתי מאנגליה ושאל אם אני מחפש עבודה. אמרתי שכן, צלצלתי לרבינסקי, וזו היתה ההתחלה. אין לי פה סיפור של 'משחר ילדותו אחז במצלמה', זה פשוט התגלגל במקרה, מיד ה'."

כמה חתונות להערכתך צילמת עד היום?

"אני מעריך שבסביבות 2,000 חתונות, אולי קצת יותר."

מה מייחד אותך בצילום?

"טכניקה מסוימת שאני לא יודע איך בדיוק לכנות אותה. אולי 'צילום חשמלי' יהיה הכי מתאים. זו טכניקה מסוימת לצילום וידאו שהוא הרבה יותר מדויק מבחינת היציבות של המצלמה, וממילא גם של הסרט המוכן."

"גם בסוג העריכות והטריילרים (תקצירים) שלי, הכנסתי דברים מאד שונים. באופן כללי, צלם שמתעסק עם אירועים, לא בא רק לעשות את העבודה וללכת, אלא עליו להיות חלק בלתי נפרד מכל החוויה שמסביב, כל האווירה שנוצרת. צריך לדעת כיצד ליצור קשר עם המשפחות והחתנים והכלות באירוע, כדי להבין איך לגרום לאנשים להוריד את הלחץ שיש להם ביום כזה. כמעט

ובאו האובדים

יונתן ריגלר

עמית ליסטונד

עורך דין

"את הקריירה המוזיקלית כנער פלא סיימתי בתחילת שנות ה-2000. היו אלה ימי תחילת האינפואדה השנייה, ובאופן כללי היה אז סוג של ירידה בתעשייה, לא היו הופעות בשל המצב. הייתי רגיל עד אז להופיע באירועים גדולים שהתקיימו ביד אליהו ובגן סאקר ובכל הבמות הגדולות, ופתאום נהיה שקט בגלל המצב הביטחוני. ואז גם הרגשתי שהתחום פחות מדבר אליי. באותה תקופה היה שפע של זמרים מתחילים שבחרו להיות זמרי חתונות, ולהיות זמר חתונות בוודאי לא דיבר אליי, אז פניתי לאפקים נוספים, ואני מבטיח שלא משעמם לי..."

אולי עברה לך מחשבה: כזמר בוגר, לא בטוח שאהיה כל כך גדול כמו כשהייתי ילד.

"צריך לדעת לפרוש בשיא, ואין ספק שפרשתי בשיא. אבל יש צדק במה שאתה אומר, הבעיה עם ילדי פלא ישנה וידועה. כשילד פלא הופך להיות זמר בוגר, הקהל עסוק בהשוואות איך הוא היום לעומת התקופה בה היה ילד, עד כמה גבוה המנעד שלו מבחינת הצליל והאם הוא מצליח לעלות עם הקול כמו שעלה בתור ילד. העולם חי מההשוואות האלה, למרות שהן לא נכונות, כי ברור שלא נכון להשוות בין ילד שיש לו צליל מאד יפה ונקי, לקול של מבוגר. יש הרבה ילדי פלא שהיו פנומנים כילדים, ואי אפשר להשוות לקולם כבוגרים. זה לא עניין של חיוב ושלילה, אלא טבע האדם. מה לעשות שבשלב מסוים בחיים הקול מתחלף. אי אפשר לשמר אותו לתקופות מידי ארוכות."

כשהוא נשאל אם יש הקלטות מאז שמשום מה לא יצא, הוא משיב בחיוב. "יש כמה דברים שהוקלטו באותן שנים אבל לא יצאו. למשל, את השיר 'לא נזוז מכאן' של מרדכי בן דוד (מ'מונה 3') אני הקלטתי במקור, ויש את זה אצלי בביצוע שלי."

בשנים האחרונות, כאמור, הוא מתעסק בעריכת דין. "אני עו"ד כבר 11 שנים, ותחום המומחיות שלי היא בנזיקין - נזקי הגוף, נישואים מאד רחבה של פגיעות גוף, החל מתאונות דרכים, ייצוג בועדות רפואיות של ביטוח לאומי במסגרת תאונות עבודה, נכות כללית, פטורים ממס הכנסה בגלל מצב רפואי, תביעות נגד רשויות ציבוריות ועיריות, ותביעות גדולות כנגד מרכזים ומוסדות רפואיים בשל רשלנות רפואית. זהו תחום מאד רחב, ואני מייצג קהל רחב מהציבוריות הישראלית, כדי לעזור להם ולמצות את הזכויות שלהם, שיקבלו את המקסימום המגיע להם. בין השאר, ייצגתי גם ספורטאים, קבוצות ספורט, ולהבדיל גם רבנים מוכרים ועמך ישראל מכל שכבות הציבור. המגוון של הלקוחות שלי מאד רחב, כמוכן בדגש על המגזר החרדי שסובל מחוסר ידע בתחום מיצוי הזכויות ומה שמגיע לו בזכות מהרשויות ומהמשרדים השונים, ואני שמח לעזור לכל מי שפונה."

עמית ליסטונד היה בילדותו ונערותו ילד הפלא המצליח ביותר בכל הזמנים, ללא עוררין. עד היום מושמעים להיטים שהקליט כילד, בקולו האגדי: "יש אמונה", "בעזרת ה'", "אחינו", "שהחיינו", "כאיל תערוג" ועוד רבים. הוא הספיק להוציא חמישה אלבומי שירה וחזנות ועוד אלבומי ילדים, וגם השתתף כילד אורח בהרבה מאד הפקות. אך מאז היה ילד, כמעט ונטש לגמרי את התחום. בעוד רוב ילדי הפלא ניסו להמשיך את הקריירה גם כבוגרים והוציאו אלבומים וגם הופיעו, עמית בחר בתחום שונה לגמרי, והוא כיום עורך דין מצליח.

התקופה שלך כילד פלא השפיעה על העתיד שלך?

"אין לי ספק שהתקופה שלי כילד פלא השפיעה עליי, בצורה מאד חיובית. כבר בגיל מוקדם, כילד, הייתי צריך לעמוד ברף ציפיות גבוהה הן בפני הקהל שנכח בהופעותיי בארץ ובעולם והן במסגרת ההקלטות באולפנים, והעשייה הקשה כבר בגיל מוקדם לימדה אותי דבר או שניים על החיים. כבר כילד ונער מתבגר, הבנתי דברים שאנשים בוגרים ממני בהרבה הבינו רק בשלבים מאוחרים של חייהם הבוגרים. אני חושב שהתקופה הזו נתנה לי המון פרספקטיבה נכונה לחיים בכל התחומים: בתחום הרגשי, המשפחתי, החברתי וגם הכלכלי והעסקי. היתרון שלי היה שכבר בגיל מוקדם נחשפתי, במסגרת ההיכרות שלי עם האנשים בתחום המוזיקה, להרבה סיטואציות, לפעמים טובות יותר ולפעמים פחות, וכך לדעתי, בראיה לאחור, כושר השיפוט שלי וההבנה של סיטואציות שונות בחיים, התפתח בגיל מוקדם. אני רואה את זה כיתרון, כי בזכות זה לא יצאתי בהלם מתום חיי הנערות לחיי הבגרות."

למה עזבת לגמרי את תחום השירה?

"זו שאלה שלא תמיד יש לי תשובה עליה. כל אדם בעל חוש מוזיקלי שיש לו את ג'וק המוזיקה, זה לעולם זה לא ייצא ממנו. ואכן, גם היום אני מוצא את עצמי שר ומחזן מידי פעם, בעיקר במסגרת המשפחתית, וגם בחגים אני מתפלל בחו"ל, בקהילה בבריסל. נכון שלא המשכתי את הקריירה המוזיקלית כמו שעשו שרוליק הרשטיק או גד אלבו ורבים אחרים, אבל לא בגלל שתחום המוזיקה לא מעניין אותי. להיפך, המוזיקה, המוזיקליות, הוירטואוזיות והצליל, הכל נמצא ופועם בתוכי וזה חלק בלתי נפרד מהדי.אנ.אי שלי. אלא שבשלב מסוימים הבנתי שאני פשוט לא מעוניין או לא רוצה להתפתח בתחום. אין ספק שאם הייתי רוצה, יכולתי לעשות זאת ולהצליח, אבל הקב"ה מוליד כל אדם במהלך החיים למקומות שלא תמיד הוא חושב עליהם, והמציאות לא הובילה אותי להמשיך כזמר."

ג'ואיש מיזיק .FM

האפליקציה
הראשונה
למוזיקה יהודית

Download on the
App Store

GET IT ON
Google Play

... עדכון חדש לאפליקציה ...

שיעורי
תורה

ערוצי
רדיו

שיתוף בין
משתמשים

פלייליסטים
ללא הגבלה

חיפוש
מתקדם

פרופיל
איש

ממשק
חדש

זמין להורדה גם במכשירים מסוגנים

בקר באתר: www.j-m.app

יוצר הלהיטים שמתנגנים שוב ושוב

עבר

אני גר באשדוד, אבל ההווה שלי נמצאת יותר ביערות ובכפרים מאשר בעיר. כזה אני.

גדלתי באשדוד, במשפחה של חסידי ויז'ניץ. התחלתי ללמוד נגינה על קלידים בגיל 9, ולמדתי גם תווים במשך כמה שנים. האמת שהתעניינתי במשך השנים בלימודים בכמעט כל בית ספר למוזיקה, כי היה לי רצון להבין את התיאוריה של המוזיקה, אבל בסוף החלטתי שזה פחות הכיוון שלי, שאני מעדיף להתאמץ על זה בעצמי.

כשלמדתי בישיבה, היה לי חבר שדחף אותי להתחיל לנגן פה ושם, אז בעידודו, הייתי עולה לנגן פה חצי שיר, ושם עוד שיר או שניים, ועדיין היה זה רק כנגינה. עניין השירה עוד לא היה שם בכלל, אף פעם לא שרתי. אני זוכר שבפעם הראשונה ששרתי באירוע, ממש לדקה או שתיים, הזמר שהיה שם התגלגל מצחוק... זה היה ניסיון ראשון, ולקח זמן עד שקיבלתי אומץ גם לשיר באירועים.

באירועים, מאד חשוב לי החיבור לקהל. בכל מה שאני עושה, חייב להיות חיבור עם הנשמה שלי. אני לא אשיר סתם שיר, וגם לא אוציא סינגל ללא שיש לי חיבור אליו. מי שמזמין אותי לאירועים, יודע שהולכת להיות חוויה באירוע. אני יכול לשיר שיר גם 40 דקות, כשהקהל מצטרף בהשתוקקות. כך גם אני משתדל להיות מעורב בכל דבר מהעשייה שלי, כולל בציור הלוגו להקליפ "חי חי חי". כל דבר חייב להיות אמנות בפני עצמה.

כשאני מגיע לנגן ולשיר באירועים, אני חייב איתי את הלב של כל אחד שנמצא באירוע. כשאני שר ורואה אדם שאוכל ותוך כדי זה מזמזם את השיר, אני מרגיש את מה שהוא אוכל, ונהיה מזה שבע בעצמי... החיבור החזק עם כל מי שנמצא באירוע, גורם לי להגיע לגבהים מדהימים. כיום, יש כאלה שמזמינים אותי לאירועים ל"מופע אורח", לבצע את השירים שלי ("יבנה המקדש", "חי חי חי", "מחשבות טובות" וכו'), ויש אירועים שאני מנגן ושר בהם לאורך האירוע, וזה יכול להסתיים גם ב-8-9 שעות, אבל עם חוויה מיוחדת, כך שכל מי שבקהל נמצא באופוריה ועובר איתי ביחד את כל סוגי הרגשות בשעות האירוע. מגיע למקום מאד עליון.

הווה

את השיר הראשון שהוצאתי, "יבנה המקדש", פרסמתי לאחר ביקור באיטליה, ליאריציט של רבי

משה דוד וואלי, תלמיד הרמח"ל. לא היתה שום תכנית לשיר, זה היה משהו שנשאבתי אליו במקום. שרנו בבית חב"ד כל השבת "יבנה המקדש" במנגינה הזאת, וכל מי שהיה שם הצטרף ונתן סולו משל עצמו. מאד התחברתי לוייב הזה, והחלטתי שזה יהיה השיר שאני אפרוץ איתו.

אחרי זה הגיע "חי חי חי" שגם הפך ללהיט גדול. שייע בינר, חבר שלי, הלחין את השיר הזה. איכשהו, השירים האלה בסגנון שלי, "נדבקים" אליי, גם מבלי שאלחין אותם. שלב החיבור לשיר הוא השלב הראשון. כשיש שיר שאני מתחבר אליו ומחליט להפיק אותו, אני כלל לא ניגש אליו כזמר ששר שיר, אלא אני נהפך לחלק מהקהל ששר את השיר.

עתיד

יש כמה שירים נוספים שאני עובד עליהם כרגע. ביניהם, יש שיר של ברסלב שאני מחובר אליו מאד, על המילים "שירו לו זמרו לו", ניגון ששרים בברסלב בשבת בבוקר, שיר מוכר שאני הולך לבצע בסגנון שלי. כל חסיד ברסלב ששומע את הניגון הזה נזכר בקוגל של שבת בבוקר. זו האווירה של הניגון, וחשוב לי להביא את זה בטעם חדש ומעודכן לציבור.

אגב, שמעתי את השיר "מחשבות טובות" אחרי שהוצאתי אותו, והתרגשתי בעצמי. אמרתי: וואו, לא יודע איך אני קשור לזה. זה שיר עם חתיכת מסר. כששרתי אותו ואת שאר השירים באולפן, לא חלמתי שהם יזכו להצלחה הזאת שזכו לה ברדיו. כשאני מוציא שיר, אני לא יכול לשער מה יהיה איתו, רק לעשות את הכי טוב שאני יכול, ומה שהשם יתברך מזכה אותי.

BUTCHER

קייטרינג יוקרה ואפרטיף

— By Chef Itzik Simhon —

חולמים יומולדת? צרכ גיבוש?
או סתם בא לכם להתפנק...

פנו עוד היום

לצוות בוצ'ר

והמנות כבר בדרך אליכם...

תפריט מיוחד
לשבתות

אירועי שף

מפגש חברים

ימי הולדת

קייטרינג
יוקרה

כשר למהדרין

050-4516401

דמות שמעניקה לך השראה:

בראש ובראשונה אבא שלי. הוא עלה לארץ מסלוניקי בשנת 1935 כתינוק, וחווה על בשרו את שלל מאורעות ההיסטוריה של המדינה. חרוץ, מסור וצנוע. מבחינה ציבורית, הדמות שמעניקה לי השראה היא מרן הרב עובדיה יוסף. לא אשכח כיצד לפני שנכנסתי אליו שבועות ספורים לפני הסתלקותו לגנזי מרומים, עם כניסתי לעשייה הפוליטית בירושלים, וביקשתי ממנו את ברכת הדרך. מרן אמר לי אז, משפט שלא אשכח כל חיי. "ירושלים" הוא אמר לי "זה לא האבנים שלה, זה לא פוליטיקה, זה לא תקציבים - ירושלים זה נשמה".

הישג שלך בתחום התרבות.

בתקופת הקורונה הייתה תחושה שהעולם נעצר, ומי שהיו צפויים להיפגע היה בראש ובראשונה היו אירועי התרבות. זה הציב בפנינו אתגר יוצא דופן, להמשיך ולשמר את התרבות למרות כל הקשיים. ההישג הכי גדול שלנו הוא שמירה על פעילות תרבותית לאורך כל תקופת הקורונה. ירושלים הייתה הראשונה שהובילה את משאיות השמחה בשכונות, קיימו אירועי תרבות בקפסולות, אירועי תרבות מרחוק בשידור חי, והמשכנו עם התרבות מתוך אמונה כי התרבות - ובפרט תרבות יהודית - היא חמצן לנפש.

תחום התרבות האהוב עליך?

שירה, ובדגש על מוזיקה אנדלוסית.

משרד התרבות

ישראל גולדמן

מה משמח אותך בתפקיד?

לראות ילדים שעד לפני תקופה למדו בקרוואנים דולפים, ושיחקו בהפסקה במסדרונות, וכעת נהנים מכיתות חדשות וממוזגות, מספריות מפוארות, וממגרשי משחק מרווחים. כשאני רואה את המראות הללו, נהיה לי טוב על הלב. אני מתמלא שמחה לראות את הילדים הללו שמחים ומאושרים כל כך.

משה ליאון

59. ראש העיר ירושלים

השאיפה הבאה שלך?

השאיפה הגדולה ביותר שלי היא להמשיך ולהיטיב עם אנשים כאן בירושלים. יש עוד כל כך הרבה מה לעשות בעיר, ויש לי שאיפות להוביל את ירושלים קדימה בשורה של נושאים, כמו דור, תחבורה, חדשנות וכמובן - חינוך.

זמר אהוב עליך במיוחד?

יש הרבה זמרי נשמה, אבל יש אחד שהוא הגדול מכולם, רבי שלמה קרליבך ז"ל. הלחנים שלו מלאי רגש, והם הפכו לינכסי צאן ברזל בתרבות היהודית כולה. רבי שלמה לא רק היה זמר ומלחין ענק, אלא בעיקר אדם ענק.

שיר אהוב עליך במיוחד?

"שבחי ירושלים", של אביהו מדינה. השיר הזה הולחן לפני כמעט 50 שנה והוא עדיין אחת מהקלאסיקות האהובות והמיוחדות ביותר משירי ירושלים. השיר לא מהלל רק את יופיה עוצר הנשימה של עיר הנצח או אפילו את קדושתה, אלא מבקש מירושלים לשבח ולפאק את אלוקי ישראל המגן עליה מכל צרה, מברך את היושבים בה: חזק את העיר ובצר אותה! ברכ והפירה את הבנים היושבים בקרבה!

אם לא היית בתחום שאתה עוסק בו היום, במה היית עוסק?

סביר להניח שהייתי עוסק בפעילות ציבורית. מאז שאני זוכר את עצמי נמשכתי לעשייה ציבורית. אם זה כמנכ"ל משרד ראש הממשלה, וגם לאחר מכן כשניהלתי חברות ציבוריות. אני רואה בעיסוק הציבורי שליחות עצומה.

אירוע זכור במיוחד?

אחד מזיכרונות התרבות הנוסטלגיים ביותר שלי הם מימי שירותי הצבאי, כשהייתי חבר במקהלת הרבנות הצבאית. השירות שלי היה בזמן מלחמת לבנון הראשונה, והופענו לפני החיילים גם בקווים הראשונים ובלבנון עצמה. לא אשכח את המופעים המאולתרים על הגבעות. הרגשנו שאנחנו נוסכים בחיילים חיים וכוח.

שיר שמושר אצלכם בקביעות בשולחן השבת?

"דרור יקרא", שיר שנכתב לפני למעלה מ-1,000 שנה, על ידי המשורר המפורסם דונש בן לברט שפעל בתקופת תור הזהב של יהדות ספרד. זהו אחד הפיוטים האהובים עלינו ביותר, ולא רק עלינו, אלא ברבים מבתי ישראל. יש לשיר הזה כמה לחנים מפורסמים, האהוב עלינו הוא של יהודי-חלב, וכמובן הלחן המדהים של יונתן רזאל.

ירוק בעיניים

עיצוב המרפסת והגינה. הנה טיפים שיעזרו לכם לעשות את זה נכון

- תתחילו תמיד בשאלה הכי חשובה: מהו השטח הנתון? לרוב תגלו שחלק נכבד מהחלומות והפנטזיות, לא יכולים להתכנס לגודל החלל המדובר.

אל תתעקשו בכח על בריכה בחצר שקטנה עבור זה, ואל תמקמו נדנדה לילדים אם בסוף זה מגיע על חשבון שולחן אוכל!

- בכל הנוגע לבריכה או ג'קוזי בגג או במרפסת גדולה, חשוב לזכור שחובה להוציא לגודל הבריכה אישור מהנדס, כך שרצפת הגג תוכל לשאת את המשקל הכולל של הבריכה עם קיבולת המים האפשרית (זכרו כי למים משקל סגולי רב!).

- תאורת גן או חצר חשובה לאין ערוך. היכולת לייצר אורירה שתואמת את אופי החלל, תלויה בראש ובראשונה בסוגי הגופים שתבחרו ובמיקומים השונים. דאגו תמיד לתאורת הצפה, כך שהחצר או הגינה יוכלו לשמש עבור אירועים שונים, אך במקביל אל תשכחו את תאורת האווירה האינטימית יותר - עבור שימוש פרטי יותר מדי ערב.

- נושא הפרגולות השונות קיבל שדרוג משמעותי בשנים האחרונות. פרגולה מאלומיניום או משולבת, מהווה פתרון לאורך זמן. גם עניין הסוכה יכול להיפתר בכמה וכמה דרכים - אפילו בפרגולות קבועות (ובעניין ההלכתי שבכך, כל אחד ישאל את רבו, כמובן).

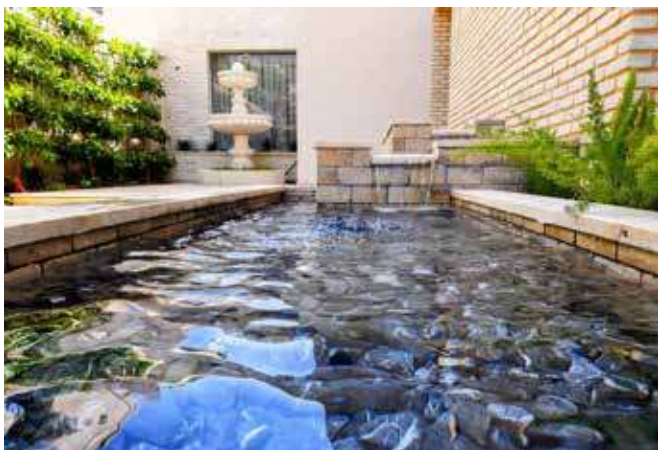
- הקפידו לרכוש ריהוט גן מסוג איכותי ועמיד לפגעי מזג האוויר. זכרו כי הקיץ הישראלי לווה למדי, וחומרים מתכתיים יכולים להתגלות כמקור לכוויות (!), וסתם כך כסיבה מספיק טובה למה לא לבלות בחוץ.

- אם יש לכם שטח מתאים וראוי, אל תוותרו על זרימה של מים - בכל צורה שתבחרו - בגינה. (במרפסות, פחות מומלץ). פכפוך המים יתגלה כמקור לרוגע ושלווה ויהפוך את ההשקות בגינה למשהו שתתקשו לוותר עליו.

- הקפידו להתייעץ עם גננים לגבי אופי הצמחייה בגינה. ממון רב וכוחות מרובים יכולים לרדת לטמיון מהיר בגלל אי התאמה לתנאי שטח, לכיוון השמש או להשקיה לקויה.

- גם אם אתם לא נמנים על אלו שטיפול יום יומי בצמחייה הוא משהו שבא להם טוב, דעו שהשילוב הכי טוב עם צבעי האדמה והניגוד המושלם להם הוא הירוק. דשא סינטטי מסוג איכותי ועמיד (אל תתפשרו!) יכול להוות פתרון מושלם לעניין.

- אם אתם בונים או משפצים, אל תשכחו את נושא הרמקולים לגינה. מדובר בשדרוג רציני לשעות הפנאי שלכם בחוץ, וגם פה - כדאי להתייעץ עם יועצי אודיו. רמת התהודה והעוצמות הנדרשות לחללים פתוחים, שונה בתכלית מהדרישות המקבילות בחללים סגורים.

MORITZ

בדרכים? קול פליי

בטיולים? קול פליי

עם החברים? קול פליי

בחיק המשפחה? קול פליי

הכלאים בקול פליי

תמיד צעיר : תמיד קול פליי

19 שעות של שמחה ומוזיקה מקפצה

עושים לכם בין הזמנים
חידונים • שעשועונים • אירועים • ספיישלים מיוחדים

KOL PLAY

107.6 FM

קול פליי
תמיד צעיר

הנחת אבן הפינה "עיר התורה" במקסיקו

במקסיקו נערך אירוע מוזיקלי ענק לקראת הקמת עיר התורה במדינה, שעה וחצי ממקסיקו סיטי. לראשונה הופיעו על במה אחת כל גדולי הזמר החסידי: אברהם פריד, מרדכי בן דוד, יעקב שוואקי ומוטי שטיינמץ. ניהול מוזיקלי: רובי בנט. הפקה: אהרליה וסרמן. צילום: שימי קוטנר

אברהם פריד

פריד, בן דוד ושוואקי במחזורת המשותפת

מרדכי בן דוד ומוטי שטיינמץ

יעקב שוואקי

מוטי שטיינמץ

מקהלת הילדים ששרה לחן חדש של מרדכי בן דוד

הושק האולפן הממוזג של "תדיראן"

האולפן הממוזג והשקוף של רדיו קול ברמה וקול פליי, שינוע בבין הזמנים בכל רחבי הארץ, הושק במשרדי תדיראן בהשתתפות מנכ"ל ובעלי החברה מר משה ממרוד, בכירי החברה, ובעידור חי בתכניתו של יואלי דיקמן. הגיעו לשמח: ישי לפידות, אבי מילר ורולי דיקמן

חגיגת סיום הרמב"ם בבריכת הסולטן

אלפי חסידי חב"ד השתתפו בסיום לימוד הרמב"ם במחזור ה-40. הנעימו: נמואל הרוש, מקהלת 'מלכות' ותזמורתו של דני אבידני. הפקה: צבעים הפקות. צילום: חיים טויטו

נמואל הרוש עם מקהלת מלכות

נמואל הרוש

הילולת רבי ישמעאל כהן גדול

בעכו נערכה ברוב עם ההילולא השנתית של רבי ישמעאל כהן גדול, בראשות רבנים ואישי ציבור. שרו: אברהם פריד, משה לוק, רולי דיקמן ויהודה מלכא. ניצחו על התזמורת: יובל סטופל ויואלי דיקמן. הפקה ותכנון: צבעים הפקות. צילום: חיים טויטו

אברהם פריד

רולי דיקמן

פריד ודיקמן

אריה דרעי

משה לוק ופריד

חגיגות שנה לרדיו "קול פליי"

במוצ"ש פ"ר בלק, התאספו שדרני רדיו "קול פליי" בראשות מנכ"ל הרדיו, אריאל דרעי, בבית תרבות היין בירושלים, לחגוג שנה לרדיו קול פליי. השף מאיר בראל הפליא במטעמים, ושולי רנד, שדרן התחנה ישי לפידות ואמן החושים מני הולנדר נתנו הופעות מיוחדות לצוות. צילום: עובדיה כלימי

שדרני "קול פליי" בתמונה משותפת

ישי לפידות

יואלי דיקמן

עמירן דביר

מני הולנדר, אריק ודיקמן

עוזר דרוק, אריאל דרעי ואריק דביר

שולי רנד

בתמונות: פריד, הלפגוט ומנדי וייס בחתונה << חיים ישראל וישראל סוסנה בריתחא דאורייתא >> אבי מילר דוהר, בצילומי הקליפ << פינקי וובר, "שירה" וישראל ורדיגר בחתונה >> שוואקי ומגזין קול פליי

משה לאופר והמפיק **יוסי טיברג** נצפו עובדים על האלבום החדש מלחני **חזקי וייס** בביצוע **מרדכי בן דוד**. אותו בן דוד סיים להקליט כבר 9 שירים לאלבום האיש, אך הוא ממתין שקודם ייצא האלבום מלחני של וייס, ורק לאחר מכן ייצא עם אלבום שלו. אחד הלהיטים המסתמנים מהאלבום של בן דוד, הוא שיר רוק בשם "אל תירא" בלחן של מרדכי עצמו.

ככל הנראה, אותו בן דוד יחגוג 50 שנות יצירה, באירוע ענק בהיכל ארנה שיערך בסוכות.

גם האלבום החדש של **אברהם פריד** כמעט מוכן, ויכלול בין השאר שיר בשם "כי לעולם חסדו" שכתבו הצמד **קליין-ברי**, אלא שפריד עדיין תר אחר הלהיט של האלבום ועד שיימצא – תתעכב הוצאת האלבום.

חיים ישראל וישראל סוסנה נצפו עושים שטיינגען בפריז לפני מופע, בו השתתף גם **אברהם פריד**. פריד ראה את חיים נוסע על אופניים להנאתו באזור האירוע ושאל: כך הגעת לכאן מארץ הקודש?...

מרדכי שפירא יופיע בבין הזמנים בבנייני האומה במופע קיץ גדול ויארץ את **עקיבא**. ינהל מוזיקלית את הערב: **יואלי דיקמן**.

קו התעופה תל אביב-ניו יורק פגש החודש רבות את חברי מקהלת **'מלכות'** שעשו את דרכם שוב ושוב אל אמריקה הגדולה להופעות רבות ומגוונות. באחד הביקורים בארה"ב התארח החבראי בסיגייט שבברוקלין, כאן היא חברה מדי בוקר למניין שחרית של **מרדכי בן דוד** המתגורר במקום. תושבי המקום לא ויתרו על תיעוד משותף מיד בסיום התפילה. באותו ביקור, נצפו יחד במסעדה במרכז מונסי, **פנחס ביכלר ושמייל אונגר**.

ועוד במונסי: העסקן הרב **צבי מיכל הלר**, חיתן את בן זקוניו, ובאירוע הופיעה 'מלכות' לצד מקהלת הילדים **'אידיש נחת'**, עם **מאיר אדלר** שהוטס גם הוא במיוחד מישראל.

ובזמן שחלק מחברי 'מלכות' שהו בארה"ב, התקיים בארץ דינר ישירו למלך' לטובת מוסדות ויזינץ בעפולה. מי שפיקד על הצוות והניהול המוזיקלי של האירוע, הוא לא אחר מהמלחין **בנצי שטיין** שנמנה כידוע על חברי המקהלה. באירוע הופיע גם בנצי נוסף, ילד הפלא **בנצי קלצקין**, זאת לצד הזמר **יענקי דסקל**.

קובי ברומר מוציא את האלבום "ואז יהיה יותר טוב" בטפטופים. יודעי דבר מספרים על שיר נושא אדיר, כזה ששווה לחכות לו.

הזמיר **אברומי וינברג**, עובד במקביל על כמה סינגלים. הראשון שבהם, בהפקתו של **מאור שושן**, כבר היה מוכן.

הזמר **חיים ישראל** ישיק בקרוב מאד מופע חדש ומושקע ביותר. בנוסף, הוא עומד לפני הוצאת אלבום חדש, לו הקליט עשרות שירים, מתוכם יצטרך רק לבחור מה להכניס. האלבום ייצא כנראה אחרי תשעה באב (אם כי אצל חיים ישראל אין לדעת). בין השאר, עובד חיים בימים אלה על שיר חדש עם **שמואל יונה** (מלחין "יתגדל ויתקדש" ו"מלאכים").

במקסיקו נערך לפני כשבועיים המופע הענק והמדובר של **אברהם פריד, מרדכי בן דוד, יעקב שוואקי ומוטי שטיינמץ**. הארבעה שהו גם בשבת יחדיו, במלון ליד "עיר התורה" החדשה המוקמת במקסיקו. מי שכיכבו באותו סופ"ש מקסיקני, היו מגזין "קול פליי" ששוגרו עד למקסיקו, ונצפו בידיהם של האמנים החסידיים. למדור נודע כי בליין אף המופע הופיעו עוד כמה וכמה שירים שהיו בתכנית, שנחתכו לבסוף מהמופע מקוצר הזמן. בין השאר, היו הארבעה אמורים לשיר ביחד את השיר "בלבבי משכן אבנה", פריד ושטיינמץ היו אמורים לשיר את "נפשי" בדואט, שוואקי ופריד את "לא אבוא", ומרדכי ופריד את "מכניסי רחמים". על הניצוח המוזיקלי: **רובי בנט ויובל סטופל**. על הפקת המולטימדיה והתוכן הויזואלי: **איציק דניאל** וצוות מדיה פרו. על הפקת האירוע: **אהרליה וסרמן**.

באותו אירוע הושרו 4 שירים חדשים, שלושה מהם על המילים "איני דר במקום תורה". אחד הלחין מ.ב.ד. ושר בעצמו (בעיבוד של **רובי בנט**). השני הלחין מ.ב.ד., עיבדו **קליין ברי** ושרה מקהלת ילדים מקומית. את השלישי הלחין **שמואל יפת**, עיבד **יובל סטופל** ושר אברהם פריד (שיר שכלל הנראה גם ייצא כסינגל בקרוב). השיר הרביעי החדש, "שאל אביך ויגדך", ששר מוטי שטיינמץ, הולחן לכבוד מרן **הגרי"ג אדלשטיין** שליט"א, על ידי קליין-ברי, ועובד על ידי רובי בנט.

גדול הזמר התימני **ציון גולן** עובד על אלבום חדש בעיבודם של **עמי כהן ורביד קשת**.

יעקב שוואקי מצלם בימים אלה קליפ יוצא דופן לשיר החדש "לחיים". צפו להפתעות.

דוהר: **אבי מילר** עובד על סינגל-קליפ חדש. **אלי קליין ואיצי ברי** על המילים, הלחן, העיבוד וההפקה המוזיקלית.

מיד אחרי ההופעה המדוברת בבריכת בסולטן, הגיע **אברהם פריד** לחתונת בנו של החזן **איציה מאיר הלפגוט**, ושר שם בדואט עם **מנדי וייס**, תזמורת **המנגנים** ומקהלת **מלכות** את השיר "אוטוטו" ומחרוזת שירי חב"ד.

גם **ישראל ורדיגר** חיתן בן. המלחין **פינקי וובר** ומקהלת **"שירה"**, באו לאחל מזל טוב.

הראשון << פריד וחיים ישראל בצרפת >> יעקב שוואקי, המפיק שלום וגשל ומרדכי בן דוד - עם מגזין "קול פליי" והשער על פריד << מנדי וייס ומוזי ביכלר סוגרים

המוזיקאי גר הצדק קן ברג'ס ז"ל

החודש נלקח לבית עולמו, לאחר מחלה קשה איתה התמודד בשנים האחרונות, המוזיקאי, המלחין והמעבד **קן ברג'ס**, גר הצדק המפורסם, כשהוא בן 76. ברג'ס, או בשמו היהודי אברהם בר, התגייס לפני כ־26 שנים (אצל **הגרי"ם לאו** שליט"א).

באנגליה, הולדתו, הוא היה ידוע כמוזיקאי מחונן שגם הלחין כמה להיטי ענק בשנות ה־60'. בסוף שנות ה־90', בגרסה החדשה והיהודית שלו, החל להלחין ולהפיק מוזיקה יהודית, בסגנונו המיוחד. כך גם הקים אולפן בסביון, שם הקליטו גדולי הזמר החסידי.

בעצמו, הוציא ברג'ס ארבעה אלבומים משלו במוזיקה היהודית, בהגשה האנגלית המיוחדת שלו. זמרים רבים התארחו באלבומיו, והוא ביצע בין השאר דואט עם **מרדכי בן דוד** ("גשר הקדושה"), **מנחם טוקר** ("מלך העולם"), **מנדי גירופי**, **אוהד מושקוביץ**, **עמירן דביר**, ועוד רבים. ברג'ס היה גם בין הראשונים שהוציא שיר בו השתתפו זמרים חסידיים רבים ("אדון עולם").

במהלך השנים, כתב, עיבד, הלחין והפיק ברג'ס מוזיקה לזמרים רבים, ביניהם **למרדכי בן דוד** (לו הפיק את אלבום האוסף באנגלית, בעיבודים מיוחדים, ועוד שירים ועיבודים), **יידל ורדיגר**, **מנדי גירופי**, **דודו פישר**, **עמירן דביר** (איתו הוציא את השיר האחרון בחייו, בדואט) ועוד.

בשנים האחרונות התמקד דווקא בתחום אמנות אחר – ציור, ובמסגרת זו צייר ציורי אמנות, שנמכרו בגלריות וקרטיות. בשנים האחרונות חלה ונחלש, וגם פחות עיבד וכתב מוזיקה, והחודש, כאמור, השיב את נשמתו ליוצרה, למגינת קהל שוחרי המוזיקה וכלל ישראל.

מי שלקחו על עצמם להגיד עליו קדיש, הם האחים **עמירן ואריק דביר**, והשניים ביקשו מקוראי מגזין "קול פליי" להגיד תהילים וללמוד משניות לע"נ של אברהם בן אברהם.

לשיגור, וברגע האחרון חזר למגירה. אם תהיתם, גם חברו הטוב **ישי ריבו** פרגן בשיר חדש.

המפיק **דוד פדידה** טס לארצות הברית לשלושה שבועות, להשלים פערים.

אייל טייטו חתם אצל המפיק **פנחס בן נאים**, שמעתה ייצג אותו מול הלקוחות.

השלמות אחרונות נעשות בימים אלה לאלבום של הנגיד ובעל החסד ר' **יואל ישראל זופניק** מסאטמר. על מלאכת העיבודים: **משה לאופר** ו**מונה רוזנבלום**.

מנדי גולדברג ו**פני אינהורן** עובדים על קליפ חדש. יש למה לחכות...

הזמר **מנדי וייס** סגר עם המפיק המוזיקלי והאמרגן **מוישי ביכלר** על שיתוף פעולה, ומעתה ייוצג אצלו במשרד. בנוסף מיוצגים אצל ביכלר הקלידינים **מנדי גולדברג** ו**דודי פלדמן**.

יענקל'ה הכונס 2: בקרוב ייצא קליפ חדש של **מוטי שטיינמץ** בסגנון "יענקל'ה הכונס", לכבוד "קרן השביעית". העיבוד שייך ל**יהודה גלילי**, ועל ההפקה כולה, שתכלול קליפ מושקע, אחראי **מיכאל צי**.

אותו שטיינמץ כמעט וסיים להקליט את אלבומו החדש, שיכלול שירים חסידיים נוסטלגיים, ידועים וכחות ידועים. השיר האחרון שנותר להקלטה, הוא נגון ויז'ניצאי מיוחד.

ולשאלת רבים: שטיינמץ יופיע גם יופיע השנה במופע הענק והמסורתי באלעד, ויש גם תאריך: יום חמישי, כ"ז באב.

במוצ"ש שעבר, שדרני **קול פליי** בראשות המנכ"ל **אריאל דרעי**, התכנסו לחגוג שנה לרדיו, בבית תרבות היין בירושלים.

אמרו מזל טוב לזמר החסידי **מנדי גירופי**, לרגל חתונת בתו. על החלק המוזיקלי: תזמורתו המורחבת של **בני לאופר**, יחד עם **נמואל הרוש** ועוד זמרים אורחים.

שמועות עקשניות טוענות בתוקף כי אלבום הבכורה של **זאנוויל ויינברגר** נמצא בשלב הגימורים הסופיים, ותאריך צאתו לאור קרוב מתמיד. השבוע נצפו **פנחס ביכלר** – המייצג של זאנוויל – ו**יוסף משה כהנא** מ'לחיים' הפקות, מי שעומד מאחורי החלק ההפקתי של האלבום, בפגישה במשרד 'לחיים' בירושלים, לקראת הוצאת האלבום.

לראשונה בחודש אלול הקרוב ייצא אלבום של נוסח ברסלב עם מוזיקה סימפונית, עם בעל התפילה מהמעין המרכזי באומן. על ההפקה המוזיקלית – **יואלי דיקמן**.

כאחד האדם: בדרך לחו"ל בסטייל

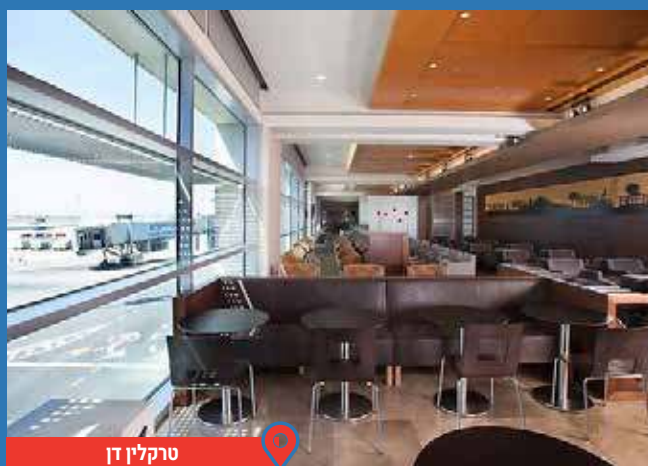
זודי רובינשטיין יועץ תיירות ומנהל "חו"ל מהודר"

לא תמיד חייבים להגיע לחוצים לשדה התעופה. ניתן גם להגיע מוקדם, וליהנות מהטרקלינים רחבי הידיים שמוצעים לטסים לחו"ל, מאוכל טרי ומאפשרות לנוח קצת לפני הטיסה. הצצה לעולם הטרקלינים המפנקים

טרקלין ארבל

טרקלין דן

יחסית. ואחרי כל זה, זכאים כמובן להתפנק עד הטיסה בטרקלין המלך דוד. אין כמעט שעה שלא תפגשו במקום משהו חרדי, מאנשי העסקים, ממשפחות האדמו"רים וראשי הישיבות, עסקנים ומקורבים או סתם אחד האדם מאנ"ש שיש לו סטטוס גבוה באל על, ויש כאלה לא מעט, ב"ה.

דייל פרטיוו. איי. פי. בנתב"ג

שירות מעניין, לא הכי מוכר, שנמצא בהישג יד ואפילו משתלם מאוד לפעמים: דייל פרטי יחכה לכם בכניסה לנתב"ג, ויעביר אתכם באופן פרטי את כל השלבים ללא עמידה בתור! הוא יהיה איתכם מהתשאל הביטחוני, עבור דרך מסירת המזוודות, הצ'ק אין, הבידוק, הדרכונים, ויפרד ממכם בדייט פרי. כל זה במעבר מהיר, VIP אישי. השירות עולה כ-140\$ + מע"מ ל-4 איש והוא נותן מענה מצוין, במיוחד בימי עומס בשדה.

טרקלין ארבל

כעת הגענו לטרקלינים המפנקים באמת... טרקלין ארבל ממוקם בקומה 2 בטרמינל 3. דייל פרטי מחכה לך מהציאה מהמונית, ואוסף אותך לטרקלין ארבל. בזמן שאתה יושב בחדר בטרקלין ונהנה מהתקרבות ומהשתייה שמוגשת לך לשולחן, דייל לוקח את הדרכון, המסמכים הכבודה, ומבצע עבורך את כל תהליך הצ'ק אין מבלי שתזוז מהכיסא.

טרמינלים, שדות תעופה, נמלים... קצת מלחיץ. להגיע שעות לפני הטיסה, לפגוש בתורים ארוכים. ואז ביטחון, צ'ק אין, "ארזת לבד?", בידוק כבודה, דרכונים, גייסים, בורדינג, ושאלת השאלות בתוך כך התהליך: האם נספיק בזמן את הטיסה?

ובכן יש כאלה שלא לחוצים. בהחלט שאיכא דרכא אחרינא, וכך נעסוק הפעם.

כי אם להתפנק בחו"ל, אז כדאי לעשות זאת כבר מהרגע שכף רגלך דורכת בנתב"ג. נתחיל מהקל אל הכבד.

טרקלין דן

טרקלין דן ממוקם באזור האווירי, בשלוחות בדרך לשערי המטוס. הטרקלין נותן שירות לרוב חברות התעופה הזרות בישראל, ומיועד להנעים את זמנם של נוסעי מחלקות היוקרה בחברות אלה. כמו כן, גם בעלי כרטיסי אשראי ממותגים יכולים להיכנס אליו בתוספת תשלום ובהתאם לתנאי הכרטיס. כתוצאה מכך, הטרקלין די המוני ומאבד במידה מסוימת את האפקטיביות שלו כטרקלין יוקרה.

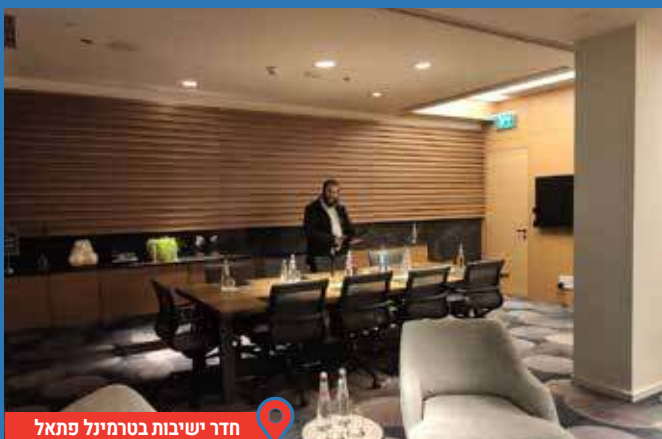
טרקלין המלך דוד

טרקלין המלך דוד ממוקם גם הוא באזור האווירי בשלוחות בדרך למטוס. הטרקלין הינו לאונג' הדגל של חברת אל על, טרקלין מושקע ומכובד. מדובר ב-2 קומות של לאונג' עם מזנונים, אוכל, שתיה וחיטפים. במקום גם אפשרות למקלחת, פגישות ועוד. נוסעי ה"ביזנס" ובעלי הסטטוס באל על מ"גולד" ומעלה, מבצעים את הצ'ק אין באולם נפרד. הם זכאים לתשאל ובידוק בטחוני מהיר

בטרמינל פתאל

חדר ישיבות בטרמינל פתאל

שיחת VIP

לטרמינל יש שוטר/ת גבולות משלו, כך שלמעשה ניתן לפגוש שם מישהו מחו"ל מבלי שהוא ייכנס לארץ, דבר שימושי מאד לאנשי עסקים בינלאומיים. זה היה גם מאד שימושי בתקופת הקורונה: התקיימו שם מסיבות אירוסים, בריתות וכדו' למשפחות מחו"ל שלא יכלו להיכנס לארץ. טבעת, שבירת צלחת, וחזרה למטוס...

במקום יש גם דיוטי פרי פרטי, שלא תצטרכו חלילה להידחק בדיוטי פרי הגדול עם כולם.

ולקראת הטיסה, כמובן, בידוק בטחוני פרטי ורכב פאר יחכה לכם בצד האווירי, וילווח אתכם עד הגיט. כמה יהודים יכולים לסבול?...! נציין שהטרמינל הזה עובד בשיתוף פעולה מעולה עם המגזר החרדי. מיד כשהוא נפתח, הוזמנו עם קבוצה של סוכני ואנשי תיירות מחו"ל מהודר להתרשם ולהתרגש.

לא מופרך שתמצאו שם אדמו"רים וראשי ישיבות מוכרים ועסקנים חשובים ומכובדים.

מחיר: החל מ-\$400 לנוסע ראשון. תגידו שאתם מכירים את דודי, ואולי יתנו לכם הנחה...

כשמגיעה שעת הטיסה, בודק בטחוני פרטי מגיע לבדוק לך את הכבודה ולהחתים את דרכונך. מהטרקלין יורדים לרכב שלוקח אותך דרך האזור האווירי, דרך רחבות המטוסים עד למטוס שלך. שם תוכל או לעלות ישר לטיסה, או - אם נשאר זמן - ללכת לבקר בדיוטי פרי. כאחד האדם ממש. עלות: כ-\$200 לנוסע ראשון.

טרמינל פתאל

אל תגידו "טרקלין פתאל", אלא תגידו - טרמינל פתאל! הטרקלין הזה מתנהג כטרמינל פרטי לכל דבר, והוא באמת של הביוקר. בכניסה, ייקחו ממך את המזוודות, יזמינו אותך לשבת ליד שולחנות פרטיים מול הבר המלא במנות אישיות, פטיפורים, כריכים ועוד. יבררו איך אתה אוהב את הקפה שלך ומה עוד תרצה לשתות.

כמובן, תוך כדי שאתה לוגם את הקפה, מטפלים לך בכל נושא הצ'ק אין מבלי שתרגיש. בטרמינל הזה יש גם חדרי פגישות פרטיים בגדלים שונים, חדר סיגרים, ואפילו חדרי שינה מאובזרים.

ילד הפלא הצרפתי של ירושלים

מה הזיכרון הראשון שלך מהמטבח?

"ימי ישי, כשסבתא הייתה מגיעה לעזור לאמא לבשל לכבוד שבת קודש. היה אפשר ממש לראות את המלאכים רוקדים".

כמה שנים אתה כבר בתחום האוכל?

"כמעט 12 שנה".

מהו חומר הגלם האהוב עליך במיוחד?

"אני אוהב את כל חומרי הגלם. עם אהבה הגדולה שנותנים, מקבלים בחזרה את התוצאה הכי טובה שאפשר".

מהו סוג האוכל שמאפיין אותך?

"המאפיין הוא לא סוג האוכל, אלא צורת העשייה. המאפיין שלי הוא: לעשות מ'פשוט' - 'דרש'".

מה מרגש אותך בעבודה עם אוכל?

"החיוך של האורחים כשהם מבינים למה התכוונתי בעת יצירת המנה. שילוב הטעמים הנכון, המרקם והחיבור של הדברים".

איך התמודדת עם משבר הקורונה, והטראומה הגדולה שהיא גרם לענף המסעדות?

"היה לנו מזל, ומהר מאוד עשינו הסבה אני ואישתי (תופרת שמלות כלה וערב) לאהבה ישנה שלנו, פטיסרי, והתחלנו לעשות בבית קינוחים אישיים מטורפים. זו הייתה חוויה, וזה תרם לנו המון למצב רוח הירוד בתקופה הזאת".

לסיום, טיפ למבשל/אופה:

"1. לא הביישן למד. 2. אם לא תנסה - איך תדע? 3. כמו שיש שירת העשבים, יש שירת המטבח. תנסו..."

ישי נולד בצרפת, וכבר מגיל קטן ידע שאת מקומו הוא ימצא במטבח, מכין אוכל טעים ומנחם. לאחר הלימודים אצל שף יוסי בן דיין, המשיך ישי ללימודים בפריז שם גם עשה סטאז' במספר מסעדות מישלן מקומיות. כשחזר לארץ, שימש כשף ארוחות הבוקר של מלון ממילא ביחד עם שף קובי בכר. כיום, שף ישי שופן משמש כשף הראשי של מלון הבוטיק בראון ברחוב הנביאים בירושלים, שם הוא רוקח את המטעמים הנדירים שלו במסגרת ארוחות בראנץ' נדירות ומפתיעות.

הכותבים הם מנהלי "דתי'ש", קהילת הקולינריה הכשרה הגדולה בישראל

פינת החתכון ריזוטו פטריות

מצרכים

- 1 כוס אורז ריזוטו
- 1 כוס שמנת 38%
- 2 כוסות ציר פטריות
- 1 כפית מחית כמהין
- 1 ביצה (לא חובה)
- 1 צרור עירית קטן קצוץ דק

אופן ההכנה

מחממים סיר עם טיפה שמן זית. מוסיפים את האורז ושופכים כוס ציר פטריות. מערבבים עד שהאורז שואב את כל הנוזל. מוסיפים כוס שנייה, וחוזרים על הפעולה.
לסיום, מוסיפים את השמנת, מתבלים במלח ופלפל ומהכמהין, ומוסיפים קצת מגבינת הפרמזן. בודקים טעמים ואת מידת העשייה של האורז.

הגשה:

שמים בצלחת מהריזוטו, מפזרים עירית, פרמזן ובתיאבון....
אפשר להוסיף ביצה עלומה (כמו בתמונה) או פטריות מוקפצות, דג צרוב וכו'...

שאלות רובוטיות בלילות שישי

שבוע לאחר מכן, וכבר שוב חמישי אחרי חצות, אני מקבל הודעה נוספת מאותו ספק אדם ספק רובוט. הפעם הוא חוזר למקורות ופתח ב: "ערב טוב". נרגעתי. כעת הוא הוסיף: "יין אדום מגישים קר או בטמפרטורת החדר?". כל כך הרבה שאלות וחשדות עלו לי בראש, אך איך אוכל שלא לענות ליהודי ששואל על יין, גם אם הוא רובוט?... אז עניתי: "ערב מצוין. טמפרטורת הגשה נכונה היא חיונית על מנת שנוכל להפיק את מירב ההנאה מהיין. דבר ידוע הוא שאת רוב היינות האדומים מגישים בטמפרטורת חדר, ומה ששוכחים לשאול הוא - איזה חדר? ובכן, הטמפרטורה המומלצת היא 16-18 מעלות, שדומה לטמפרטורת חדר באזורים מסוימים באירופה אך בוודאות לא בישראל, כך שאם אתה מרגיש שהיין בטמפרטורת חדר ישראלי בקיץ, אל תתבייש להכניס אותו למקרר ל-10 דקות, אך חשוב להיזהר שלא לקרר את היין יותר מדי - מכיוון שזה יאטום את הטעמים ויהפוך את היין לחומצי וקשה לשתייה". "אלוף אתה", ענה החבר החדש שלי, ספק אדם-ספק רובוט. כעת אני מחכה בכיליון עיניים ליום חמישי בחצות, לראות מה יהיה הפרק הבא בעלילת המתח...

היה זה קרוב לחצות הלילה של יום חמישי בערב לפני כמה שבועות. אני מותש, בדרכי הביתה אחרי שבוע עבודה עמוס, כשכאילו משמייים נחתה אצלי בטלפון הודעה אנונימית מופלאה שהייתה כמו מים קרים לנפש עייפה, הודעה שהפכה לשרשור מהנה ומרענן עד כדי שהרגשתי שאני חייב לשתף גם אתכם, והרי השיח כלשונו:

23:37: "איזה יופי!". כאן הרגשתי פרץ חדשנות. איזו דרך מרעננת להתחיל שיחה. הרי בינינו, כל ה"שלום" וה"היי" כבר די מיצו את עצמם, הגיע הזמן להתקדם. טרם הספקתי להגיב, וקיבלתי הודעה נוספת וזה רק נהיה יותר טוב: 23:38: "אני עם בן אדם או עם רובוט?" פה חשדתי שהבנאדם מנסה להטריל אותי ולהכניס אותי למערבולת פילוסופית אינסופית, כי אני הרי בן אדם, או לפחות ככה לימדו אותי. אבל מי שזה לא יהיה בצד השני, בעצם כותב לי דרך רובוט, ואני, אם אענה, יהיה זה גם דרך רובוט! אז נכנסתי למערבולת מחשבות: למה הוא התכוון? מה עליי לענות? מה הוא רוצה לשמוע?

החלטתי לקחת את הסיכון ועניתי לו - "בן אדם", וציפיתי לתשובה שאיחרה להגיע. כנראה שאכזבתי אותו. אך למחרת בבוקר התעוררתי להודעה חדשה: 8:36: "שלום - מה ההבדל בין יין יבש לחצי יבש?". כאן הרגשתי שאולי כדאי שגם אני אבדוק אם מדובר בבן אדם או רובוט, אך מכיוון שהוא ידע מה לשאול החלטתי לענות בקצרה: "היי, כמות סוכר הפרי שיש ביין". התגובה היתה קצרה אפילו יותר: 8:39: "בחצי יותר?", "בכן", עניתי. 8:40: "תודה רבה". אם חשבתי שפה זה נגמר, התבדיתי לשמחתי כעבור שבוע. אבל לפני שנגיע לזה, בואו נרחיב מעט את התשובה הקצרה שעניתי לו:

מדד היובש ביין מחולק לארבע דרגות: יבש, חצי יבש, חצי מתוק ומתוק, והוא נמדד לפי כמות סוכר הפרי שנשארת בענב לאחר התסיסה האלכוהולית, שבה, בתגובה למגע עם השמרים, מומרים הסוכרים שבפרי לאלכוהול.

יינות חצי יבשים, חצי מתוקים או מתוקים, הם לרוב יינות שתסיסתם נעצרה לפני הסיום, על מנת לשמר כמות של סוכר. אז תכלס, איך יודעים להגדיר את היין? ובכן, התקן הרשמי יכול להשתנות ממדינה למדינה, אך בישראל מגדירים שביין יבש יש בין 0 ל-4 גרם סוכר לליטר, בחצי יבש יש בין 4 ל-15 גרם סוכר לליטר, בחצי מתוק בין 15 ל-50 גרם סוכר לליטר, וביינות מתוקים - 50 (!) גרם ומעלה.

מה שתיתי השבוע?

יקב אביתר סירה 2016

היקב הקטן מדלתון, ייצר בשנת 2016 את אחד הביטויים הטובים ביותר בארץ של סירה.

ליין, תוספת באחוזים מועטים של גרנאש וויוניה, כנהוג בדרום עמק הרון בצרפת, והוא מעניק לנו טעמים עמוקים של פירות שחורים, תות שדה, מעט פלפל שחור ופרי רענן עם סיומת ארוכה ונהדרת.

לצער, ייצרו מהיין הזה רק כמה מאות בקבוקים, כך שאם הצלחתם למצוא בקבוק כזה - זכיתם. לחיים!

אתר יינות הבוטיק של ישראל

kiddush.co.il

055-7246084

קידוש
Boutique Wine

לא סתם עוד יין

תשכ"ז קוליק

ה	ח	פ	א	ה	מ	ח	ע	ד	ר	כ	ח	ד	ש	ה	ו	ג	כ	י
ו	ש	י	מ	ל	ע	ר	ו	א	מ	ב	ש	ר	ע	ח	ה	ב	ק	ל
מ	ת	י	ר	ו	ו	מ	י	י	ח	ה	ל	ש	נ	ג	ב	ד	י	ז
ר	ל	ח	ה	ר	ל	ק	ש	ח	מ	י	ת	ר	ת	ג	ר	ש	ר	ב
ע	מ	ר	מ	ע	ח	ח	י	ק	ד	נ	ר	ש	ב	ה	ל	ח	ו	כ
ק	ג	ו	ר	ב	ו	מ	ו	מ	ה	ל	ו	א	ה	נ	כ	ס	ש	ו
ב	ב	פ	י	צ	מ	א	ע	י	ת	מ	ב	ר	ו	י	מ	ד	ל	ח
ו	ה	י	א	א	ד	ת	א	ל	כ	נ	נ	ע	ב	ו	ד	מ	ט	ט
ת	ק	ס	מ	נ	ע	ו	ר	י	ב	ג	ל	כ	צ	ס	ג	ע	נ	ר
ב	ר	ת	ת	ו	ת	ש	מ	ל	מ	מ	נ	ב	ו	מ	ל	ש	ש	ש
ח	נ	ו	צ	י	ר	ע	ש	י	מ	ת	ו	ו	ל	ד	ח	ס	מ	ח
ו	פ	מ	ר	ה	ל	ו	י	ל	ד	ע	ז	א	מ	ח	ק	ס	מ	ש
ל	ו	כ	א	ג	ו	מ	ס	ת	כ	מ	ו	ט	ת	ר	י	נ	א	ה
י	ע	י	ת	ע	ג	מ	ה	פ	כ	ק	ר	י	ב	ט	י	ש	ל	ל
ו	ת	כ	צ	א	ו	צ	י	ת	ר	י	ה	י	כ	א	ל	מ	ו	ו
ר	ג	מ	ג	כ	ה	ט	צ	ל	ח	מ	ס	א	ו	ר	פ	נ	ב	ז
ת	ב	א	ל	י	פ	ל	א	ה	ד	ק	ע	נ	ה	ו	ד	ק	ו	ע
פ	נ	ק	ת	ו	ח	מ	י	ע	ג	ר	י	ת	פ	ס	א	צ	מ	ש

תפוזרת אלבומי חיים ישראל

בתפוזרת שלפניכם נחבאים להם שמות של 14 מאלבומיו של חיים ישראל. מצאו לפחות 12 מהם

פתרונות מגיליון שעבר:

ה	ח	ל	א	כ	ד	א	ב	י	ה
מ	ל	א	כ	י	מ	ד	א	ב	י
ה	ש	מ	ח	ב	ח	י	נ	מ	ח
א	ש	ל	מ	ש	י	ח	ק	ו	ח
א	י	נ	ע	ו	ח	מ	ל	ב	ד

השיר שיצא: כד יתבין

הלחן האחרון: השיר האחרון שפורסם מלחנו של יואל צליק, הוא השיר "טאנץ" ששר אברהם דוד, מתוך האלבום "יהלום" **בקיאות במגזין:** הזמר שאלבומו נגנב בזמן שאכל פלאפל, הוא דדי גראוכר

הזוכים:

דניאל אינגבר, ביתר עלית; אסתר עוזרי, טבריה

השירים של עמירן

מהם שני השירים שהלחין עמירן דביר לזמרים אחרים בשנים האחרונות?

יגעתי ומצאתי

באלבום החדש של שוואקי, מופיע שיר על המילים "יגעתי ומצאתי" - תאמיני. איזה עוד שני זמרים שרים שיר על המילים האלה?

@

פתרונות ניתן לשלוח למייל: magazine@kol-play.co.il

דוליק בולש

דוליק מאתר עובדות לא ידועות במוזיקה היהודית, וגם משיב לכם לשאלות

"והריקות", ובשיר מספר 20, "שמחה". אשמח אם תמצאו לי מה הם הביצועים המקוריים. (יונתן) ובכן, "שמחה" הוא בעצם קאבר ביידיש שכתב מוטי אילוביץ' לשיר "מנגן על הכאב" של חיים ישראל ואיציק אשל מתוך האלבום "בגן של החיים" (ותודה לעמרים בן לולו), ואילו את "והריקות" שר במקור דדי גראוכר, מתוך האלבום האחרון שהוציא, "הכל לטובה".

באיזה אלבום אפשר למצוא את הלחן "פליאה" של יוסי גרין? ושאלה נוספת: האם קיים ביצוע ללחן הראשון של יוסי גרין, שנדמה לי שהוא "והאר עינינו"? (הודיה) ובכן, נתחיל בשאלה הראשונה: היצירה הנהדרת "פליאה" נמצאת באלבום בשם "פליאה" של הזמר קאפי עלבויגן. ולגבי השאלה השנייה: התשובה היא בהחלט כן. הלחן הראשון של גרין הוא אכן "והאר עינינו", והוא מופיע באלבום "מכתב למשיח" (A Letter to Moshiach) של מאיר שרמן, אלבום ישן ישראלי...

הידעתם? אפרופו יוסי גרין, למלחין האגדי יש שיר בשם "אם אשכחך", אותו הוא מקפיד לשיר רק בחופות ילדיו וידידים קרובים מאד, ועד היום לא הוציא אותו מעל גבי שום אלבום.

הקורא אלי כותב: השיר "קל הודאות" של קול סלונקה, אותו חידש מאוחר יותר אברהם פריד, עובד לפחות 4 פעמים: במקור השיר עובד על ידי אברהם פגס עבור קול סלונקה; אחר כך על ידי מונה רוזנבלום בשביל שמואל נוימן; אחריו, על ידי מרטי לוינטר לאברהם פריד, ולאחר מכן - על ידי לא אחר ממשה לאופר, עבור יואל שרעבי.

הידעתם? שיר אחד נגנז משום מה מהקלטות האלבום הראשון של דדי גראוכר, "ותחזינה עינינו". השיר נקרא "ראיתי איש בדרך", והוא הוקלט עם עיבוד ושירה והכל, אך משום מה לא נכנס לאלבום - ונמצא כיום רק בקרב אספנים כבדים.

שמעתי שאת השיר של שוואקי "כל הנשמה", הלחין שני כותבים. האם זה נכון? ומי הם? (שנית) ובכן, זה נכון בהחלט. השניים הם יעקב מנשה ואיצי וולדנר, כשהאחרון כתב גם את המילים באנגלית שבשיר.

אשמח מאוד לדעת האם חיים ולדר כתב את השיר "יש אמונה" עבור מישהו? או בשביל ארגון מסוים? (אי') השיר נכתב עבור עזר מציון ומרכז "אורנית" בפתח תקווה, שמלווים חולי סרטן. מי שהכיר לולדר את אורנית היה ידידו אהרליה סיני, שעבד שם. ולדר הקדיש את השיר לחולי סרטן באופן כללי.

הידעתם? את השיר "מוציא אסירים" ששרים יידל ורדיגר ושלמה שמחה בדואט באחד מאלבומיו של האחרון, ביצעו במקור בדואט נדיר מרדכי בן דוד ואברהם פריד, במהלך הופעה חיה שנערכה ב"יד אליהו" בתל אביב, למען אסירי המחתרת היהודית. הלחן שייר, כמוכן, למשה לאופר.

תודה רבה על המדור המאד מאד מעניין. ולשאלתי: באלבום הקאברים של מנחם מושקוביץ, ישנם שני שירים שאני מחפש מי שר אותם במקור. מדובר בשיר מספר 17,

ואפרופו שוואקי: השיר "רחם", שפרסם את שוואקי בתחילת הדרך, הוצע בתחילה על ידי המלחין, פינקי וובר, לזמר שלומי דקס, וכמעט נקנה על ידו. ברגע האחרון, ויתר דקס על ביצוע השיר, העניק אותו לזמר הטרי, ובכך סייע לו לכבוש במהירות את דרכו לפסגה.

הידעתם? יעקב שוואקי מיעט במשך השנים לשיר באלבומים של אחרים, במיוחד לא דואטים. גם המקומות שבהם הוא כן שר, אלו בעיקר פרויקטים גדולים בהם משתתפים גדולי זמר נוספים. אבל בפעם יוצאת דופן הוא משתתף בדואט באלבום אישי של זמר אחר. זהו השיר "והוא קלי" אותו הוא שר ביחד עם ברוך לוין, באלבום הראשון של לוין "זכני לגדל בנים", וזאת כנראה כאות תודה על הלהיטים שהנפיק עבורו לוין באלבומיו הראשונים ("חשוף", "הלא ידעת" ועוד).

שואלים את דוליק

יש לכם עובדה לא ידועה על המוזיקה היהודית? שאלות בנושאי מוזיקה? מעוניינים לדעת מי הלחין שיר נשכח? איפה מרדכי בן דוד ביצע את השיר ההוא, ומי עיבד את השיר הזה והזה של חיים ישראל? דוליק יבלוש עבורכם ויענה בשמחה. שאלות, בקשות והתקלות, יתקבלו בתיבת המייל שלנו (לציין: עבור מדור "דוליק בולש"), ודוליק יענה על הנבחרות שבהן בעז'ה במדור הבא

magazine@kol-play.co.il

שמחה משפחתית בכל יום

מארז משפחתי 16 מיני מילקי
עכשיו גם בטעם וניל

